

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JOZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SANDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Küszöbön.

Budapest, január 17.

(V.) A békének meg kell lennie. Tehát meglesz. Csak egy esetben hiúsulhatna meg: ha valaki meghiusítaná. Az ezzel járó felelősséget pedig senki a világon nem vállalhatja magára: sem egyes ember, sem a kormány, sem a parlamentnek pártjai. Az országnak feltétlen és sürgős szüksége van a kibontakozásra. A nemzet tehát feltétlenül és sürgősen követeli a kibontakozást. Ez parancs, amelyet nem szabad és — ami ennél is megnyugtatóbb — nem lehet megszegni. Egy egész nemzet akaratának nincs szüksége szankciónra; ez az akarat maga hatalmi eszköz, még pedig kényszerítő erejű fegyver, amelynek lehetetlen nem győznie. Jól jegyezzék meg ezt fönt és lent és minden oldalon.

Persze, hogy áldozatokat kíván a béke. De hát a harc vajjon nem kíván-e áldozatokat? De a béke érdekében hozott áldozatok hasznos beruházások, holott ami áldozatul esik a küzdelemnek, az megannyi veszteség az ország életéből, a nemzet javából. A béke érdekében csak párszemponthozat s legfőbb még egyéni tekinteteket kell feláldozni; a harc érdekében pedig semmi egyebet, csak a hatalmi önzést és hatalmi önértéket az egyik oldalon s a minden áron való következetességet a másikon.

Az áldozatkészségnek, amelyet a békemű igénybe fog venni, egyetlen célja és két határa van. A cél az, hogy orvosoldják az alkotmány sérelmét s ismét helyreálljon a törvények uralma. A kettős határ pedig az, hogy ne áldoztassék fel kevesebb, mint amennyi elegendő a parlament munkaképességének restaurálására s ne áldoztassék

fel több, mint amennyi a nemzet közjogiainak integritásával összefér. Áldozni kell minden oldalon annyit, amennyiből a célnak biztosítása kielégül; de ezek az áldozatok nem érinthetik a nemzeti jogokat, hanem csupán a parlamenti tényezők politikai érdekeit. Ime az elvi alap, amelyet az ország akarata az alkudozások küszöbén a békés törekvések számára megvon. A közvélemény szigorú figyelemmel fogja kísérni az alkuvó feleket s számon kér tőlük minden cselekvést és minden mulasztást. Viselkedésük nincs az ő tetszésükre bízva; sem kényük, sem önkényük szerint nem fognak a béke dolgában eljárhatni. Az a fluidum, amely egy nép millióinak szívéből kiárad, erősebb minden cézári szeszélynél és minden hatalmi érdeknel. Az alkudozásoknak lendítője, szabályozója és irányítója a nemzeti akarat lesz, amelyet sem félvezetni, sem kijátszani, sem megbénítani nem lehet. Ugy alkudoznak a pártok, hogy ebben a szörnyűségesen komoly kockajátékban ki-ki a fejevel játszik. Aki meghiusítja a békét, akár mert innen akart maradni a szükségesen, akár mert túl akart menni azon, ami jogos, az felelős lesz a borzasztó pusztításokért, amelyek a harcnak folytatásából következni fognak. S ezt a nemzet ellen való bünt kegyetlen megtorlással fogja sújtani a népitélet, amely ebben az esetben igazán Istennek lesz ítélte.

Vértezzé fel magát tehát önmegtágadást mindenki. Tökélje el magát minden párt, hogy magától elvon mindent s a hazától nem von meg semmit. Aki másoktól várnak engedékenységet s maguk mereven ragaszkodnak első szavukhoz, azoknál a kiegyenlítésre való törekvés vagy nem őszinte, vagy feltétlenül meddő. Csakis az áldozatkészségben való nemes vetelkedés fogja áthidalhatni

azokat az örvényeket, amelyek most a pártok között tátonganak. Pedig csak ezek a hidak fognak átvezetni a züllő jelenből egy boldogabb jövőbe.

Nem féltjük mi a békeművet a taktikázók apró fondorlataitól. A nemzetnek békeszomja erősebbnek fog bizonyulni náluk, erősebbnek mindennél. Egyfelől a forradalom, másfelől az abszolútizmus fenyegeti az országot. E két veszély között halad el a jognak ösvénye. Ide kell visszatérnie a parlamentnek az obstrukció kicsapongásaiból, ide a kormányoknak az alkotmányosság bűnös útjáról. Egy lépés balra még s benn vagyunk a forradalomban. Egy lépés jobbra még s benn vagyunk az abszolútizmusban. Idáig a hatalom a forradalom felé szorította az ellenzékét, az ellenzék az abszolútizmus felé a hatalmat. A szenvedélyek viharzárnyán repülünk a veszedelembé, mert elfojtódott politikai küzdelmeinkben a józan ész és a hazafiúi lelkiismeret. Most már vissza kell térnie kinek-kinek onnan, ahová eltévedt, oda, ahová a kötelesség szólítja. Az ellenzék a joggal s a többség a hatalmával éljen ezentul úgy, ahogy az alkotmányosság s a nemzetnek ehhez fűződő nagy érdeke kívánja. Eddig eleget gázoltunk el; hadd kezdődjék immár a szántás-vetés munkája.

A szükkeblüségétől sem tartunk. A többség épp úgy, mint a kisebbség az ország sorsát helyezte betétül ebben a játékban. Aki ilyen nagy stílusban játszanak, azok nem mérhetik szatércsmérlegben a béke esélyeit. A mekkora volt eddig dacuk, épp akkora kell hogy legyen ezentul engedékenyséjük. Ha volt bátorságuk ennyire eltávolodni a rendes úttól, akkor lesz erejük vissza is térni oda, ahonnan elindultak. Mert ott kell ismét találkozniok: az önmegtágadásig menő haza-

TÁRCA.

A fügefalevél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lyka Károly.

Rendeljük egy pár száz fügefalevelet plébából, ajándékoljuk a professzorok számára. Fügefalevél kell nekik, azt mondták. Ők összeültek és tanácskoztak, éppen arról esett szó, vajjon nem kárteknő-e a fiatal diákokkal némileg megösmertetni a művészeteket. Ennél a pontnál határozták el a tanár urak a fügefalevelet. Igen, nem bánjuk, — vélekedés — oktatunk mi sok egyebet, mért ne oktatnánk művészetet is. Elvégre nem kell hozzá értenünk is. Mert nem az értelem a fő, de az erkölcs. S azért, ha már beszélünk művészetről a gyerekeknek, hát a fügefalevél enyhe fátvólán át beszéljünk, mert fügefalevél nélkül erkölestelen a művészet.

Ez nemrégiben történt, 1898. végén és nem a középkorban. Intelligens külümő doktorok és sokféle grádusu tanár urak határozták így, igen művelt és gondos kifejezésekben váltván és eszerlélvén eszmét. Mi felett? A felett, aminek szükség-e van fügefalevélre. Ők nem merték illatos körmondataikba belevenni a szörnyű szót: mi kirjuk, — hát a felett folyt a veszekedés, hogy a meztelen test erkölestelen-e vagy sem, közvesztélyes-e vagy sem, tönkretesz-e minden pedagógiát vagy sem.

Szükségtelen nékem a kérdés mélyére hatolni, mert a nevelők, tudom, máris velem vannak, szemben a tanár urakkal. A fügefalevél mint erkölcsi szerszám nem új, találkozott mindig egy olyan szemenszedett okos ember, aki mogmentette vele a közönséget. Rendesen egy lángszét küld ki ezzel a misszióval a sors, így

például Michelangelo korában Biagio da Cesena illetanár (vagy ceremóniás) volt az, akiben elbődült az erkölcs szava, látván a nagy Michelangelo Utolsó Péterén a teméntelen meztelen figurát. A vége az lett, hogy Michelangelo oda-főstötötte őt is, még pedig Minosz királynak, a sok farku szigorú bírónak.

Az illetanár szelleme nem maradt meg alantás pápi régiókban, hanem fölült a pápai trónusra is. Ime, IV. Pál pápa egyszerűen le akarta vetetni a falról Michelangelo nagy művét a meztelen alakok miatt és csak nagy nehezen volt rábírtat, hogy egy pár kiválóan meztelen alakra nadrágot festessen Daniele da Volterraival. Izzá hasonló lángész volt egy másik pápa, XII. Kelemen, aki keveselte a IV. Pál nadrágjait és Stefano Pozzival végképp felöltöztette a képet.

A pápák így megkorrigálták az Uristent, aki tudvalevőleg ruhátlan állapotban teremté az embert. A pápák lángészét nem csodáljuk, az a hivatalukkal jár, ellenben csodáljuk az egész világot, hogy a kuria talált olyan piktórokat, akik vállalkoztak a nagy Michelangelo teremtményeinek megnadrágosítására. A piktórokról tudnivalik intelligenciát is kell feltételeznünk és némi lelki műveltséget. Meg is büntette érte őket a világ: mindez ideig nadrágfőstő a nevék.

Ismerjük tehát egy tanárgyűlésnek és több római pápának nézetét a meztelenségekről. Két ilyen súlyos tekintély ellen kell harcba szállnunk. Az egyik pláne esalhatatlan is. És mindakettő keservesen védi az erkölcsöt a meztelenségek ellen. Mert az erkölcsöt főképp az ingatja meg. Például Periklesz kora nyakig uszott a bűnben, mert akkor lehetett látni Athén utcáin a legtöbb emberi testet és a legkevesebb ruhát. Elvesszett az erkölcsös emberiségre nézve a renaissance is, mert soha annyi meztelenséget még nem festettek össze, mint abban a korban. Ezt a két kort kitorlölhetnék a tanár urak a történelemből, mert

mit produkált egyebet erkölcsi szörnyetegeknél? Fidiászt, Kallikráteszt, azután Rafaelt, Leonardo da Vincit, Tiziant s egyéb meztelenségekbe el-súlydyt gonosztevőket. A tanár urak tehát tekinték szent kötelességüknek, hogy ezeknek az erkölestelen férfiaknak neve ezentul ne szerepeljen jóralvó tankönyvben.

Ennyire azonban nem barbár egy modern professzor. El s engedí, hogy mások is eljenek. Kitalálja a fügefalevelet s ezzel megmarad a kecske is, a káposzta is. Rajta hát, ragaszszuk tele a nuditásokat ez útjún, szépen vágott levéllel. A Fidiászk munkáitól el egész Neumann Isák fényképezés műalkotásáig. Ami a fügefalevél kivül esik: csupa erkölcs; amit eltakar: szörnyű förtelm. A melozsi, kápuai, medicei és egyéb Vénuszokat akár egész fügefabokrok mögé lehet rejteni. Vagy egybe kell őket hordani, mint a nápolyi muzeumban, egy terembe s ráirni: csak tanárok számára! — mint ahogy Nápolyban ráirták: gabinetto pornografico. A többi antik alakra varraszunk fehér tunikát s öltöztessük fel őket, azután demonstrálhatjuk rajtuk a jóérzésű ifjúság előtt az antik művészetet. Laokoon pantallóban, Apolló pedig könnyű nyári szakkő-öltönyben a legesekélyebb erkölcsi veszedelemmel sem fenyegető a buzgó ifjúságot. Meg kell csinálni a művészetben is az eddio castigatákat, Homerosz, Ovidiusz s más remekírók iskolai kiadásának mintájára.

A tanárgyűlés ezzel a pedagógiai eljárással előmozdítja a nemes szabóipart is és ugyanezen ipar fellendítésével erkölestentési munkát végez. Csakugyan nem lehetünk eléggé hálásak a professzoroknak, akik ily gyöngéden rejtik el a meg nem látandókat az ifjak előtt. A titkolási rendszer régóta igen kitudó, nagy szolgálatot tett részben a Vatikánnak, részben sok fejedelmi udvarnak, fájdalom, hogy jött utána a nyomorult liberalizmus és felnyitotta az eddig oly hi alattvalók szemét. Pedig maga a természet utal arra, hogy az embereknek nem kell mindent tudniok,

fiás kötelességtudás vonalán. Mihelyt multtá válik ez a kórságos állapot, példává is lesz legott, elrettentő példájává annak, hogy a jog meggyőzőlő való lecsuszamlás minő veszedelmekbe sorolja a pártokat, a parlamentet és az országot. Meg fogja tanulni minden jövőendő kormány, hogy választási korrupció nem oldja fel a hatalmat a kötelező törvénytisztelet s a tartósan el nem fojtható nemzeti akarat előtt való meghódolás alól. Meg fogja tanulni a többség, hogy akarata csakis a törvényes korlátokon belül érvényesülhet és hogy a pártfegyelem nem pótolhatja a politikai lelkiismeretet. És meg fogja tanulni a kisebbség, hogy midőn jogaival él, kötelességeiről sem szabad megfeledkeznie. Kemény lesz a lecke, de üdvös. S ha nem okulunk rajta miről annyian, akkor nem méltó ez a nemzet arra, hogy a gondviselés ilyen drasztikus jelbeszédrel szóljon a jobbik ezéhez.

Nyugodt lélekkel várjuk a kibontakozást. A pillanatnyi hangulatok váltakozása nem fogja megzavarni ezt a nyugalmunkat. Mi hiszünk a békében, mert a harc nem kell senkinek. Mi nem hiszünk a harcban, mert a béke mindenkinek kell. Egy hónapja sincs még, hogy Szilágyi Dezso Pozsonyban kiadta az új jelszót: a kibontakozási politika jelszavát. Akkor állig fölfegyverkezve állottak egymással szemben a pártok s a közélet egy csatátér volt, amely mindennap meghozta a maga véres ütközését. Olyan nagy volt a csatazaj, hogy csakis ilyen oroszán tudta hallhatóvá tenni a szavát. Egy oroszán, aki békét hirdet: erre a csodára megdöbbsent a nemzet. Megdöbbsent és átalakult. Az új ige országgá röpített s meghódította az elméket és a szíveket. Ime ma, alig négy hét múlva elnémultak a harcra nógatók, és a megvalósulás küszöbére jutott a kibontakozás politikája. Attól az állapottól idáig: miscoda diadalutja az igazságnak! A hadilobogók begöngyölvék s a csatátér fölött a békés hangulat enyhe szellője immár csak fehér parlamentérzéstől lenget. Botorság vagy gyávaság volna abban kételkedni, hogy a diadalmas igazság akár önként megáll, akár megállítható a végcélja előtt. Eddig elgázolt egy kormányt, amely dőllyében lebirhatatlannak vélte magát: ha kell, el fog gázolni pártokat is, de okvetlenül eljut oda, ahová fölkere-

sokat elrejt szemünk elől és sokról csakugyan nincs is fogalma még egy professzornak sem.

A tisztelt középiskolai tanárgyűlésnek mégis figyelmébe ajánlanánk valamit a tanterv egysége érdekében. (Mert az egységes tanterv a jó, így a diákok egységesen tudatlanok maradnak.) Figyelmébe ajánljuk azt a körülményt, hogy míg a legszebb tanár-elmék fíradhatatlanul nyírják a fűgefalevelet a művészeti objektumok számára, addig a katekizmusok egészen nyíltan és magyarázatosan katalógizálják el az ifjak számára az összes végrehajtható, vagy legalább gondolkodható bűnököt. Aki szemszedetted gazember akar lenni s el akar követni mindent, ami csak gyalázatos egy emberre nézve, az legyen egy hatosért hit-tant, abban szám, rend és minőség szerint tökéletes sorban egybe van gyűjtve minden bűn. Olyanok is, amilyenekről sok ember egész életét át nem is hallana. A gyenge ifju kedély a gazdaság egész kódexét kénytelen a könyvekből jelen begomolni és felmondani.

Idéragasszanak fűgefalevelet, tisztelt középiskolai tanár urak, különben sohasem érik el a középiskolai tanítás egységét! Először is védjék meg az erkölcsöt a hittan elől és csak aztán gondoljanak azokra a végtelen károokra, amelyeket a förtelmes Fidiász és Rafael és Michelangelo okozhatnak az ifju kedélyeknek.

Elő tehát a fűgefalevéllel meg a Volterra erkölcsös szerszámaival. Siessenek, drága tanár urak, még nem késő. Kezdjék meg a hadjáratot az ellen az erköletelen állapot ellen, amelyben az Ursten minket teremtet. Önök győzni fognak, mert sokan vannak. És bevonulnak mind névszerint a világtörténetbe. Önöket is mutogatni fogják a Biagio da Cesena illetenár, Volterra és Pozzi nadrág- és fűgefalevél-hősök gárdájában.

kedett: az őszinte és tartós békéhez. Sikerülni fog a kibontakozás, mert senki sem lesz elég vakmerő, hogy megghusítsa. A békének csak triumfatorai lesznek; a harcnak csak legyőzőttjei.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Budapest, január 17.

A technikai obstrukción ma újra esett egy kis folytonossági hiány, amennyiben beszélték is, nem csupán szavaztak. Szavazásnak hétnek kellett volna lennie, de csak hárommal végzett a Ház, mert az ülés végén három interpelláció volt. Ketten: Polónyi Géza és Pichler Győző a Neszmélyi Artur kollegán ellen vasárnap elkövetett rendőri brutalitás dolgában interpelláltak. Mind a két felszólalásnak rendkívül nagy hatása volt a Háza. Különösen Polónyi beszéde alatt volt szemmel látható az az általános, mély felháborodás, amelyet a rendőrség embereinek egy védtelen emberrel szemben való kegyetlenkedése minden pártot okozott. És a csunya cselekedetnek ez az egyhangú elítélése már legalább is egy része annak az elégtételnek, amely méltatlanul bántalmazott, derék hírlapírótságunkat megilleti.

Az ülés végén Buzáth Ferenc a főváros közegészségügyi viszonyai ügyében interpellálta a belügyminisztert, aki egyik interpellációra sem válaszolt.

Holnap és holnapután, a főrendiház ülése miatt szünetel a képviselőház.

A képviselőház ülése január 17-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Korelnök: Madarász József.

A kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy Dezso, Lukács László, Perczel Dezso, Darányi Ignác, báró Dániel Ernő, Cseh Ervin.

Elnök: Az ülés megnyitása után felolvastatja a jegyzőkönyvet s miután az ellen nétes kifogás, azt hitelesítettnek mondja ki.

Jelenti, hogy Polónyi Géza és Pichler Győző a rendőri brutalitások tárgyában sürgős interpellációt kívánnak előterjeszteni.

Buzáth Ferenc kéri a Házat, hogy ma tehesse meg interpellációját, amelyet még három nap előtt jegyzett be. (Általános helyeslés.)

Elnök: Kérdi a Házat, megengedi-e, hogy Bolgár Ferenc, Hoek János, Wittmann János, Horánszky Nándor, Hentaller Lajos, Kubik Béla és Makfalvai Géza napirend előtt felszólíthassanak? (Felkiáltások jobbról: Nem! Nem! Balról: Igen!) Jelenti továbbá, hogy valamennyien névszerint való szavazást kértek holnapra. (Nyugtalanság a jobboldalon.) A házszabályokra való hivatkozással figyelmezteti a Ház baloldalt, hogy legalább azok vegyenek részt a szavazásban, akik a névszerint való szavazást kérték.

Következik a névszerinti szavazás a felett, megengedi-e a Ház Ivánka Oszkárnak, Blaskovics Ferencnek és Bolgár Ferencnek a napirend előtt való felszólalást. A Ház a három indítványt száznál nagyobb többséggel elvetette.

Elnök: Tekintettel az idő előrehaladott voltára, megállapítja a napirendet. Minthogy a főrendiház holnap kezdi meg üléseit, a képviselőház pénteken délelőtt 10 órakor tartja legközelebbi ülést, amelynek napirendjén lesz a ma előterjesztett hét névszerinti szavazás és a máról elmaradt tárgysorozat. Következnek az interpellációk

a rendőrség brutalitását

tárgyában.

Polónyi Géza: Bevezetésül elmondja az előzményeket s a népgyűlés lefolyását. A mostani belügyminiszter alatt honosodott meg az a rendszer, hogy a rendőrség a népgyűléseken résztvevőket inzultálja, megbotozza, azután rendbűntetésekkal sújtja, hogy így elsöktassa a békés polgárságot alkotmányos jogainak gyakorlásától. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Különböz érthetetlen volna a rendőrség legutóbbi brutalitása. Egy hivatást teljesítő hírlapíró, Neszmélyi Arthur, akit mindenféle ismernek politikai körökben s aki már testi fogyatkozása miatt sem vállalkozhatnék felforgató eszmék végrehajtására, amikor lapjának szerkesztőségébe ment a körből, ahol az egész délutánt töltötte, a népgyűlésről jövő emberáradat tömegében több rendőr megtámadta, szóval és tetting inzultálta, botját elvette és végképp megtartotta; majd elhurcolta, (Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Szegyen! Gyalázat!) sőt maga Sajó rendőrkapitány is...

Hentaller Lajos: Az is abbáziang mungó!

Polónyi Géza: ... aki személyesen ismeri Neszmélyi Arturt, mert hiszen Eötvös Károly jelenlétében mutatkozott be egyénnek, maga is inzultálta őt. Tiszelt az olyan rendőrséget, amely az élet- és a vagyonbiztonság érdekében a legelősebb fegyverekhez nyúl, de az a rendőrség, amely békés polgárokat brutalisan megtámad, inzultál és megbotoz, csak megvetésre méltó. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Az utóbbi időben nem egy ilyen

eset fordult elő, de azért az igazságügyminiszternek sohasem jutott eszébe a királyi ügyészséget utasítani a hatalmával visszaélő rendőrség ellen való eljárásra. Ha ez tovább is így tart, akkor ne csodálkozzék az igazságügyminiszter, ha majd az ő börtön vesz magának elégtételt a jogaiban sérített polgárság, (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Nyugtalanság a jobboldalon.) Bármily felháborító ez az eset, mégis orvosolható s ez az oka annak, hogy csak interpellációval áll elő. Bizik a belügyminiszterben, hogy mint már egyszer tette, most is erőlyesen fog intézkedni. Egyelőre tehát csak interpellációval kér orvoslást ha azonban ez nem fog használni, akkor más eszközökhöz fog nyulni. (Zajos ellentmondások és felkiáltások jobbról: Milyenekhez?) Most csak parlamentaris eszközökre gondolt, de ilyen inparlamentaris urakkal szemben minden eszköz jó és meg van engedve. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Egyébként a rendőrség rendszerének a jellemzésére felhozza, hogy még eddig szó sincs a rendőrség ellen való eljárásról, de a rendőrség ma délelőtt tizenegy óra már mint vádlottat megidézte az inzultált hírlapíró, nehogy később Neszmélyi Arthur léphessen föl vádlóként. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Ez gaszag! Szegyen! Gyalázat!) Végül figyelmezteti a kormányt, ha arra az álláspontjára való tekintettel, hogy a Ház még nem alakult meg, nem felelné erre az interpellációra, hajlandó zárt ülést kérni, hogy ott nyilatkozzék a belügyi és az igazságügyminiszter.

Interpellációja így hangzik:

1. Van-e tudomásuk a miniszter uraknak arról, hogy folyó hó 15-én Neszmélyi Arthur hírlapíró, aki a nélkül, hogy az azon nap délutánján rendezett népgyűlésen részt vett volna, — midőn hivatása gyakorlása céljából a szerkesztőségbe akart menni és a tömeg elvonulását várta, — minden képzeltet ok nélkül a Sajó Sándor kapitány által vezetett rendőrcsapat által megtámadtatott, „kutya gazember” szavakkal és ütésekkel illetteit, a rendőrök által összerugdaltatott, több helyen testi sérülést szenvedett és a béna hírlapíró ezüst fogantyúját botjától is megfosztatott?

2. Miután a sűrűn ismétlődő esetekből több mint nyilvánvaló, hogy a fővárosi rendőrség nemcsak feladatának magaslatán nem áll, de a törvénynek, — különösen a büntetőtörvénykönyv 478-ik szakaszának is fitymáló megvetésével, — a büntetőn n radás reményében egyenesen rendszert csinál abból, hogy a békés polgárokat a semmiféle jogállamban meg nem türhető botázásokkal és ütésekkel akarja a gyűlékezési jognak gyakorlásától elriasztani:

Kérdem a belügyminiszter urtól:

1. hajlandó-e sürgősen intézkedni az iránt, hogy a fővárosi államrendőrség a törvények ismeretére, a polgárok jogainak tiszteletben tartására kellőleg kioktattassék, és olyan tisztviselők vezetése alá kerüljön, akik nem a testi épségnek és az életnek brutális módon való veszélyeztetésében, hanem éppen ezen javaknak védelmezésében keresik a rendőrség feladatát;

2. megnyugtathatja-e a miniszter ur a Házat az iránt, hogy Sajó Sándor kapitány ellen, — addig is, míg büntető uton a példás elégtételt megszerezhető, a törvény által kijelölt uton a fegyelmi vizsgálat és az azzal kapcsolatosan a jogal háborgó polgárok megnyugtattása céljából a kapitányt állásától való felfüggesztése sürgősen elrendelhető?

Kérdem végül az igazságügyminiszter urtól: 1. megnyugtathatja-e a Házat az iránt, hogy a közzvaló a btkv. 478. §-ába ütköző ezen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt megtette kötelességét?

Pichler Győző: Valahányszor a rendőrség visszaél a hatalmával, a belügyminiszter védelmére kel s reputációját megoltalmazza. E közben magát a belügyminisztert helytelenül informálják, amit eklátánsan bizonyít az az eset, hogy amikor tavaly februárban szintén rendőri brutalitások miatt interpellált s azt mondogta, hogy Bérczi kapitány visszaélései miatt a rendőrtisztviselők még szolgálataiban is restelkedve viselik az egyenruhát, a belügyminiszter nem adott neki igazat és megígérte, hogy a folyamatban lévő sajtópör a rendőrségnek és különösen a megtámadott kapitánynak teljes elégtételt fog adni a súlyos vádskért. És mi történt? A rendőrkapitány, a főkapitány tudtával, visszavonta a vádat, mert az illető, aki a súlyos gyanúsításokkal előállt, egy tizenegyes soros nyilatkozatban sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy a rőpíratot, amelyben Bérczi kapitány ellen vádat emelt, kiadta; abban a nyilatkozatban azonban egy szóval sem mondta, hogy a vadak alaptalanok. Így tehát a rendőrségnek a sajtópörrel nem szereztek elégtételt, mert a tárgyalást nem is tartották meg. És a rendszer nagyobb dicsőségére a vád visszavonása után a rendőrség két komfortábilis-számot engedélyezett annak, aki Bérczi kapitány ellen a büntetőtörvénykönyvből ütköző esetelemények miatt följelentett lett, sőt koncessziót adott az illetőnek egy repülő orfeumra is. (Derűtség. Felkiáltások jobbról: Mi az?) Az olyan dalosaruok, amely ma itt, holnap másutt rendezhet előadásokat.

Förster Ottó: A képviselőházban is?

Pichler Győző: Tehát a rendőrség nem tisztázta magát ama vádak alul, ellenben újabb visszaéléseket követ el s meg van győződve, hogy a belügyminiszter megint helytelenül fogják hivatalosan informálni.

Írógépvétel előtt ne mulassza el a YOST írógépet megtekinteni! Csak így óvhatja meg magát attól, hogy saját kárán okulva, mégis arra kelljen visszatérnie.

Bővebbet kívánatra beküldött katalógusunk mond.

„YOST” ÍRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA.

Elmondja a *Neszmély* Arthur esetét. Együtt volt az *Otthonban* Neszmélyvel délután öt óráig, ekkor ő ellátott, már tizenhét perc múlva véresen jött vissza s úgy látszott, hogy aligha tér magához. (Felkiáltások jobbról: *Áh!*) Erre a megjegyzésre azt feleli, hogy önzetesen ember ilyen súlyos inzultus után nem gyuhamar tér magához, a sörtes maga is beteggé teszi. Elismeri, hogy a főkapitány megígérte a legszigorubb vizsgálatot, de már előre is megmondja, hogy abból semmi sem lesz, mert alig képzelhető, hogy az inzultált hírlapíró felismerje a sorjába felállított rendőrök között durva megtamadóit. Nem ez a módja a vizsgálatnak s ebből is nyilvánvaló, hogy megint csak épen viszik el a bűroket a brutális rendőrök s hogy *Rudnay* főkapitány nagyobb ur, mint *Perczel* helygymiszter.

Interpellációja a következő:

Van-e tudomása a helygymiszter urnak arról, hogy több rendőr e hó 15-én délután fél hat és háromnegyed hat közt az Erzsébet-kört 1-5 számú ház előtt minden ok nélkül megtamádta *Neszmély* Arthur hírlapíró, azt tetleg bántalmazva, a magát védeni nem képes embert a Népszínház elé vonszolták, hol lovas rendőrökkel akarták bekísértetni és csakis a rendőrtisztviselők közbelépése folytán szabadult meg a további bántalmazástól.

Ha nincsen tudomása ezekről a helygymiszternek, akkor-e ezekről magának hivatalos uton tudomást szerezni és a legszigorubb büntetésben részesíteni azokat a rendőrközögeket, kik hivatali hatalmukkal ily arcátlanul visszaéltek.

A gyártelepek.

Buzáth Ferenc a következő interpellációt intézi a helygymiszterhez:

Mivel lehetetlen azon feltételekből kiindulnom, hogy a tisztelt helygymiszter ur nem bírna annak tudomásával, hogy a főváros belterületén számos, — még régebbi időből fennmaradó oly gyártelepek léteznek, — melyek a főváros rohamos fejlődése folytán ma már a legélénkebb forgalmi helyekre kerültek s ott a levegőt fertőzik, azon helyek környékén a lakást ugyszólván lehetetlenné teszik:

Mivel indokolja ez ügynek elhanyagolását? Szándékozik-e intézkedni, hogy ezen türhóten közegészségügyi állapot megszünjék?

Elnök: Az interpellációt kiadja a minisztereknek.

Az ülést fél 2 óraker bezárja.

BELFÖLD.

A válság.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 17.

A miniszterelnök és a vele Bécsben volt két miniszter hazajött, azzal a megbízással, hogy a béketárgyalásokat folytassák, még pedig a Bécsben tartott koronatanácsban megállapított feltételek alapján. Hogy mik ezek a feltételek, azt pontosan senkisé nem tudja, de annyi ismeretes, hogy az ellenzéki békeponatoknak jelentékeny redukióját tartalmaznak. Az ellenzék követeléseit tizenkét pontba foglalta össze, s ezzel szemben a kormány prozociójában, hir szerint, csak a kuriai bíraskodásról, a kiegyezésről, s a házszabályok reviziójáról van szó. Ha ezekhez vesszük, mint a békének első feltételét, *Bánffy* visszalépését, akkor a kormány feltételei következőleg viszonylanak az ellenzéki békeponatokhoz: az ellenzék tizenkét feltételt követel, ezzel szembeállít a kormány négyet, amiből azonban kettő a kormánynak áll érdekében; így az ellenzék tizenkét követeléséből tíz elesik.

Az ellenzék helyzete ezzel szemben kétség-telenül nehéz, ha hozzávesszük még azt is, hogy a kuriai bíraskodást a kormány csak az egyszer már megszavazott alakjában hajlandó megígérni. Ami a kiegyezést illeti, erre nézve a bécsi koronatanács, úgy tudjuk, teljesen elfogadta *Szell* Kálmán közvetítő javaslatát, úgy, hogy *Szell* formulája most már a kormánylaja lett. Ezt a formulát az ellenzék még mindig nem ismeri, de amugy tudva van róla, hogy eltér attól, amelyet az ellenzék békefeltételeiben megszabott. Ezenfelül a házszabályok revizióját a kormány már most kívánja, holott az ellenzék csak azután lett volna hajlandó belenyugodni, miután kellő biztosítékokat kapott a választások tisztaságára, s így a képviselőházi többség legális eredetere nézve. Mindezeket egybevéve, az ellenzéki békefeltételek nemesak számra, hanem tartalomra nézve is erős redukiót szenvedtek. Ezt a redukiót azzal okolják meg, hogy az ellenzéki békeponatok nagy része nincs közvetlen kapcsolatban a mostani helyzettel. Az ellenzéki pártokat ez természetesen nagyon lehangolja, s ez különösen a nemzeti párton volt ma észlelhető; a

függetlenségi párton többen vannak, akik biznak a békében.

De általánosságban, az összes ellenzéki pártokról is el lehet mondani, hogy noha komolyan látják a helyzetet, a reményt nem adják föl. Ezt a reménykedést leginkább következőkre alapítják:

Föltehető, hogy a koronának és a kormánynak ez nem utolsó szava — úgy amint az ellenzékéről föltették — hanem lehetséges lesz valamely közvetítő módozatot találni, amely az ország közjogi érdekeit minden kétségen kívül megóvjá és a korona skrupulusait is eloszlatja.

Továbbá ha a kormány tagadja is, hogy az ellenzék kiküszöbölt békeponatai közvetlen kapcsolatban vannak a helyzettel, az kétségtelen, hogy a közvetett kapcsolat megvan — hiszen minden bonyodalomnak alapoka a választási visszaélések voltak — s lehet, hogy a kormány erre kapacitálható lesz. Végül úgy reménylik, kapacitálható lesz a kormány arra is, hogy ne ragaszkodik a kuriai bíraskodásról szóló régi javaslathoz, hanem járuljon hozzá olyan módozásokhoz, amelyeknek szükségességét a kilencvenhatodikai tárgyalások bebizonyították.

Igy ingadoznak a remény és a csüggedés közt az ellenzéken és a kormánypártban is a békére hajlók. Ellenben a Lloyd-klub harcias elemei ujonganak, mert úgy látják, hogy elérkezett az ő idejük. Csak az ellentétet kell egy kicsit kihagyozni, egy kicsit a sajtó útján, egy kicsit a klubban, s aztán kész az ő diadaluk.

Az objektív szemlélő pedig azt látja, hogy a béke nem biztos ugyan, de ninesen kizárva.

Az újabb tárgyalások.

Báró *Bánffy* Dezső a képviselőház mai ülése alatt sorra fogadta a miniszteri szobában a kormánypárti képviselőket, kiknek azonban a bécsi tárgyalások felől nem nyújtott kielégítő felvilágosításokat.

A disszidensek vezetőit értesítette, hogy délután négy óraker báró *Fejérváry* Géza és *Lukács* László jelenlétében közölni óhajta velük azon elveket, amelyek mellett a kormány az ellenzékkel folytatja a parlamenti helyzet szanálására vezető tárgyalásokat.

Szilágyi Dezső, gróf *Csáky* Albin és *Andrássy* Gyula gróf erről értesítették az ellenzéki pártok vezetőit, kikkel megállapodtak az iránt, hogy a kormány üzenetének átvételére a pártközi konferencia holnap fél tizenegykor ül össze.

A miniszterek és a disszidensek összejövele ma délután megtörtént és erről a következő felhivatalos tudósítást kaptuk:

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök ma délután fogadta *Szilágyi* Dezső, gróf *Csáky* Albin és gróf *Andrássy* Gyula orsz. képviselőket, akikkel közölte azokat az elveket, amelyeknek alapján a kormány a parlamenti helyzet orvoslását célzó tárgyalásokat folytatni hajlandó. A nevezett képviselők a közlötöket ad referendum vették. Az összejövelet, tekintettel arra, hogy báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter meghülés következtében szobában kénytelen maradni, a honvédelmi miniszteriumban tartották, ahol az említett két miniszteren kívül *Lukács* László pénzügyminiszter is megjelent.

A főrendiház ülése.

A főrendiház holnapi üléséről a *Politikai Értesítő* a következőket jeleníti:

Mint legelőször jeleztük, holnap a főrendiháznak ülése lesz, melyen a jelenlegi közjogi állapota az országnak s az erre vonatkozó politikai és parlamenti helyzet dolgában felszólalások lesznek. Értesülésünk szerint a főrendiháznak számos tagja a késő esti órákban bizalmas tanácskozásra gyűlt össze, amelyen előzetesen is értekeztek a politikai helyzetről s ezzel szemben a főrendiház holnapi ülésében való magatartás dolgában. A főrendiház holnapi ülésében ilyformán a politikai helyzetre vonatkozólag igen fontos nyilatkozatok várhatók, amelyek iránt politikai körökben — ahol a készülétekről tudomással bírnak — nagy érdeklődést tanúsítanak.

A mi értesülésünk szerint a főrendek részéről *Vasary* Kolos hercegprímás teszi szóvá a törvénytelen állapotot, napirend előtt való felszólalás alakjában. A hercegprímás beszéde rövid

lesz, s a miniszterelnök válasza egészen a helyzethez fog simulni. Terve vették azt is, hogy sürgősségi indítvány alakjában felirati javaslatot nyújtanak be, amire, hir szerint, gróf *Andrássy*, Aladár vállalkozott. Erre vonatkozólag azonban késő éjjel a következő értesítést kaptuk:

Minthogy a miniszterelnök ő felsége által utasítva lett, hogy az országgyűlési tárgyalások rendes menetének biztosítása érdekében a képviselőház ellenzéki pártjaival a tárgyalásokat folytassa, a főrendiháznak azon tagjai, akik az alkotmányos rend mielőbbi helyreállítása érdekében feliratot szándékoztak a koronához javaslatba hozni, nehogy a folyamatban levő béketárgyalásokra zavarólag hassanak, a felirati javaslat betervezését mellőzik.

A szabadelvű pártkörből.

— Kormánypárti forrásból. —

A békealkudozások új stádiumáról akar mindenki hir s azért ma megint nyüzsgött az élet a Lloyd-klubban.

De az, aki felvilágosítást adhatna, báró *Bánffy* miniszterelnök, hallgatni kénytelen, mert hisz azért diskrétek a békefeltételek és mindenféle békeponatok, hogy idő előtt ne kürtöljék világgá.

Két esti lapnak ama hire, hogy a szabadelvűpárt egyes frakciói e miatt elégedetlenek: nem felel meg a valóságnak. Több képviselő éppen e hírekre utalt ma. A klub tagjai aztán hozzátették, hogy bizalommal várják a kormány intézkedéseit. *Bánffy* miniszterelnök pedig megjegyezte, hogy az ellenzék főemberei is a legnagyobb diskréciót tanúsítják a saját ptefeleikkel szemközt e békeponatokra nézve. Most még nem az egyes pártok, hanem csak azok megbízottjai alkudoznak.

A béke hívei most is biznak a jósikerben; de ők is nem a pillanatnyi, hanem a jövő békéjét akarják. Biztosítani akarják a parlamenti sikeres munkálkodást. Egy képviselő erősen hangoztatta: — Amit az ellenzék méltányosat akar, szívesen megadjuk; de az obstrukciónak nem adunk meg semmit.

Ezért a legnagyobb békebarátok is követelik a házszabályok módoztatását.

Az est folyamán többször került szóba a főrendiház holnapi ülése. A miniszterelnök már hat óraker megjelent a klubban, ahol a főrendek közül többen vártak rá. Ott volt báró *Vay* Béla alelnök is, aki a családi gyásza miatt távol maradó gróf *Károlyi* Tibor helyett fogja vezetni a két napi üléseket. Az valószínűtlen, hogy a harmadik napra is maradjon tárgy a főrendek diszkussziója számára.

Báró *Bánffy* konferált báró *Vay*val s mindenben megegyezett vele. Holnap előreláthatólag *Vasary* hercegprímás felszólalásán kívül más beszéd nem lesz, mint *Bánffy* miniszterelnöké, aki a helyzetet meg fogja világitani.

Mondják, hogy *Wekerle* Sándor volt miniszterelnök is felszólal, de csak esütörtöken.

A szabadelvűpárt emberei egész nyugodtan néznek a főrendiház ülése elé. A technikai obstrukciót a főrendek is elítélik — erről mindenki meg van győződve. A tervezett felirati indítvány sorsát is előre vélték tudni. Szerintük a királyt nem lehet belevonni, hogy a parlamenti zavart helyrehozza. Maga az interpelláló hercegprímás simán, békülékeny hangon fog szólni. A püspökök közül egyetlenegy sem helyezkedik ellentétbe a kormány felfogásával, legfeljebb *Samassa* érsek lehet majd eltérő nézetet. Ha szavazásra kerül a sor: a kormány bizik, hogy a többség viszont az obstrukciós-ellenes nézetet fogja dokumentálni. A holnapi ülés másfél óra alatt véget érhet.

A miniszterelnök több főrendiházi taggal, mint báró *Bohus* Zsigmonddal, *Kautz* Gyulával, báró *Harkányi* Frigyessele, báró *Vay* Dénes pozsonyi főispánnal beszélt meg a két napi programot. Feltűnt, hogy hosszabban konferált *Rakovszky* Istvánnal, a számvevőszék elnökével, aki elhagyta minden esti, rendes kártyázó kompániáját az utolsó szobában s a nagyterembe jött, hogy a politizálók közé vegyüljön.

A miniszterek közül *Wlassics* Gyula jókedvvel beszélte el látogatásait, melyeket a főhercegek-nél tett. Az uralkodó ház négy tagjánál tisztelgett. Együttal felhasználta a kultuszminiszter bécsi időzését arra, hogy az aquarell- és a szecesszionista-kiállításokat megnézze. Mindkettőről érdekes véleményét mondott, melyből látszik, hogy *Wlassics* a művészet új irányát, mint utótrésszel teljesen méltányolja. Báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter annyira meghűlt az erős bécsi szélben, hogy a szobát kénytelen őrizni. *Lukács* pénzügyminisztert pedig a három napi restanciák tartották távol.

A horvát költségvetési vita. A horvát tartománygyűlés mai ülésén a koalíció emberei volt a vezérszó. *Rubetics* kanonok utalva a genfi anarkista büntetőre figyelmezteti a törvényhozást azokra a veszedelmekre, amelyeket ez az irány az államra hoz. Az anarkizmus már Horvátországban is fellép és ő óvószereplő a katolikus felekezeti iskolát ajánlja ellene. Ebből a szempontból bírálja a nép-, közép- és főiskolákat, majd áttér a kormány egyházzellenes magatartására, amely a minisztériumnak a papsággal szemben való eljárásából tűnik ki. Szemére veti a kormánynak, hogy meghusított *Stadlernek* zágrábi érsekké való kinevezését és isten kegyelmét látja abban, hogy a kormány akarata ellenére, vagy legalább akarata nélkül *Posilovicsot* nevezték ki. Szemére veti továbbá a kormánynak, hogy csak a maga rendszerének híveit nevezi ki kanonokokká.

Stárcevicus: Hát én hogyan lett kanonokká?

Az merő véletlen volt, feleli *Rubetics* és azután szóba hozza a *Posilovics* körüli alkalmával történt vasári eseményeket és a hatóságoknak a papsággal szemben való magatartását. Majd elpanaszolja, hogy már az iskolákban is eluyomják a horvát nemzet őrzt és az ifjúság hazafiságának minden nyilvánulását. A költségvetést nem szavazza meg.

Báró *Rukavina* a bán állítólagos novi-marofi beszélgetéséből indul ki. Azután megkísérli a hadseregnek a vitába való belevonását, de az elnök ezt nem enged meg. *Rukavina* azután konstatálja a jogpárt és az obzorpárt koalíciójának fennállását mindkét párt programjának fenntartásával. Felszólítja a tartománygyűlést, hogy helyezze vád alá a bánt (Jobbról: Óbó!) a horvát nemzet meggyalázása miatt, (Meltatlankodás a jobboldalon, az elnök rendreutasítja *Rukavinát*.) Horvátország ellen való árulás miatt, a horvátok ellen a szerbekkel való összeesküvés miatt és idegen jószágok pénzbüntetések címén való elrablása miatt.

Az elnök az ország feje ellen való illetlen kifejezések miatt megvonja *Rukavinától* a szót. (Helyeslés jobbról.)

Ezzel a kis botránnyal végződött az ülés.

KÜLFÖLD.

Az osztrák obstrukció.

Budapest, január 17.

A Reichsrath képviselőházának mai első ülésén megkezdődött az obstrukció, még pedig a magyar ellenzékétől elcsúszott minta szerint, jegyzőkönyvi módosítások és szavazások alakjában. Három ellenzéki pártfőnök egyezett meg az obstrukcióra nézve csak, de jöllehet a többi töredék nem ment bele a paktumba, ez a módoszat mégis elégségesnek látszik arra, hogy minden törvényhozási működést teljességgel megakadályozzon. A többség kebelében — mivel ily körülmények közt a küzdelem ugys reménytelen — az a kivánság nyilvánul, hogy csupán egyórás üléseket tartsanak; ez legalább kevesebb fáradsággal és ugyanazzal az eredménnyel járna, mint a hosszú ülések.

A mai ülés különféle kulbutanásokozások miatt csak 12 óráig tartott; lefolyásáról az alábbi távirati tudósítás szól:

Bécs, január 17.

A képviselőház mai első ülését *Fuchs* elnök azzal nyitotta meg, hogy elparentálta gróf *Falkenhayn* Gyula volt földművelésügyi minisztert. A beszéd elől a baloldalt tüntetőleg kivonult a teremből s csak akkor lépett ismét be, mikor már nem volt szó a bántó emlékeztető *lex Falkenhayn* szerzőjéről.

A bejelentések közt van *Funke* és társai interpellációja ama rendelet tárgyában, mely szerint az oly nyomatványok, amelyekből a postai szállítást megvonják, a vasuton, vagy gőzhajón való szállításból is ki vannak zárva. Ugyane képviselők interpellációt nyújtottak be a prágai német diákoknak a cseh diákok által való állítólagos bántalmazása miatt.

Vukovich és társai az ul-seeandni kormánynak az

idegen munkások és bevándorlók ellen tett intézkedési tárgyalás interpellálnak.

Az első névszerinti szavazás után *Böheim* névszerint való szavazást indítványozott egy kérvény fölött. E szavazás megejtése után *Kaiser* névszerint való szavazást indítványozott egy másik kérvény fölött, amelyet *Schrammel* nyújtott be. Azt is megejtik s utána ismét névszerint való szavazás következett *Steinernek* egy indítványa fölött, hogy vegyenek föl egy kérvényt a gyorsírói jegyzőkönyvből.

Lemisch azután azt indítványozza, hogy függeszszék fel az ülést két órára, hogy helyes névszerint lehessenek kéznél és e fölött névszerinti szavazást kíván, amit meg is ejtenek. *Lemisch* indítványát 140 szavazattal 116 ellenében elvetik.

Az elnök erre kijelenti, hogy befejezi az ülést és a legközelebbi ülést csütörtökre tűzi ki. Napirend: a mai napirend folytatása.

Kaiser felszólal, hogy mindenekelőtt a miniszterek vád alá helyezéséről szóló indítványt kell elintézni és azt indítványozza, hogy az ujoncozási javaslat tárgyalását utolsó helyen tűzzék napirendre.

Pergelt határozatlan ellenzi a ház elé terjesztett napirendet és azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülés napirendjére csupán a miniszterek vád alá helyezéséről szóló indítványt tűzzék ki.

Schönerer csatlakozik *Pergelt* indítványához. *Kaiser* megegyeztetni saját indítványát *Pergelt* indítványával.

Mielőtt e fölött szavazásra kerülne a sor, az elnök kijelenti, hogy az igazoló bizottság jelentéseit napirendre tűzte, mert érdekében áll minden képviselőnek, akinek választását még nem igazolták, hogy valahára a ház végleges tagjának tekinthesse magát. Ezeket a jelentéseket tehát illendőségből is kötelessége a háznak elintéznie. Az ujoncemegajánlásról az a véleménye, hogy ez egyszerűen államszükség. (Élénk ellentmondás, zaj és közbeszólások balról.)

Elnök: Azt kiáltották közbe, hogy a kormány a 14. §. alapján intézheti el ezt a dolgot. Nem értem, hogyan lehet a 14. §-ra hivatkozni ugyanazon az ülésen, amelyen a minisztériumot a 14. §-szal való visszaéléssel vádolják. Nem értem az ujoncemegajánlás ellen való oppozitót már csak azért sem, mert éppen azoknak az uraknak, akik leginkább tüntetnek ellene, már a Németországgal való szövetség érdekében is bele kellene egyeznie, hogy ez a javaslat tárgyalás alá vessék. (Közbeszólások és zaj balról.)

Rieger (szocialista): Figyelmezteti a házat, hogy a sajtóbizottságnak egyebek között kiadták az újság- és naptárbélyegek megszüntetésére vonatkozó indítványt. Elvárja, hogy a pénzügyminiszter az erre vonatkozólag egyszer már benyújtott javaslatot újra előterjeszti és hivatkozik a legutóbbi tömeges tüntetésekre, amelyek a hírlapbélyeg megszüntetését követelték. Indítványozza végül, hogy a sajtóbizottság 48 óra alatt tegyen jelentést a hírlapbélyeg megszüntetésére vonatkozó indítványokról s ez a jelentés a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék.

Elnök azt mondja, hogy *Rieger* képviselőnek első indítványát nem bocsáthatja szavazásra, mert már kimondta, hogy be akarja rekeszteni az ülést s így csakis a legközelebbi ülés napirendjéről lehet vitatkozni. *Rieger* első indítványával csúsz második indítványa is. *Pergelt* indítványát azután 165 szavazattal 101 ellenében elvetették és az ülés véget ért.

Bécs, január 17.

A *Kiegészítő Bizottság* szerdán, 18-án, délelőtt fél 11 órákor ülést tart. Napirend: 1. Kormányjavaslat a Reichsrathban képviselt királyságok és országok és az osztrák-magyar vámtörvény többi részei között való áruforgalom statisztikájáról. 2. Kormányjavaslat, amely a Reichsrathban képviselt királyságok és országok miniszteriumát felhatalmazza, hogy a magyar miniszteriummal megállapodásra lépjen a kereskedelmi és vámszerződés XX. cikkére vonatkozó végrehajtási intézkedéseket tartalmazó 1878. július 27-iki törvény 8. §-ának módosítására nézve. 3. Törvényjavaslat a kereskedelmi és vámszerződés életbelépítéséről. (Részletes tárgyalás.)

HIREK.

Budapest, január 17.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf *Széchenyi* Manó, 6 felsege személye körüli miniszter és *Fehér* Ipoly panononhalmi főkapitány ma délelben Budapestre érkezett.

— **Elhunyt kamarás.** *Bécsből* jelentik, hogy *Liechtenstein* Károly herceg, kamarás, tegnap meghalt. A herceg hosszabb idő óta betegeskedett, halála szívátulás folytán este fél nyolc órákor állt be, 1877. április 19-én született Nagyváradon. Atyja, herceg *Liechtenstein* Károly, anyja gróf *Wrba* Franciska asszony volt. Politikai pályán nem működött, ámbar örökös tagja volt az urakházának. A Máltarend lovagja volt. A majorátus, valamint a hercegi cím most róla *Liechtenstein* Rudolf hercegre, a királyi első fődudmesterére száll.

— **Rekviem gróf Károlyi Ferencért.** Gróf *Károlyi* Ferencért, aki Londonban öngyilkossá lett, január 19-én délelőtt tíz órákor engesztelő gyászmitémondanak a budapesti egyetemi templomban.

— **Köszönet.** Az elhunyt *Silberstein* Adolf özvegye a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Nom vagyok képes megboldogult férjem elhunyt alkalmából a társaság minden köréből nyilvánult részvételt külön-külön megköszönni, azért ez utat választom, hogy jóbarátaink, ösmerőseink, a megboldogult tisztelőinek a lesújtott családot vigasztaló érintő részvételt köszönetemet és halamát kifejezzem.

Budapest, 1890. január 17.

Özv. dr. *Silberstein* Adolfné.

— **A tudóvész gyógyítása.** Bizonyos skepszis-fogadja már a tudományos világ azokat a találmányokat, amelyeket az a hír előz meg, hogy a tudóvész gyógyítására alkalmasok. Most *Tesla*, a magyar születésű elektrotechnikus talált fel állítólag egy radikális gyógyszert, amelynek biztos sikert jósol. A gyógyszert egy több millió volt-erőjű villamos áram, amelyet úgy készített el, hogy erőssége dacára sem ártat az emberi testnek. Ez az áram állítólag a tuberkulózis bacillusait megöli. *Tesla* találmányának gyakorlati alkalmazásáról eddig meg semmi hír sem érkezett.

— **Nikita hajói.** Szép lassan csak lesz a montenegrói fejedelemségnek haditengerészete is. *Tavaly* *Abdul Hamid* szultán ajándékozott *Nikita* fejedelemségnek egy díszes yachtot, most meg *Faure* Félix, a francia köztársaság elnöke lepte meg a ernagorek urát egy hajóval. Egy hajó meg egy hajó, az két hajó, s ahol annyi víz van, mint Montenegroban, ott már ez is némi alapja egy hajóhadnak. A hajót *Rjkába*, a montenegrói fejedelmi család kedves tartózkodási helyére szállították már, ahol egyelőre kisdéd tavi kirándulásokra használja *Nikita*. Igaz ugyan, hogy azon a tavon két tempóval át lehet uszni, de hát ez mellékes. A hajó már megvan, visszaadni nem illik, eladni nem szép, a fekete hegység tetején pedig minden fejedelmi hatalma ellenére sem hajókézhatik vele *Nikita*. Így van az, ha olyasvalamit ajándékoznak valakinek, amire nincs szüksége. *Nikitanak* is például víz kellett volna előbb s csak azután hajó...

— **A vizontlátás.** Erdős vendége lesz holnap, vagy holnapután *Arad* városának. *Krivány* János, a tékozló flu ter vissza hosszas távollét után szülővárosába; nem ugyan a saját jószántából, hanem mert *viszik*. *Krivány* Jánost, aki majdnem az egész *Arad* varmegyét elsikkasztotta, tudvalevőleg e hónap negyedikén itéltek el Bécsben hamis név használatért tizennégy napra. Ebből a kis próba-fogságból holnap szabadul ki *Krivány* s a kiadatás hivatalos formailtasai után holnap este, vagy holnapután reggel hazakísérik *Aradra*, ahol már epedő szívvel várják a tékozló flut. Az aradi királyi ügyészség már jelőre kijelölte a lakását is *Arad* nagy fiának, aki az interkedések szerint a központi fogház 13-as számú földalatti cellájában fogja elöltöni a vizsgálati fogság idejét.

— **Felolvasás a Tiszti Kaszinóban.** *Schneberger* István vezérkari százados, aki jelenleg a 12. számú tüzérhadosztály ezredben szolgál, ma este 6 órákor a Tiszti Kaszinóban előadást tartott a tüzérségről. Az előadó röviden összefoglalta az irányadó szempontokat a gyorstüzérel tábori ágyuk, valamint a tábori vetőágyuk technikai kivitelére, továbbá e két agyument kérdése iránt az európai nagyhatalmak által elfoglalt állaspontra nézve. Szakszerűen fejtegette továbbá a tábori itetek előszerű szervezését és a hadtest tüzérség felosztásának vagy további fenntartásának kérdését. A felolvasáson jelen voltak: *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok, *Rohonczy* tőrparancsnok, továbbá *Parmann*, *Bernolák*, *Czibulka* altabornagyok, *Csesznák*, *Valentics*, gróf *Attems* és *Albach* vezérőrnagyok, valamint számos törzs- és főtiszt és a helyőrség hadapródjai.

— **Bojkotált bíró.** A *Daily Mail* a minap azt híresztelte, hogy a kairói nemzetközi vegyes bizottság osztrák-magyar tagját *Korizmic* Antal bojkotálták. Hivatalos helyről azt jelentik, hogy *Korizmic* nem is tagja a kairói bíróságnak, mert ő az alexandriai bíróságnál működik.

— **Halálkozás.** *Hammersberg* *Ganzstük* Dezső, a debreceni II. Vilmos nevét viselő 7. huszárezred százados, rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunytat *Kecskemetre* szállították, ahol a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra. Az elhunytban *Hammersberg* Jenő királyi főügyész testvéröccsét gyászolja.

— **A Ferenc-gránátosok Bécsben.** A Ferenc császár nevét viselő német gránátosrezred küldöttsége *Schwartzkoppen* ezredessel az élen ma este Bécsbe érkezett és holnap külön kihallgatáson járul a király színe elé. A tiszteket a pályaudvaron gróf *Zedochowski* vezérkari százados fogadta, aki díszszolgálatra van kirendelve a küldöttséghez. A küldöttség tagjai, mint ő felsége vendégei a Burgban laknak.

— **Hattól-hétig.** Ha báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter urnak — uram boosá! — egy kis suszterinas fia lenne, nem jutott volna eszébe az a jó tanács, amivel a fővárost ellátta, hogy reggel hattól-hétig tartsanak iskolát a mesterinasokkal. Minthogy azonban a helyzet lényegesen más, megessett a mindenféle inasgyerekek borzas fejére mért ezen nagy csapás s a főváros talán még meg is valósítja a tervet. Miniszter mondta ki az á-t, hát a főváros tovább recitálja az abcét. Ez az uzus s néhány ezer inasiskolák kedvéért a régi módú elterni fölszemes. És az inasgyerekeket ezután már nem is hajnalban, hanem éjjel verik ki az ágyból, mert mielőtt iskolába menne, vannak még némely a mesterségbe vágó teendőik. Ki kell tisztítani a családot és a segéd urat topánkáit, be kell vásárolni a tejet, zsömlét a reggelizéshez, ki kell kefélni a ruhákat, egy-egy egész sifonéra valót, maguknak is kell egy kis toalettet csinálni — szóval szép időbe telik, amíg eljutnak az iskoláig. S a kis vézna gyerekek még véznábbak lesznek s mire kitanulják a mesterséget, egészen elmegy a kedvük az élettől. Budapesten egyáltalában rossz az iskolaidő beosztása. Hat esztendő gyerekek buktatnak hóban, sárban, esőben, közben reggel félnyolckor az iskolába. Legalább egy órával előbb kell kizavarni őket az ágyból, a meleg párnák közül. A gyermekálmot így megbolnálni lelketlenség. Legalább kilencere kellene tenni minden iskolában a tanulás kezdetét. Ez az általános óhaját és mégis megérjük talán még azt is, hogy ennek az inasiskola-metódusnak a mintájára reggel négykor kell majd iskolába küldeni a gyerekeket.

— **A miniszterelnök üdvözlése.** A *Magyarország* ma esti híre vonatkozólag, amely szerint Radó Kálmán képviselő 70 képviselőtárs nevében a kormányhoz Bécsbe sürgönyt intézett volna, amelyben a miniszterelnököt az összegyűlt képviselők teljes és tántoríthatatlan bizalmáról biztosították, a következő felvilágosítást kapja a félhivatalos *Budapesti Tudósító*:

Mint minden pénteken, úgy a múlt pénteken is a Drechsler-vendéglőben vacsorált a szabad-elvű párt számos, 80–100 tagja, akik, megelégedve arról, hogy a miniszterelnök ugyanaznap ünneplő minisztertanácsában a miniszterelnök palotában a kabinet megalakulásának negyedik évfordulóját, elhatározták, hogy a miniszterelnökhöz ez alkalomból a budavari miniszterelnöki palotába üdvözlő táviratot intéznek. Minthogy a távirati úrlapra valamennyi képviselő neve rá nem fért volna, megbízták szentmartoni Radó Kálmánt, hogy ő írja alá a jelenlevők nevében a táviratot. Politikáról szó sem volt a táviratban.

— **Porosz-francia barátság.** Franciaország már elfeledte Sedant, jobban mondva sok olyan francia akad, aki a politikai szempontokat föléje helyezi a nemzetgyűlöletnek s Ernest Daudet szerint szívesen nyujtaná Németországnak a kezét, nem mint barát, hanem mint szövetséges. Daudet ezt a *Gaulois*-ban írta meg s citál valami nagy francia politikus is, aki erre a kérdésre nézve így nyilatkozott:

— Köztünk és Németország között vége már a duzzogás és kedvetlenség politikájának. Ahol Franciaországnak hasznára válhatik, karöltve fogok járni Németországgal s ezt messzehangzó szóval hirdetni is fogom. De a tényleges szövetséget illetőleg mégis másként áll a dolog: ez bizonyos föltételtől függ. Milyen föltételt ajánlanak nekünk?

Bizony ettől sok függ. Mert ha véletlenül francia részről így kezdenék a tárgyalásokat:

— Kérjük Elzászt, — hamarosan be is lenne fejezve ezzel a kis értelmes felelettel:

— Nem adjuk. Ezért egyelőre mintha korai lenne még kissé francia-német barátkozásról beszélni.

— **Megtámadott lelkész.** *Perger* Lajos szentgyörgyei (Esztergommező) plébanos lakását megtámadták és 24 ablakát bevették. A büntetendő cselekményt suhancok követték el, mert a lelkész erőlyesen ellentállt a szülők ama rossz szokásának, hogy 15 éven aluli gyermekeket kocsmezásra és egész éjjeli táncolásra engedik, amit különben a hatóságilag megerősített szabályok is tiltanak. A tettesek ellen vizsgálat folyik.

— **Házasság.** *Messinger* József államvasuti mérnök, tartalékos tüzérhadnagy Temesvárott, eljegyezte *Meisel* Hermia kisasszonyt Pödbielen, Arvamegyében.

— **Memento mori!** A temető kapuján szép és megnató ez a felírás. Magába száll a hivságos emberi elme és az elmulás fölött elméledik, ami csakugyan a legillendőbb téma a temetői séták alkalmára. Azonban mindennek megvan a maga ideje és helye. Ami a temetőben szép, az kellemetlen a bálteremben. Csupa szép lány és asszony sűrő-forog körül, rigmusos fiatal urak a cigány előtt a kisasszonykáktól kölcsönkért legyezővel duhajkodnak s azt kiáltják: sose halunk meg — s egyszerre megkopogtatja a hátukat egy esont ujj, a termen végig-suhan a hideg s hátul valaki megszólal:

— De igen kérem, esalódni méltóztatik. Ezt a bált is a temető javára csináltuk — s felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak.

Aki ilyen beszél, az egy orsovai táncmulatás rendezője, mivelhogy ott esett meg az *Arany Szaurus* nevezetű hotel nagytérképében, hogy bált rendeztek a temető javára. A meghívó ugyanis így végződött:

— A tiszta jövedelem temetői célokra fog fordíttatni.

No ennél szerencsésebb ötletekhez is volt már szerencsénk jártunkban-keltünkben.

— **A vasárnapi népgyűlés.** A Budapesti Újságírók-Egyesületének választmánya ma délután négy órakor *Vérsi* József elnökölte alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen a rendőrségnek *Neszmélyi* Artur hírlapíró és egyesületi választmányi tagon ejtett sérelmét tárgyalták. A választmányi tagjai nagy számmal jöttek össze. Tanácskozás tárgyává tették az esetet és egyértelműen elítélték a rendőrség viselkedését. Több felszólalás után a választmány hangsúlyozta, hogy *Neszmélyi* Artur már az által is, hogy két országos párt a képviselőházban ügyét magáévá téve, a mai országos ülésen interpellációt intézett a belügyminiszterhez, valamint az által, hogy *Rudnay* Béla főkapitány ugyszólván egyéni tisztössége jelentette ki, hogy szavatól a megindított vizsgálat szigorú, — nem jelentéktelen elégtételt kapott. Mindamelllett a választmány a maga álláspontját a következő egyhangulag elfogadott határozatban juttatta kifejezésre:

A *Budapesti Újságírók Egyesületének* választmánya mély sajnálkozását és fölháborodását fejezi ki a történet miatt, *Neszmélyi* Artur ügyét magáévá teszi, a bántalmazott kártársait rokonszenvérlő és tisztelétéről biztosítja. E szolidaritás tanúságaképpen a választmány két tagját kiküldi arra, hogy *Neszmélyi* Artur urat minden ez ügyben teendő lépésnél támogassa. Egyúttal a választmány kijelenti, hogy a több oldalról bejelentett hivatalos eljárás eredményeit bevárja, de már most fenntartja magának, hogy az esetre, ha az eljárás eredményei kielégítőek nem volnának, az imént kifejezésre juttatott szolidaritásból kifolyólag a további szükséges lépéseket megtegye.

*

A rendőri sajtóiroda egy állítólagos zászlósértésről ma a következők közzétette adta ki:

A vasárnapi népgyűlésen egyes munkások letették a nemzeti zászlóról a fehér és a zöld színt és a lobogónak vörös színű részét hagyták meg csak a rudon s vitték a menetben. A rendőri sajtóiroda ezennel közli, hogy az egyik ilyen eset már kétségtelenül meg lett állapítva s a főkapitány elrendelte a kihágási eljárást a tettesek ellen. A többi esetre nézve még folyik a nyomozás.

Ezzel szemben a népgyűlés rendező bizottsága fenntartja, hogy semmiféle zászlósértés sem történt, mert a népgyűlésen használt lobogókat sértetlenül adták vissza a tulajdonosnak. Ezt a következő levéllel bizonyítják:

A népgyűlés tisztelt rendező bizottságának

Helyben.

Ezennel elismerem, hogy a népgyűlés céljaira a rendező bizottságnak átengedett 200 darab zászlót teljesen hiánytalanul és épségben a gyűlés után visszakaptam.

Tisztelettel

Rumbold s. k.

— **Gyilkos hadnagy.** *Varsó*ból táviratozák, hogy *Pekarevics*, a 2-ik gyalogezred hadnagya, *Zelinski* ezredest pénteken egy vasuti átjárónál revolverrel agyonlőtte. *Pekarevics* az hadbírósg a napokban várfogházra ítélte, ezért megfogadta, hogy a hadbírósg minden tagját megöli. A szerencsétlen ezredest feleségén kívül hét árva fia siratja. A gyilkos hadnagyot letartóztatták.

— **Agyonlött prágai diák.** Megirtuk, hogy Prágában tegnap éjjel *Biberle* Károly német technikus revolverrel mellbe lötte *Linhart* Ferenc cseh bölcsészethallgatót. *Linhart* ma reggelre meghalt. A vérengzésnek egy tanúja, *Schmidt* egyetemi hallgató azt mondja, hogy *Linhart* részeg volt s *Biberle* nének, aki német nyelven tüzet kért tőle, gorombán azt felelte, hogy beszéljen csehül. *Biberle* vonakodott, mire *Linhart* úgy fejbe vágta fűtykőszóval, hogy összerogyott.

Mivel *Linhart* még tovább ütötte, a földön fekvő *Biberle* revolvert rántott elő s három lövést tett. Az egyik golyó mellben találta *Linhart*ot. A prágai csehek között nagy az ekkeseredés s a hatóságok attól tartanak, hogy a nép bosszút áll a megölt diákért a prágai németekön.

— **Az önzetlen Ország.** Hogy zengték dicsőségét még a mult nyáron is a liberális táborban *Ország* Sándornak. Oda állították az óbudai polgárság elé, mint akinél többet senki sem dolgozott a főváros emelkedésén. Egy kis esinyke érdemet juttattak ugyan *Andrássy* Gyulának, *Baross* Gábornak, *Kamermayer* Károlynak és az élők közül *Wekerle* Sándornak is, de mindezeknek munkája egy korhadat fufia egy amerikai őserődhöz képest, mely természetesen *Ország* Sándor. Bemutatjuk mi újra: *Ország* Sándor ur, Óbuda országgyűlési képviselője, fővárosi bizottsági tag és játsza a budai polgárok közt a vezérszerepet, mennivel több kötelessége volna tehát előmozdítani mindazt, ami a főváros és különösen a budai részek érdeke, még akkor is, ha önzetlenségét kell kimutatnia. Ismeretes, hogy a budai gőzsikló-társaság óriási jövedelmet vág zsebre. Nem irigykedik rá miatta senki, de viszont a társaság turtozik méltányolni annak a közönségnek érdekeit, amely ahhoz a jövedelemhez juttatja. Ennek a közönségnek volt két igazán szerény kérdése a társasággal: az egyik, hogy a síkló állandóan éjjeli 11 óráig közlekedjék, a másik, hogy aki a várba igyekszik, ne legyen kénytelen visszafelé is megváltani a jegyét, mert nagyon sokan vagyunk, akik szívesen leballagunk a várból gyalogszerrrel, csakhogy megtakaríthassunk néhány krajcárt. A budai vár intelligens lakói sürgetik már régóta a síkló-közlekedés idejének a meghosszabbítását is, hogy ők is résztvehessenek a pesti élet szórakozásaiban. A közönség ez óhaját átjuttatta kifejezésre a főváros tanácsa, a mikor szerény kérelem alakjában azokat a társaságnak előterjesztette. A síkló társaság részvényesei összeültek s *Ország* Sándornak egy pártoló szava sem volt a főváros méltányos kívánása mellett, hanem, mint a kápszi társaság önzetlen elnöke még alá is írta azt a durvahangu felelőbeszt, amely két-ségbe vonja a főváros beavatkozási jogát azon egyszerű oknál fogva, mert a társaság hátrányos, hogy még éjjel is járassa kocsiját. A jegyek kettéválasztása ellen pedig azért akadékoskodik, mert a kocsik csak megfelelő ellensúlyozással közlekedhetnek. Így keveredett *Ország* Sándor ur merő önzetlenségéből konfliktusba az általa „rajongásig szeretett fővárossal”. Budapest tanácsa természetesen nem fog meg-hátrálni és a közönség érdekei fognak győztesen kikerülni ebből a konfliktusból, amely oly jellemzően bemutatja *Ország* Sándor tündöklő polgári erényeit.

— **Meggyilkolt gazda.** *Esztergom*ból táviratozta tudósítónk, hogy *Szics* János kisujfalusi gazdát saját lakásában meggyilkolta találtak. Az áldozatnak el volt metszve a nyaka. *Perényi* főszolgabíró a rejtélyes eset földerítésére sürgős intézkedéseket tett.

— **A boldog léghajósok.** Történt, — mert megtörténhetett — hogy a léghajós a határon innen megrakodott szivarral és főlzállt, s a határon túl leszállt, ugyancsak szivarral. A fellegek közt nincs pénz, így szépen megcsalták — mert megcsalhatták — az államot a léghajósok. Most a magyar, német és osztrák kormány megrend-szabályozta a léghajósokat. Kimondta, hogy a léghajósok és kísérők mindhárom határon szabadon keresztülkelhetnek léghajóval, de fény-képfelvételeket nem eszközölhetnek s postagalam-bokat nem ereszthetnek föl. Tartoznak igazolvá-nyaikat ott, ahol leszállanak, a községi elő-járásságnál bemutatni. Minden kárért felelősek, amit előidéznek. Arra vonatkozólag azonban most se intézkedtek a kormányok, hogy mi történjék akkor, ha odaát a léghajós főlzáll szivar-ral, itt meg leszáll szivarral, vagy ugyanez nem-dohányzóknak számára: ha odaát főlzáll brüsszeli csipkével, ideát meg leszáll brüsszeli csipkével. Még érdekesebb az, hogy a nevezett kormányok ugylátszik azt hiszik a léghajósokról, hogy ezek ha akarnak, átmennek a határon, ha nem akarnak, visszafordulnak. De hisz akkor már meg volna oldva a kormányozható léghajó kérdése! Vagy talán a főkéjében van már ama kormányoknak valami tervrajz?

— **Egy szerb arkimandrita reaktiválása.** *Dr. Rádics* Emilian görög-keleti szerb arkimandritát tudvalegleg a karlócai zsinat pár évvel ezelőtt meg-fosztotta egyházi állásától. *Rádics* hasztalan járt közbe *Wekerle*, *Csáky*, majd *Bánffy* és *Wlassics* minisz-tereknél, a magyar kormány ugyan kért felvilágosítást *Brankovics* György karlócai patriarkától *Rádics* ügyét illetőleg, de a kormány is kénytelen volt a karlócai püspöki zsinat határozatának igazat adni, amelynek értelmében *Brankovics* patriarka eltekintett aitol a szigorú ítéletől, amelyet még elődje, *Angyeli*cs patriarka hozott s amely *Rádics*ot állásától megfosztotta, ha *Rádics* aláveti magát a püspöki zsinat abbéli határozatának, hogy egy évi vezeklésre visszavonul a tomesmegeyi *Mészics* nevű kolostorba. *Brankovics*,

illetőleg a püspöki zsinat kilitásba helyezte, hogy az egyévi vezeklés után Rádicsot visszahelyezi régi egyházi állásába. Rádics Emilián kezdetben vonakodott magát a szigorú ítélletnek alávetni és Oroszországba folyamodott, minthogy a keleti orosz teológiát végezte, hogy őt az orosz egyházba, mint arkimandritát, vagy teológiai tanárt felvegyék, egyáltalán magyar nemességének épségben tartását, illetőleg elismerését is kérte. Az orosz egyházi szinódus hajlandó volt Rádicsot az orosz egyházba fölvenni, de, hogy minő állást szán részére, azt a joggal magának tartotta fenn. Rádics erre lemondott arról a tervéről, hogy Oroszországba menjen és ő felségénél Bécsben kihallgatásra jelentkezett, kérve őt, hogy ügyét vizsgálta meg és helyeztesse vissza régi egyházi állásába. A sokat zaklatott és nagytudású papnak végre teljes elégtételt szolgáltatott Zmajevics Gábor versei szerb püspök és az ő elnöklése alatt a napokban tartott eparkiai konzisztórium egyhangú ítéletével visszafogadta a szerb egyház kebelébe és rábirta Rádicsot, hogy addig, míg a versei konzisztórium határozatát Brankovics György pátriárka, illetőleg a püspöki zsinat jóváhagyja, vonuljon a Meszics-kolostorba.

— **A tüzoltó-szövetség gyűlése.** Az országos tüzoltó-szövetség dr. Kék Lajos elnöklése alatt tegnap tartotta meg közgyűlését a fővárosban. A gyűlés tagjai mindannyian hangsúlyozták a tüzrendszert törvény útján való rendezésének szükségét, annál is inkább, mert a kormány a tüzrendszeti szabályrendeletet vonakodik végrehajtani. A közgyűlés Óváry Ferenc országgyűlési képviselő indítványára kétszáz forint pályadíjat tűzött ki egy tüzrendszeti törvényjavaslat és ennek indokolása kidolgozására. A gyűlés másik főtárgya az idei országos tüzoltó kongresszus előkészítése volt. A kongresszus ez év augusztus 19—23. napján lesz Brassóban. A tüzoltókat a város és az ottani tüzoltóság fogja vendégül látni. A kongresszus első két napján tanácskozások és felolvasások, a másik két napján tüzoltó versenyek és ünnepélyek lesznek. A részvételre nagyban készülnek az ország összes tüzoltótestületei.

— **Kolumbusz Kristóf otthon.** A spanyol flotta utolsó hajója is szerencsésen hazakeresztelt. Nem azok között az utolsó, amelyek győzni indultak, hanem egy a szerencsések közül, azok közül, amelyeket nem felasztottak az óceánba a yankeek. S hazabozta a hajó a hazát minden kincsét, Kolumbusz Kristóffal, sőt újabban már Amerikával is és sokkal inkább érdekelték például Kolumbusz egyes lejáratait, amelyek a viadalnak nevezett sintertelepeken leginkább beválnak nemzeti hősöknek s így igen nagy népszerűségnek örvendenek. Cadixban nagy tömeg várta a Conde Venadito nevű hajót, a hajót, mert több aztán nincs is. Azon jött haza a koporsó. Politikuskok, papok, miniszterek, nemesek, nem nemesek tolongtak a parton s ott volt a bikás herceg is friss jó egészségben. A partraszállítás nagy komolysággal és tisztességgel ment végbe. Az összes harangokat meghúzták s a nagy papi kíséret díszben kísérte a koporsót. Partra érve pedig, kegyeletes kézzel nyitották föl a szent koporsót, hogy megnézzék: mi maradt meg benne a nagy Colomból. „Csak hamut és néhány esontmaradványt találtak benne”, mondja fagyos rövidséggel a távirati tudósítás. Por, hamu, semmi vagyunk, még ha Kolumbusz volt is egykor a nevünk. Azután újra lezárta a koporsót s a Giraldó jelzőgömbzöcs holnap tovább vízi Sevillába, ahol ismét harangzúgással és nagy papi kísérettel fogadják és úgy viszik be a székesegyházba.

— **A pech.** A múlt héten egy Drezdából induló vonat egy elsőosztályú kupéjában öt-hat uas cseregett színházi dolgokról. Egy hölgy, aki előző nap végignézte az *Euryanthus* előadását, nagyon szidta Schröder kisasszonyt, az énekesnőt. Egy pápaszemes urhoz fordult, aki mellette ül:

— Igaz is — mondta — az a kisasszony már nagyon vén ahhoz a szerephez, úgy énekelte tegnap, mint valami repedt fazék . . .

Az ur hallgatott.

— Ön nem találja úgy?

— Ha éppen tudni akarja — volt a felelet — kérdezze meg magától Schröder kisasszonytól, ott ül, önnel szemben!

Schröder kisasszony mosolygott, egyébként kínos csönd volt. Az elégedetlen hölgy ki akart evicikélni a csavárból:

— Bocsánat — mondta — én olyan befolyásolható természet vagyok . . . Olvastam ma annak a számar *Schmeidernek* a kritikáját, az hangolt erre a véleményre . . .

Schröder kisasszony hallgatott.

— Ugy-e, valami ellensége önnök az a hülye? Folyton bántja. Nem?

Megszólt erre a kisasszony:

— Ha éppen tudni akarja, kérdezze meg *Schmeider* urtól magától. Ott ül ön mellett. Az a pápaszemes . . .

Ha valakinek pechje van . . .

— **A rendőrség hangversenye.** Végre koncertet is rendez a rendőrség. Márciusban lesz csak ez a hangverseny, de már január 20-ikán nagy értekezlet lesz az ügyből kifolyólag a főkapitányságon. A rendőrség ugyanis nyugdíjpótló és segítő-egyesületének vagyonát akarja gyarapítani, ezért rendez hangversenyt. Eddig egészen komoly a dolog. Félő azonban, hogy a hangversenyen nagy lovasroham lesz, néhány énekest meg muzsikust félholtra vernek, a közönség felé letartóztatják, a jogászokat igazolásra szólítják föl, úgy, hogy mire hangverseny után a bál megegyeztetik, már résztint a Rókusban, részint hevenyészett hordágyakon fog nyugodni a közönség. Ez pedig nem egészen tréfa.

— **Az újságírói sorsjáték húzása.** Az új város-háza közgyűlési terebében ma volt az újságírói sorsjáték második húzása. Diszes, nagyszámú közönség övönlötte el ma a padokat, ahol máskor tanácskozó bizottsági tagok ülnek. Az elnöki emelvényen pedig ott voltak láthatók a milliós sorsjáték szerencsekerekkel. A sorsjáték vezetésére megjelent *Pesti Ferencc* IV. kerületi előjáró, mint politikai hatósági biztos; dr. *Jeszenszky* István királyi közjegyző; azután a *Budapesti Újságírók Egyesülete* részéről *Cziklay* Lajos, az *Egyesületi Segítő-alap* elnöke; *Kálnoki* Henrik ellenőr és dr. *Bán* Zsigmond számvizsgáló, valamint *Fuchs* H. bankár, a sorsjáték-válalat kezelője. Pont hat óra volt, amikor *Cziklay* Lajos üdvözölte az egyesületet nevében a megjelenteket és a húzást megkezdődött. A mai legnagyobb nyereményt, a huszezer koronásat a 2003 sorozatban a 39 számú sorsjegy nyerte meg. A szerencsés nyerő, mint értesülünk, *Brunner* Kálmán (Szeged). Nagyobb nyeremények voltak még a következők:

Sorozat-szám	Szám	Nyeremény koronákban
7975	15	1000
7989	38	500
8814	29	250
4078	85	250
1139	56	100
4662	36	100
7776	87	100
7285	23	100

Ötven koronát nyertek: 7956—80, 4933—9, 9539—100, 963—40, 408—46, 5922—74, 679—70, 2083—84, 2812—42, 8869—71, 5391—61, 9305—71, 288—88, 2606—60, 5116—81, 3125—12, 2073—93, 115—76, 1827—32.

Tíz koronát nyertek: 4335—58, 9165—92, 5088—28, 287—51, 8353—13, 8314—56, 235—79, 624—79, 494—28, 3046—10, 8447—69, 2887—38, 4721—3, 8147—73, 986—24, 8861—43, 7416—70, 5689—74, 5442—1, 967—2, 3370—89, 9879—56, 4704—32, 153—80, 4834—85, 3081—87, 718—89, 8717—2, 421—86, 8804—28, 9854—45, 2235—81, 2656—10, 4733—51, 9378—28, 9646—99, 3185—18, 6590—66, 747—61, 7778—96, 6605—12, 8389—56, 651—20, 7312—48, 9030—73, 8036—89, 7182—55, 6979—87, 7942—1, 4887—8, 4215—60.

Öt koronát nyertek: 2534—19, 7916—30, 7653—73, 8976—50, 4607—52, 5593—46, 5714—43, 9003—33, 5421—27, 4120—61, 7741—54, 2170—4, 4031—70, 3192—80, 1334—7, 3293—88, 4604—65, 3017—37, 9579—92, 4870—19, 5255—62, 5677—55, 979—12, 8187—57, 2527—81, 8214—53, 7657—48, 6140—20, 8401—89, 4911—9, 6292—62, 4195—6, 1097—21, 2416—31, 6554—58, 9250—95, 1696—70, 2126—73, 2466—11, 245—72, 1334—4, 1210—33, 7868—70, 1134—95, 6217—61, 4424—62, 6004—33, 4007—96, 5692—56, 9816—44, 7405—44, 4131—83, 4156—11, 3193—26, 5591—21, 1099—15, 3425—29, 7373—79, 9418—93, 2711—82, 9788—30, 4038—72, 964—11, 8782—93, 9369—86, 4759—60, 4818—49, 1442—47, 4035—32, 8144—19, 9033—56, 8243—25, 6628—12, 4035—81, 6078—22, 9264—100, 4264—5, 1985—56, 3624—69, 8948—88, 1791—79, 3608—97, 5729—63, 9115—37, 4770—61, 2569—56, 8397—41, 1548—2, 2077—27, 4996—85, 3883—73, 3069—76, 9184—46, 6413—9, 3534—46, 9795—49, 5951—32, 1421—7, 8583—73, 1117—91, 1258—43, 7588—88, 1593—64, 5066—98, 9182—80, 9946—100, 4803—11, 2728—27, 8477—57, 389—51, 2993—10, 1670—62, 7867—3, 7158—74, 7888—19, 1736—7, 1371—96, 8016—100, 8103—42, 8804—28, 6484—99, 9762—32, 2484—54, 7112—34, 2356—6, 6544—31, 2931—34, 9148—96, 6589—82, 7358—96, 4577—3, 9049—37, 3845—29, 867—97, 6959—90, 7270—65, 4899—85, 5195—31, 7379—74, 6595—26, 5774—67, 1830—87, 884—51, 1783—68, 7243—97, 9366—23, 2852—35, 4568—69, 9103—50, 9873—38, 3980—4, 7320—62, 4536—40, 3231—94, 5391—29, 2298—58, 7611—91, 4618—94, 4830—68, 5013—23, 9186—91, 5423—74, 8488—91, 4780—41, 1293—28, 808—92, 7046—36, 9824—62, 3067—4, 7314—78, 7446—28, 4652—4, 758—34, 591—47, 7535—11, 7617—19, 4359—78, 2976—10, 4286—37, 4875—8, 1580—40, 612—36, 6199—19, 9147—31, 8348—74, 5616—10, 2867—19, 206—65, 4690—85, 5484—15, 4696—14, 2571—94, 438—30, 2543—70, 4557—64, 7444—69, 9377—36, 212—24, 2134—52, 4515—84, 6588—51, 6279—45, 5060—64.

Véres zendülés Aradmegyében.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 17.

Az aradmegyei *Uj-Szent-Anna* községben vért ontott a csendőrség ma délelőtt s egy csomó becsületes sváb embernek az életét oltották ki a golyók. *Uj-Szent-Annán* a délvideki földművelők gazdasági egyesülete fiókegyesületet alapított, amelynek elnöke *Wiltmann* János országgyűlési képviselő volt. Jómódu, törekvő sváb parasztközből állott az egyesület, amelynek hatalmas szervezete sehogyssem tetszett a kormányátrtnak. Okot kerestek minden áron a hatóság emberei, hogy az egyesületbe beleköthessenek, de sokáig nem sikerült ez. Legujabban aztán azt kezdtek hangoztatni, hogy az egyesület szocialista tanokat hirdet. Neveléséges állítás ez a viszonyokkal ismerős emberek előtt, mert, aki csak legkevésbé ismeri is az újsztannai és környékbeli sváb parasztoikat, akik jómódu, igyekvő és komoly emberek, sohasem hiszi el, hogy közöttük a szocialista tanok gyökeret verhetnének. De hát a hatóság embereinek ok kellett mindenáron a feloszlásra s erre nagyon hangzatos cím a szocializmus terjesztése. Az egyesületet a napokban föl is oszlatta a főszolgabíró. Ezt még csak eltűrték valahogy a csendes véru svábok, de amikor aztán a bíróválasztásnál is kibuktak a jelöltjüket a hivatalos presszió, a lapangó elégedetlenség kitört belőlük, megtámadták a községházát s a csendőrökkel gyűlt meg a bajuk. Az első sortűzre hat halott és tizenhat sebesült vére festette pirosra a földet s kora délután óta katonai őrtáratok cirkálnak a csendes kis községben. A vérengzésről tudósítók a következőket jelentik:

Arad, január 17.

Ujszentanna községben a csendőrök ma nagy vérengzést vittek véghez. A hatóságok erőszakoskodása miatt fellázadt nép ma délelőtt megtámadta a városházát s ezért használta fegyverét a csendőrség. A délvideki földművelők gazdasági egyesületét, melynek *Wiltmann* János országgyűlési képviselő volt az elnöke, a minap feloszlatta *Páris* főszolgabíró, azzal az ürügygel, hogy az egyesület szocialista tanokat hirdet. Ebből azonban egy szó sem igaz, sőt inkább az egyesület szóval és rőpiratokkal világosította föl tagjait a szocializmus kárhuzatos és hazafiatlan voltáról.

A feloszlítás híre nagy elkeseredést szült az egyesület tagjai között s már napok óta hangosan nyilvánult az elkeseredés. Közbejött azután a bíróválasztás. Az egyesület tagjai jelöltjüket szereték volna a bírói székre ültetni, de a hivatalos erőszak győzött s a kormánypárti jelölt lett a bíró.

Ma délelőtt a községháza előtt csoportosultak az emberek. Eleinte csendesen viselkedtek, de később egyre zajosabb lett a tömeg, úgy, hogy a csendőrökért küldött a hatóság. A csendőrök látára csak nőtt az ingerültség s egyszerre csak megtámadta a népet a községházát, hogy a bírót megfenyítse. Az őrsvezető erre tüzet vezényelt s mikor a löpőrűst elosztott, hat holttest, — öt férfi és egy nő — feküdt a földön. Ezenkívül tizenhat ember súlyosan megsebesült.

A megrémült előjáróság táviratban értesítette a dologról *Dálnoki Nagy* Lajos helyettes alispánt, aki különvontat küldött katonaságot *Uj-Szent-Annára*.

Arad, január 17.

A zendülésnek az volt az oka, hogy a járási szolgabíró bezáratta a Bauernvereint s nem is kandidálta a sváb lakosság bírójelöltjét. Mintegy hatvan tehetősebb gazda vasárnap bent is járt Aradon, hogy a főszolgabíró ellen jogorvoslatát szorgalmazzon a főispánnal. Haraggal a szívküben s elkeseredve távoztak haza, mert mind a két helyről elutasították őket s igazságot nem kaptak. Két nap óta erősen forrongott a nép a községben. A gazdák titkos összejöveteleket tartottak s elhatározták, hogy majd ők szerzik meg maguknak az igazságot. A véres elégtétel napja mára volt kitűzve.

A templomban ma reggel szokatlanul nagy számban jelentek meg a községbeli lakosok. Az előjáróság is észrevette a mozgolódást, mert a községházán nagy csendőrt állított föl, hogy az esetleges erőszakoskodásokat megakadályozzák. Templom után mintegy négyezer ember gyülekezett össze a községháza előtt, nagyjából száz földművesek és asszonyok. A tömeg egyszerre vezénylésre támadott. Botokkal, vaslival, seprőkkel, létrákkal rohant a földszintes épületnek, amelynek összes ablakai esőrpölvé zuzodtak be. Az előjáróság tagjai, akik éppen hivatalos dolgokat végeztek, rémülve menekültek a nép dühe elől a hátulsó szobákba, a folyosón pedig négy csendőr foglalt állást, hogy visszatartsa a támadókat. Az elkeseredett parasztoznak azonban nem imponált többé a csendőrszorong. Ordítva, kiabálva, szitkozódva rohant meg a csendőröket, akik sápadtan, szorongatva álltak helyükük. Különösen az asszonyok voltak bátrak és vakmerők. Reávetették magukat a csendőrökre s abban a hiszem-

ben, hogy azok nem fogják használni a fegyvereket, ki akarták kezükből csavarni a puskát. Egy asszony úgy mellette lökte a csendőrt, aki utját állta, hogy az életét aródot. Hiába volt a csendőrök kérése, intése, fenyegetése, a vérszomjas tömeg emberletré állított. A csendőrök a legvégsőig védtek magukat. Mikor azonban egy asszony botjával fejbe ütötte egyik társukat, más öt ember pedig megröghanta, hogy agyonüsse, a csendőrök sortűzre adtak a támadóknak. Iszonyú jajkiáltás töltötte be a levegőt. Mikor a puskapor füstje elszórt, két asszony és két férfi holtteste feküdt a csendőrök lábainál, más harminc ember pedig súlyosan megsebesült.

A sortűz után, melyet gyors egymásutánban kétszer ismételt meg a csendőrök, szuronyrohambot intéztek a futamodók ellen. Ekkor történt, hogy egy erőteljes paraszasszony, akit megvádított a vér látása, vakmerően szembeszállt egy csendőrral. Szuronyát sikerült is lecsavarnia a fegyveréről. A csendőr lött s az asszony súlyos sebesülten bukott le a homokra. Néhány lépéssnyire tőle egy másik csendőr egy másik asszonynyal dulakodott. A támadó asszony hatalmas husánggal vágott a csendőr felé, úgy, hogy halva terül el, ha félre nem ugrik. A csendőr kénytelen volt a fegyverét használni s az asszony halva roskadt a kisbőrű karjai közé, aki éppen a csendőr segítségére sietett.

A véres eseménynek harmánczelen áldozata van. Két férfi és két asszony halva maradt a csata-térén, egy haladoklik s alig éri meg a reggelt, harmánczelen pedig többé kevésbé súlyos szuronysebet szenvedtek.

Délben a csendőrök jelentékeny erősítést kaptak a szárnyparancsnokságtól. Romay Béla őrnagy aradi csendőr szárnyparancsnok személyesen ment ki a helyszínére harminc csendőrral és szétverte a zendülőket. Aradról külön vonaton egy század katonaságot is siettek ki Uj-Szent-Annára, Králky őrnagy parancsnoksága alatt. Kiment oda nagy kísérettel és megfelelő fedezetel az alispán is. A vizsgálatot a csendőrőrnagy végzi, aki a főkomposok közül öt embert már elfogott, a többiekre majd csak holnap kerül a sor, addig az őrnagy a tanúkihallgatásokat végzi.

Érdekes, hogy estig még nem lehetett megállapítani a halottak személyazonosságát. Senki sem jelentkezett, hogy reklamálja a halottját. A lakosság úgy meg van rémülve, hogy elzárkózott házaiba s nem is meri magát mutatni.

A féléhivatalos Országgyűlési Értesítő a következőket jelenti az új-szent-annai vérengzésről:

Uj-Szent-Anna községében ma az agrárszocialisták mozgalmakból kifolyólag véres zendülés volt. A tegnapi bíróságúton Paris Gábor főszolgabíró nem kandidálta Schöller Andort a Bauernverein főkéjének elnökét, ki a legelőfelosztás miatt, pártfeleivel a köznépet fellázította. A régi bírót, Jeszl Józsefet megválasztották. Ma reggel a sváb község négyezer lakója megtámadta a községházat, azon szándékkal, hogy a bírót, a jegyzőt és az előjárót angyonverik. Az ablakokat bezúrták. A tömeg élén fanatizált asszonyok állottak, kik azt hitték, hogy a csendőrök nem fognak löni. Négy csendőr a bejáratot elállta, mire az asszonyok kezükből a szuronyt kicsavarták. A csendőrök önvédelemből hatszor löttek. Kemmerer Mihályt, Zöllner Józsefet, Helster Józsefét és Marksteiner Mártonnét agyonlőtték. Tejber Antalné haladoklik. Hat férfit és hét asszonyt szuronyral súlyosan megsebesítettek. Aradról csendőrség és két század katonaság ment különvonaton a faluba. A vizsgálat folyik; a katonaság két hónapig ott marad.

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi egyesület ma délután ülést tartott Huszár Kálmán elnöklése mellett; előadó Agótha László fővárosi fogalmazó volt. Az elnöki jelentések után, amelyek arra vonatkoztak, hogy a tanács az egyesület kérelmeit s javaslatait elintézte, — Löhrer Andor szólalt föl s ramutatta arra, hogy Budapestnek a pesti oldalán amugy sem a legjobb a levegő, kívánatosnak tartania, ha a város belsejében levő gyárak, amelyek tümerdek füstöt és gázt vegyítenek a levegőbe, ellátanak a kéményeiket fűt- és gázemésztő készülékekkel. Osztoics Miklós fölhozta, hogy Párisban minden egyes háztulajdonos arra van kötelezve, hogy a kéményeket füstemésztő készülékekkel lássa el s nem is lehet Párisban, az Eiffel-toronyról sem, füstölgő kéményeket látni. Budapestben is lehetne legalább az új házak tulajdonosait erre kötelezni. Az egyesület elhatározta, hogy ebben a tárgyban beadványt intéz a tanácsoshoz.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

** A Katonák a T. Házban. Thury Zoltán Katonák című színművét — amint ez már ismeretes — a debreceni 39-ik gyalogezred parancsnoka levétette a debreceni színház műsoráról azzal a fenyegetéssel, hogy ha még is színré hozzák a darabot, egyszer s mindenkorra megtiltja az ezred zenekarának, hogy a színházban

játszszék. Ebből az incidensből kifolyólag a darab dolga szóba került most már a parlamentben is. Rátkay László fogja megkérdezni egy interpellációban a honvédelmi minisztert, hogy honnan szedi a cenzura jogát akármicsoda színházi repertoár fölött is egy közös hadseregbeli ezredes. Rátkay pénteken fogja interpellációját elmondani.

** A színészegetület Solymosi Eleknek. Az Országos Színészegetület a következő levelet intézte Solymosi Elekhez, a Népszínház kitűnő művészehez:

Mélyen tisztelt művész!

Az Országos Színészegetület igazgató tanácsa 1899. január 3-án tartott ülésében értesült a Népszínházban lefolyt fényes ünnepélyről, mely Önnek, mélyen tisztelt művész, 30 éves színi működésének évfordulója alkalmából rendeztetett. A tanács elhatározta, hogy ez alkalomból tiszteletének kifejezést ad.

Fogadják tehát, mélyen tisztelt művész, az Országos Színészegetület igazgató tanácsának legmelegebb üdvözlését a színművészeti pályán eltöltött 30 éves érdeműs működésének évfordulóján, amely igazgatótanács — és vele bizonyosan az egész színészegetület — szívből kívánja, hogy érdemekben gazdag és a színművészetre nézve becses működését sok éven át folytassa Ön a színművészetnek dicsőségére.

Budapest, 1899. január 3-án tartott tanácsülésünkben.

Kiváló tisztelettel

Pázmány Dénes
elnök.

Mészáros Kálmán
irodaigazgató.

Láng Ödön

h. titkár.

** Háboru a műsor körül. A színházi krónikák, amelyek annyit mindenféle háborúságról regélnék, alig jegyeztek fel háborusabb napot, mint a milyen a mai volt a Népszínház kulisszái mögött. A sok harcot látott kulisszák is belemerengtek az ágyudörgésbe s nem láttak még annyit stafétát futkosni az igazgató kis kárpitos szobája és a Népszínház legszeszélyesebb primadonnájának a körüti saroklakása közt, mint a mennyi ma ide-oda futkosott. A háborúság színhelyére kiküldött hadi tudósítónk a következőkben számol be a háboru mai első napjáról:

Ma estére a Népszínházban a Diákasszonyok című operett volt előadásra kitűzve s akik délután öt óra tájban a színház barna színlapjait tanulmányozták az utcasarkokon, legkevésbé sem sejtették, hogy az előadásra hirdetett Diákasszonyok csak egy hájszalon lógnak s nagyon kétséges, vajjon színré kerülnek-e?

A Népszínház egyik primadonnája ugyanis, tegnap a kecskeméti színházban vendégzerepelt, aztán hazautazott Budapestre, ahol ma a Diákasszonyokban kellett fellépnie. De mielőtt elutazott volna a „hírvárosból”, megígérte, hogy szerdán visszajön még egy vendégjátékra. Véletlenségből megtörtént azonban, hogy P. Lukács Juliska megbetegedett s szerdára más darabról kellett az igazgatóságnak gondoskodni. Az igazgatóság ezt meg is cselekedte és délután öt óra tájban a következő hivatalos kis kommunikét küldte szét a lapoknak:

** Műsorváltás a Népszínházban. Holnap, szerdán a Népszínházban a Szegény emberek helyett, amely P. Lukács Juliska gyöngékedése miatt elmarad, Varney operetteje a Diákasszonyok kerül színré.

Ez azonban azt jelentette volna, hogy a primadonna nem mehetett volna le Kecskemétre. Szenvédelyes üzenetváltás folyt a kérdés körül igazgató és primadonna közt.

— Nem ereszthetem le Kecskemétre, mert holnapra nincs más darabom, mint a Diákasszonyok — üzenete a direktor.

— Ha nem ereszt le Kecskemétre, akkor én megbosszulom magamat és olyat teszok, hogy no! — szenvédelyeskedett a primadonna.

Igy álltak szemben a hadakozó felek a késő délutáni órákban. A győzelem már-már a direktor felé kezdett hajlani, mikor a primadonna segítségül hívta női furfangját és — görcsöket kapott. (Az e fajta görcsöket a község már jól ismeri a bohózatokból. Ott is a kellő pillanatokban jelentkeznek.) Alkonyat felé a primadonna komornája orvosi bizonyítványt hozott az igazgatónak, amely tanusodott a görcsökről s fehérről feketére bizonyította, hogy a primadonna ma este nem képes játszani. (Oh, azok a kedves színházi doktorkák!)

A direktor összeszerítette a zsebében az űkleit, és a Diákasszonyok helyett az Unatkozó királyt került színré. Az igazgatóság pedig a következő kommunikét adta ki az éjféli órákban:

Műsorváltás a Népszínházban. Küry Klára lemondása folytán a Népszínházban ma este a Diákasszonyok helyett az Unatkozó királyt adták s holnap, szerdán, a Gyimesi vadkirály kerül színré Blaha Lujzával a főszeropban.

Ezzel záródott be a műsorháboru első napja. Kiküldött haditudósítónk azonban arról értesül, hogy ezzel még nincs vége a háborunak. Ha a primadonna

a mai görcsök dacára elég erősnék éreznek magát arra, hogy elutazzék Kecskemétre és ott játszszék is, ebben az esetben az igazgatóság a színpadi bíróság elébe viszi az ügyet, ami egy hónapi gázsijába kerülne a primadonnának. Ezerhatszáz forint: kissé drága görcsök lennének!

** A belügyminiszter és a Színészegetület. Az Országos Színészegetület legutóbbi tanácsülésében tudvalevőleg elutasító határozatot hozott Micssey F. Györgynek igazgatói koncezziót iránt beadott kérvényére s az elutasító határozat megokolását tartalmazó feliratot küldöttég utján nyújtotta át a belügyminiszternek. A felirat kifejtji, hogy Micssey F. Györgyben sem személyi, sem anyagi garanciákat nem talál, amelyek őt a színgazgató állásra képesítenék szenvé felült most, amikor két olyan érdemes régi igazgató maradt színház nélkül, mint Somogyi Károly és Halmai Imre, nincs helyén, hogy új igazgató-koncezziókat engedélyezzenek. A miniszter ma leiratban tudtatta a Színészegetülettel, hogy a kért koncezziót megadta, amiből, értesülünk szerint, a tanács le fogja vonni a koncezziókat és a legközelebbi rendkívüli tanácsülésben, amelyet a legközelebbi napokra összehívunk, be fogja adni lemondását. A kecskeméti koncezzió a leg-súlyosabb következzéssel járhat az egész vidéki színesztársára.

** A Vígsház premiéréje. A Vígsház francia ujdonságából, Ordonneau és Valabréguenek Bodard és Godard című háromfelvonásos bohózatából az utolsó próbak folynak. A darabot Párisban a Palais Royal színházban adták s a tavalyi évad legnagyobb sikerű darabja volt a nevezett színházban. Az ujdonság főpróbáját pénteken, január huszadikán délelőtt feltizenegykortartják meg.

** Elmaradt hangverseny. A Budapesti Kamarazene Egyesület szerdára, január 18-ikára hirdetett este Hubay Jenő tanár megbetegedése folytán elmarad. A napi jegyeket a Harmonia becseserli, mert ugyanez a műsor Forrai Sándor zongoraművész közreműködésével február 5-ikén kerül előadásra. A legközelebbi egyesületi estét, amelyen D'Albert Jenő is közreműködik, január 28-ikán tartják meg.

** Művészek az iparművészeti kiállításon. Azt a kérdést, hogy valamely iparművészeti tárgy szerzői joga kit illet, a tervező művészt-e, avagy a kivittel megbízott iparost, az iparművészeti kiállítások díjazásaira vonatkozó szabályzat amugy se hal, se hus formájára dönti el. Ez ez természetesen a legfontosabb eredményekhez vezet a legelső alkalommal, amikor művészember próbál résztvenni a versenyben. Itt adjuk erre vonatkozólag Rippl-Rónay József fölszólalását:

Nyilatkozat.

A Magyar Ipar legutóbbi számában támadást intéz ellenem, amely a napi sajtóba is utat talált és abban azt veti szememre, hogy én Thék Endre urat felengoztem, valamint hogy Róth Miksa urat üvegesnek mondtam.

Amennyiben azon támadások műveim bírálására vonatkoznak, semmi zavam hozzájuk. Művésztől dolgozban minden embernek szabad az ítélete és aki munkájával a nyilvánosság előt kiáll, annak el kell viselnie minden véleményt, a kedvezőt úgy, mint az életet.

De nem hagyhatom szó nélkül azt a megjegyzést, hogy én az iparosokat lenézem.

Távol volt tőlem minden ilyen szándék. Felszólalásom nem ellenük irányult. Szakértelmüket, ügyességüket, megbízhatóságukat tapasztalhatók becsülni tanultam és örömmel elismerem. De nem is velük helyezkedtem ellentétbe. Én a nyilvánosság előtt csupán a következő kérdést vetettem fel:

Ha az iparművészeti muzeum kiállításán a tervező művész munkája a díjazásnál tekintetbe nem jöhet, akkor mit keres a művész a kiállítás versenyén?

E felvetett kérdésre mai napig semmi illetékes oldalról feleletet nem kaptam, mert Radisits igazgató ur ama kijelentése, hogy a jury szabályszerűen volt összehívva és hogy a jury határozata még nincs is a miniszteriumhoz felterjesztve, nem felelet az én kérdéssemre. A jury maga pedig e kérdésben meg sem munkált. Kérdésem tehát áll úgy, amint felvettem, felelet nélkül.

E körülményt konstátálva kijelentem, hogy a hir-lapi vita, melyet magam is sokalok már, részemről ezenbe be fejezve.

Őszinte köszönetet mondva a t. szerkesztőségnek előzékenységeért, melylyel kizárólag a művészet érdekében felvetett kérdésemnek becses lapjában helyet adni méltóztatott, vagyok kiváló tisztelettel

Rippl-Rónai József.

Ehhez a nyilatkozathoz csak annyit lehet hozzá tenni, hogy még ha egy-egy iparművészeti tárgy nem is lenne több iparosnak, asztalosnak, lakatosnak, üvegesnek stb. munkájából össztéve, a tervező művésztől, aki egyéniségének bélyegét arra reá-nyomta, azt ugyan semmiféle szabályzattal, vagy okoskodással soha senki elvitatni nem fogja. A veszedelem azonban abban rejlik, hogy ha ily kezdetleges kérdésekkel kell megküzdünnök, elriasztjuk művészeinket erről a különben is elhanyagolt térről s

tovább fog virágozni az a cifrázó, sallangos irány, amely egy almiriomnál félwaggon sárga szögön alul nem adja s legalább is hintót vagy várat csinál a legártatlanabb íróasztalból. Jó lesz megváltoztatni azt a szabályzatot, nehogy az iparosok vallják legnagyobb kárát!

(b-u b-a.)

**** Björnson új darabja.** *Björnsonnak Lange Pál és Parsberg Tora* című új drámája, mint egy berlini távirat jelenti, az ottani *Ostend-Theater*-ben került először színre. A darabnak az erősen középszerű előadás dacára is nagy sikere volt.

**** Sorolás a műcsarnokban.** Az országos magyar képzőművészeti társulat téli kiállítás alkalmával rendezett egy koronás művásárlási sorsjátékának húzása, amelyen kizárólag az eladott sorsjegyek számai vettek részt, politikai biztos s a társulat által kiküldött bizottság jelenlétében ma délután ment végbe. A sorsbasz eredményeképp az első nyeresémet Mihály Dániel „Nyíres” című festménye, a 89-ik, a második nyeresémet: Papp Sándor „Esz után” című festménye a 1010-ik, a harmadik nyeresémet, Szlányi Lajos „Tájképrészlet” című festménye a 216-ik számú sorsjegyre esett. A nyeresémek átvételére a nyíró sorsjegy átadás ellenében a társulat titkári hivatalánál (Városliget, Új-Műcsarnok) bármikor eszölhető. Vidéki nyereségek a sorsjegy beküldése után a nyeresémet azonnal díjmentesen elküldik.

**** Wildenbruch új drámája.** *Wildenbruch* Ernő, a német császár kedvelt drámaírója, *Viharos éj* cím alatt új történeti drámát írt, amely a berlini udvari színházban kerül bemutatásra. A német drámaíró a napokban olvasta fel darabját a színház személyzetének előtt.

**** Az új bélyegez tervel.** Az új korona-érték alapján kibocsátandó postabélyegez rajzaira a kereskedelmiügyi minisztérium a múlt évben pályázatot hirdetett. A beérkezett pályaterveket a beküldők a a közoktatásügyi minisztérium művészeti ügyosztályában vizsgálhatják.

**** Irving mint Robespierre.** *Sardou*, tudvalevőleg, egy *Robespierre* című új darabon dolgozik. A hiruves francia szerző egy újságíró előtt a maga részéről is demontálja azt a hirt, hogy *Irving* visszalép a színpadtól, sőt azt a reményét fejezte ki, hogy az angol művész még ebben az évadban el fogja játszani a drámájának a címszerepét. Együttal megemlítjük, hogy *Puccini*, aki most zenésíti meg *Sardou* *Tosca*-ját, Párisba ment abból a célból, hogy megváltoztassa az ismert *Sardou*-darab végét, amely nem egészen tetszik neki. A *Tosca* című opera első előadása ez év októberében lesz Rómában.

**** A She a Hirmondóban.** A magyar királyi Operaházban holnap, szerdán Mader baletjét a *She* hozzák színre. A *Telefon Hirmondó*-t az előadást követően fogja s így az előfizetők otthon is végig hallgathatják. Opera után 1 óráig *éjfélizene* lesz hallható a kagylókön.

A Gyurkovics-leányok.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, január 17.

Zola Emilnek, a nagy francia naturalistának, nem volt olyan szerencséje az ő Rougon-Macquart-jával, akikben az örökletes, nagy emberi bünye borzalmasságait ostromozza, mint *Herczeg* Ferencnek az ő Gyurkovics-familijával, amelynek apró „léhaságait és furfangjait” vette finom tollhegyre. Ez a tisztas bunyevác család ezernyi ezer kötetekben röppent szét az országban és azok közé a könyvek közé emelkedett, amelyek ott vannak „minden művelt család asztalán”.

A Gyurkovics-kisasszonyok — *Herczeg* Ferenc fárcsíról tolla révén, — ma típuszamba mennek és szerencsésen perszonalifikálják azokat a zsen-tri-leányokat, akik hozomány híján furfanggal fognak maguknak.

Mindenki jól ismeri ezeknek a kis szoknyás szerencsevadászoknak a viselt dolgait jeles szerzőjük novella-kötetéből s Magyarországon olvasóközönségének nőnemű része — furfangot, himnemű része — óvatosságot tanult belőle.

A bácskai apró Rougon-Macquart-ok — Gyurkovics mama az ő hét csibéjével, — ma este a színpadra is felvonult. *Herczeg* Ferenc kiszabadította a szeretetreméltó, de annál veszedelmesebb his fenevadakat a novella-kötet szükecske ketcéből és ráeresztette őket a színpadra, ahol élő-elevenen járnak-kelnek előtünk, de ahol mi is közelebb férkőzhetünk a rózsástestű kis bestiakhoz.

Mi két nagy és komoly társadalmi kérdést látnak felbukkanni *Herczeg* Ferenc játszi hangú, tréfás darabjának a hátterében. Az egyik a „pusztuló zsen-tri”-nek, s másik a hozomány nélkül szűkölködő ur leányok sorsának a kérdését. Nem fogunk ezutal társadalmi esszay-t írni sem az egyikről, sem a másiktól. *Herczeg* Ferenc vígjátéka nem inspirál bennünket ilyesmire, minthogy ő maga sem akar bele-nyulni ezeknek a kérdéseknek a lényegébe. Hogy úgy mondjuk, csak cicázik a két kérdéssel és szel-lemeskedik körülöttük, mint egy esprit-től duzzadó causeur, akinek eszegetését szívesen hallgatjuk, a színpa-ról épügy, mint az újságok tárcasabályai alatt.

Mint hogy darabjának a tárgya mégis érinti ezt a két nagy társadalmi kérdést, kötelességszerűleg konstatáljuk, hogy *Herczeg* Ferenc éppenséggel nem látja olyan sötétnek a „pusztuló zsen-tri” kérdését.

Szerinte ennek a társadalmi osztálynak megvan, vagy legalább megjött a magához való esze: inkább csak mutatja, hogy pazarol, de valójában nagyon okosan bánik a pénzével. Horkay Ferivel, aki ennek az osztálynak egy típusa, *Herczeg* darabjának a negyedik felvonásában, miután Gyurkovics Mici kisasszony a csárdás hevében oda dobta az arany karperecét a muzsikáló cigánynak, ezt mondhatja a szerző:

— Ez a cigány megérdemelne ezer pengőt... Adok neki százat... Nesze, more tiz forint, de add ide a kisasszony karkötőjét!

Herczeg Ferencnek, aki a zsen-tri-osztály parforce írója, legjobban kell tudnia, vajjon ez csakugyan így van-e valóban, de ha így van, mi örvendetes tudomásul vesszük.

Nem ilyen örvendetes azonban a zsen-tri-höl-gyeknek a rennomé-je a *Gyurkovics leányok* szerző-ienek a világitásában. Itt asszonyokat látunk, akiket pénzzel békít ki a férj, ahogy a fizetett szeretőket szokás; leányokat, akik nem a szív és a szerelem jogán mennek és akarnak férjhez menni. Uri leányokat, akik voltaképpen édes testvérei Marcel *Frevost* felszűzeteinek, akik elég léhák a fufang révén főköttő alá jutni.

A Gyurkovics-familia tehát méltán nevezhető annak, aminek neveztek apró Rougon-Macquart sarjadékoknak.

Herczeg Ferencnek jól kell ismernie azt a világot, amelyből tárgyait meríti s amely első sorban a magánának vindikálja őt, mint író: fölheszszük hát, hogy éles megfigyelő lévén, a valósághoz híven rajzolja azt a világot. Ebből egy nagy előnye és egy nagy hátránya származik aztán. Egy nagy előnye, hogy irodalmilag, hogy úgy mondjuk teljes szuverenitással ítélkezik egy egész társadalmi osztály fölött s egy nagy hátránya, hogy olyan világból választva modelleket, amelyből az igazi érzés és a szenvedély hiányzik, maga sem mélyedhet el az igazi emberi érzések és szenvedélyek tengerében, amelyből az írók ősidők óta kihalászszák az igaz gyöngyöket.

Ez a kis fejtegetés meghatározza a *Gyurkovics-leányok* milieujét is. A darab szerzője nem szándékozott „igazgyöngyök”-re halászni. Megelégedett ezuttal azzal, hogy elénkbe vezesse az ő híres kis Gyurkovics-kisasszonyait az ő férj-fogdosó apró kalandoskákban.

Négy Gyurkovics-leány, — négy felvonás. Mindegyikben egy másik Gyurkovics kisasszony kerül, valami fufang révén, főköttő alá. A négy felvonást az kapcsolja össze, hogy a negyedik Gyurkovics kisasszony, Mici nem mehet addig férjhez, amíg három nenje nem veszette el a pártát s így ő meg Horkay Feri mesterkedik abban, hogy az idősebb Gyurkovicsokat valakinek a nyakába varrják. Sikerül is nekik. Az első felvonásban Katinkát egy jól kieszt kis komédiával Radványi ezredes nyakába szózzák; a másodikban Sándorffy képviselőt fufangolják össze Sarikával; a harmadikban Radványi Gidát boronálják össze Ellával s a negyedikben végre maga Horkay Feri esik bele Mici kelep-céjébe. Még ezenfelül is van három Gyurkovics-sarjadék: no, de ezek még kieszték s ilyen előz-mények után nyugotnak lehetnek ezek sorsa fölöl is.

A darabnak már ez az alapterve kizárta az egységes kompozíciót, de nincs is joga senkinek olyasvalamit számon kérni a szerzőtől, amit maga sem akart. Azt pedig, amit meg akart csinálni, azt jól csinálta meg. A darab első része két comme il faut kis vígjáték; a második része egy kis burleszk bohózat, meg egy magyaros-zamatu kis bluette.

Egységes hangja e szerint szintén nincs a *Gyurkovics-leányok*nak, de a mi eredeti darabjainkban az egységes hang gyakran nem jelent egyebet, mint azt, hogy minden felvonásban egyformán unalmasak. *Herczeg* Ferencnek erről a legújabb színpadi termé-kéről pedig mindent inkább el lehet mondani, mint azt, hogy unalmas. Sőt ellenkezőleg! Talán egyik darabjában sem szíporkázik úgy a szel-lemtől, mint ebben s talán egyikben sem gondos-kodik annyira a szórakoztatásunkról, mint ebben. Megizmosodott színpadi technikával mozgatja a figu-ráit, amelyek ellen csak azt a kifogást lehet tenni, hogy olyanok, mint a színes szappanbuborékok, amelyek felszállnak, csillognak, villognak, de nem szabad végső-végig figyelemmel kísérnünk, mert különben észrevennők, hogy mint pattannak szét és válnak semmivé.

Herczeg Ferenc jelentős színpadi sikert vívott ki ma este új darabjával. Egyetlenegy ötlete nem vezett kárba, egyetlenegy szellemeskedése nem mondott csütörtököt. A közönség nevetett, nevetett és nevetett. Az ilyen gyakori nevetések összegzése pedig a szerző által annyira óhajtott s a közönség-ből oly nehezen kicsikarható siker. Teljesen egyet-

értünk a szerzői mai önvallomásával, amelyet a *Budapesti Napló* hasábjain tett: *halhatatlanság* nem lesz a sorsa a Gyurkovics-familianak, de a *saison-halhatatlanság*ot ki fogják vinni. Meg fogják érni még ebben az évadban a színpadi jubileumot.

A hét Gyurkovics-leányt *Ráskay, Aranyossy, Somló, Bilkei, Haller, Galambos, Várdi* kisasszonyok játszották. A hét kis boszorkány közül *Ráskay* Emma (Katinka) az ukrijációja a színházban, aki ki is magaslott társai közül. *Ráskay* kisasszony a legszimpatikusabb színpadi talentumok közül a legjók; jó színpadi alak, kedves arc s behuzoló organum. Ezenfelül pedig tetőtől-talpig distingválta játékmódora van, ami nagyon ritka tulajdonság a *Magyar Színház* vígjátéki ensembelében.

Nagyon szerencsés estéje volt *Ráthonyinak*, aki Horkay Ferit játszotta. Ennyi temperamentummal és öletességgel még nem láttuk játszani ezt a szép jövőjü fiatal színészt, mióta a színpadon van. A darabot s vele az est hangulatát ő vezette. Jóízű, magyáros alakítást nyújtott *Sz. Szilassy Róza*, aki Gyurkovics mamát játszotta. Jobb személyesítőt erre a szerepre a szerző országszerte hiába keresett volna. *Mohár*, mint Radványi ezredes, *Rózsahegy*, mint Gida és *Füredi*, mint Sándorffy nagyon jók voltak. Egy kis inasszerepből ügyes alakot csinált *Kardos*.

Az est a leghangosabbak közül való volt. A szerzőt a szereplőkkel minden felvonás után sok-szor hívták.

(M-a.)

A hadifoglyok.

Dalmi két felvonásban. Szövegét írta *Schlicht* Emil. Zongóját szerette *Goldmark* Károly. Először adták elő a bécsi udvari Operában 1899. január hónap 17-ikén.)

— A *Budapesti Napló* telefonjelentése. —

Bécs, január 17.

Mialatt a könnyű bécsi flakker nesztelen gummi-kerekein ideröpitett a telefonközpontba, még egyre járta át egész válmát az a mélységes he'as, amelyet reám *Goldmark* új operája gyakorolt. Még egyre magam előtt látom a *Hofoper* nézőterének ragyogó képét: a fényes egyenruhákat, a rendezes frakkokat, a híres szép bécsi asszonyokat estélyruhában, az oszt-rák főváros híres szentés és az internacionális mű-vészet idezarándokolt nagyjait...

És amint az egész ház lelkesülve tapsol, megjelenik a lámpák előtt *Sába királyfi*nek ősz szer-zője, aki fejedelmi szerénységgel fogadja a közönség hódolatát. Iten-ottan fölhangzik egy-egy magyar fölkiáltás:

— *Éljen Goldmark!*

Amióta híre járt, hogy *Goldmark*nak egy új műve kerül színre, megmozdult a nemzetközi mű-vészet.

Élvégre *Goldmark* megjelenése egy-egy új mű-vel mindig eseményszamba megy nemcsak *Bécsben* s *Budapesten*, hanem az egész zenei világ előtt. Az érdeklődés a tegnapi főpróba iránt is már olyan nagy volt, hogy a bécsi Opera igazgatósága — a rendes szokástól eltérve — kijelentette, hogy a hivatásos zenekritikusokat s a nagyobb külföldi lapok képviselőit kivéve, senkit sem bocsát be a főpróba-hoz. Így történt, hogy még azok is csak fáradtsággal juthat-tak be, akik tisztán azért jöttek *Berlinből, Drezdából* és *Budapestről*. A nézőtérben csak kevesen ültek, csak-nem mindenki kezében egy-egy partitúrát forgatott.

Egy első emeleti páholyból hallgatta a főpróbát az ősz zeneszerző, egy-egy megjegyzést jegyezve fel jegyzőkönyvébe s teljes lélekkel figyelve a pompás orkeszter hatalmas összejáratát, amelyben éppen olyan gyönyörűsége tellett, mint amennyire bosszant-hatta egyes szereplők hang nélkül való markirozása.

Az opera két felvonásból áll, de való-jában csak két jelenet; rövidke, megható törté-net, amelyet egy szép, idillikus helyen kettő szak-it a függöny legördülése. Az első felvonás közép-pontja *Brisi* megjelenése *Achilles* tábori sátrában, a másodiké, amidőn *Priamus* visszakönyörgi fiát, s *Achilles* megváltja szerelmét *Brisis*nek, akinek a hadifoglyok az életüket köszönhetik.

Az opera világos átható, egyszerű meséjével és csodálatosan színező hangjával mélységes benyomást tett a hallgatóságra. *Goldmark* a hangszerelés és indulatfeszterén ezuttal ismét utólréhetetlenek bi-zonyult. A zenekar illusztrációja finom, előkelő és megragadó. Az első felvonásban egy tercet, a másodikban *Brisis* egy dala, *Priamus* keserve megragadják a szívet, ezek olyan zenei számok, a melyek maguk elegendők volnának, hogy világhírt szerezenek szerzőjüknök.

A legszebb, legmélyebb, legvonzóbb csak a vé-gén csattan, — a szerelmi duettben. Aligha csalód-nak azok, akik azt hiszik, hogy az opera világkör-utat fog tenni, s le fogja gyűrni versenytársát, a fran-

cia *Briseis* című operát, amelynek tegnap volt a premiére a berlini operában.

Goldmark a budapesti opera előadására nagy súlyt fektet, akárcsak a bécsiére s jelen lesz *Budapest*en már a próbákban is. Többször hangsúlyozta tegnap a nála megjelent magyar újságírók előtt, hogy ezt a kis operáját pompásan ki lehet osztani a Magyar Királyi Operánál, sőt egyik másik szereplőt talán még megfelelőbbnek is tartja, mint a bécsit. Így *Handel* *Bertán* szánta *Briseist*, akinek a művészetét *Renard* főlé helyezi, *Priamus*t *Naynek* és *Achille*-t *Takácsnak*. Több jelentékeny szerep nincs is a kis operában. Jelentékeny feladat jut azonban az énekárnak, és különösen a zenekárnak, amelyet Bécsben *Mahler* nagy bizottsággal vezetett.

—r—

FARSANG.

(Az államrendőrség segítő-egyesületének választása elhatározta, hogy márciusban hangversenyt rendez. A választmány a hangverseny ügyében január 20-án délután öt órakor a főkapitánysági palotában értekezletet tart.

(A Magyar Üszögegyesület tegnap tartott ülését elhatározta, hogy február 16-án a Royal-szállóban bált rendez. A bálbizottság, melynek elnöke *Jankovich Akos*, bálanyakul az előkelő világ ismeretebb hölgytárait kéri fel. A bálbizottság íródjára a Royal-szállóban lesz.

(Az Iparosifjak Országos Egyesülete vasárnap tartott estélyén szinre került *Felhő Klári*, amelynek címszerepét *Zinner Jolán* játszotta. Kívül még *Jászai Erzsike*, *Varga Erzi*, *Vegh Geróné*, *Kratyl Iona*, *Koncz Lajos* és *Paulay László* működtek közre. Az előadás után, amelyet *Koch Fülöp* rendezett, tánc volt.

(A Bihar megyei Egyetemi Ifjak Köre január 14-ikén a József főherceg szálló termében hangversenyyel egybekötött társas estét rendezett. A vig programmnak *Ceceliás Benő*, a zeneakadémia kitűnő növendékének zongora-, és *Földes Mór* hegedűjátéka adott komoly tartalmat. *Ceceliás Chopin* F-dúr balladáját adta elő biztos technikával. Szép sikerében méltán osztozott *Földes M.*, aki *Simon* bölcsődalát játszotta nagy zenei intelligenciával. *Recht Sándor*, az ismert hegedűművész játékaival elragadta halgatóit.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Sajtóügyek a Kurján.** A Kuria egyik büntetőtanácsa ma két sajtópörrel foglalkozott. A egyiket a főügyészség indította *Klein Ödön* szocialista ellen, aki a Pécsen megjelent *Munkás* című lapban cikket közölt *Gyilkosság sportból* cím alatt. A pécsi esküdtek ígatásért vétkesnek mondták ki *Klein Ödönt*, mire a sajtóbírósa egy évi fogságra ítélte. Az elítelt semmisségi panaszát a Kuria ma elvetette. — A másik sajtópört a budapesti esküdtszék bírálta el. A *Jászberény és Vidéke* című hetilapban ugyanis a *Közönség köréből* című rovatban egy levél jelent meg, amely *Lőrincz István* tiszabői tanítót zugirászatla vádolta. Azonkívül elmondotta azt is, hogy a tanító a járásbíróssággal egyetértve a felek ügyeit ott közvetíti. A cikk miatt a budapesti sajtóbírósnál panaszt emelt *Lőrincz István* tanító is, meg a királyi ügyészség is. A sajtóügyi vizsgálat folyamán az tűnt ki, hogy a cikkhez az anyagot *Kiripolszky István* plébános szolgáltatta, a szövegezés azonban a szerkesztőségétől ered. Az ügyészség szerzőnek *Hay Géza* kiadót, mint a kiadó cégnek a cikk fogalmazásában résztvevő tagját tekinti és ellene, mint első sorban felelős egyén ellen emelt vádat. *Lőrincz István* azonban a vizsgálatból értesülve arról, hogy *Kiripolszky* szolgáltatta a cikk anyagát, együttes szerzőség címén *Hay Gézát* és *Kiripolszky Istvánt* vádoitá rágalmarzta. Az esküdtek csupán *Hay Gézára* mondták ki a vétkest, akit aztán a sajtóbírósa egy évi fogságra és 300 forint pénzbüntetésre ítél. *Kiripolszkyt* azonban fölmentették. *Hay* semmisségi panaszszal élt, de panaszát a Kuria ma elvetette.

§§ **Lukácsiu magasztalól.** A millennium esztendőjében történt, hogy *Dragoly Péter* és *Stefánida* Illés oláhok pálinkázás közben *Lukácsiu*t magasztaló dalt énekeltek s közibük jött a pápa is, *Laczia János*, aki pálinkával traktálta őket. Mint hogy a dalolás többek jelenlétében történt, az ügyészség ígatás vétsége miatt fogta perbe az oláhokat, de a pápa ellen megszüntették az eljárást, mivel kiderült, hogy ő nem azért hozta a pálinkát az oláhoknak, hogy azok énekeljenek, hanem csak barátságból. A lugosi törvényszék fölmentette a két oláhót, úgy a temesvári tábla is. Ma a Kurján *Sebestyén* bíró indítványára megváltoztatták az ítéletet és úgy *Dragolyt*, mint *Stefánidát* ígatás vétsége miatt 8—8 napi fogságra ítélték.

§§ **Bukás után.** Két nagykereskedőt tartóztatott le az éjél a büntető törvényszék egyik vizsgálóbírája. A *Löbl* testvéreknek a Lipót-téren volt nagy készmű-áru üzletük, amelyet 1894-ben alapítottak. Néhány

hónappal ezelőtt a cég csődöt mondott s a tömeg-gondnok bűnvádi följelentést tett a cég tagjai ellen. A törvényszék *Drill Béla* vizsgálóbírónak osztotta ki az ügyet, aki tegnap fogta vallatóra *Löbl Kálmánt* és *Löbl Zsigmondot*, a cég tagjait. Késő éjjelig tartotta a vallatás, amelynek végeztével a vizsgálóbíró mindkettejüket letartóztatta. A cég mintegy 60,000 forinttal károsította meg a hitelzőket. A letartóztatottak nevében dr. *Vaisz Sándor* ügyvéd felebbezett a vizsgálóbíró végzése ellen.

§§ **Az alpári csata.** *Kecskemétről* táviratozza tudósítónk, hogy az alpári zendülők bűnügyében ma kihallgatták az összes vádlottakat. Holnap kezdik meg a tanuk kihallgatását; összesen nyolcvankilenc tanu van beidéve. A ma kihallgatott vádlottak is tagadnak mindent.

§§ **A beteg kuriai másodelnök.** *Czorda Bódog*, a Kuria másodelnöke, aki a köszvénye miatt már 10 nap óta nem hagyhatja el a lakását, csütörtökön ismét elfoglalja hivatalát. Az I. büntető tanácsban való elnöklést azonban csak a jövő héten fogja újból átvenni.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém jelenteni, hogy az eddig V. Váci-kört 28. sz. a fennállott, dusan felszerelt

ezüst-áru gyári raktáramat
Koronaherceg-utca 10. sz. félemelet

alá helyeztem át.
Uj helyiségemben állandó kiállítást rendeztem be, melynek megtekintésére tisztelettel meghívom.
Pollák Alfréd.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 17. *Bodoin* lengyel egyetemi tanár, akit a kormány elmozdított állásától, kinyilatkoztatja, hogy nem volt konfliktusa a magyar kormánnyal, mert a mikor tavaly augusztusban részt vett a turóc-szent-mártoni muzeum-társaság ünnepén, akkor nem kifogásolta azt a magyar kormány.

Róma, január 17. A kormány *Cettinjében* követelést szándékozik felállítani s erre a célra 80.000 lírányi hitelt vett igénybe a törvényhozás jóváhagyásának reményében.

Az olasz trónörökös pár tavasszal meg fogja látogatni a montenegrói fejedelmi párt *Cettinjében*. *Mazzano* hadügyminiszter lemondását újból emlegetik s állítólag már utódja is ki van szemelve. (net.)

A revizió.

Páris, január 17. *Cabanés* ügyvéd azt állítja, hogy *Walsin-Esterházy* holnap valószínűleg Párisba érkezik.

Páris, január 17. *Quesnay de Beaurepaire*t ma kihallgatták a *Bard-Picquart*-ügyben kiküldött bírói vizsgálóbizottság.

A *Matin* értesülése szerint a *Dreyfus*-pör reviziója ügyében február 15-ike előtt fognak dönteni.

Páris, január 17. *Cavaignac* egy angol lap munkatársának azt mondtotta, hogy *Dreyfus* fölmentése egyértelmű lenne a forradalommal.

De Mun szintén kikerülhetetlennek tartja a forradalmat, ha *Dreyfust* fölmentenék.

A berlini parlamentek.

Berlin, január 17. A porosz képviselőház ma újra megválasztotta a régi elnökséget és pedig *Gröcher*t elnöké, báró *Heeremann*t első alnöké és dr. *Kraus*t második alnöké. Azután betöltötték a többi tisztséget, mire az elnök meleg hangu beszédben bucsuztatta *Bismarck* herceget.

Miquel pénzügyminiszter aztán bemutatta a költségvetést, hangoztatva, hogy az állam pénzügyi helyzete általában kedvező, különösen a birodalom pénzügyi helyzetéhez viszonyítva. Az 1897—98-iki költségvetés 99,264,000 márká fölsőleggel zárult. A mostani költségvetés 74,370,000 márkányi fölsőleget tüntet föl. Az új költségvetés a legutóbbi költségvetés kiadásait 141,900,000 márkával haladja meg, de a bevétel is megfelelően emelkedett. Hosszabb napirendi vita után, amelynek során panaszok hangzóttak fel az új ülésterem rossz akusztikája miatt, az ülés véget ért.

Berlin, január 17. A birodalomgyűlés mai ülésén hosszabb vitát támasztott a lippei trónörökös kérdésére. *Posadowsky* államtitkár kijelentette, hogy a szövetségtagának a birodalom békéje érdekében a kérdés békés megoldására törekszik.

Erre a birodalmi kancellár egész költségvetését megszünteték és a birodalomgyűlés meg-

kezdte a birodalmi belügyi hivatal költségvetésének tárgyalását.

Ajándék Kopenhágának.

Kopenhága, január 17. *Jakobsen* Károly serfőző közölte a városi hatósággal, hogy minden mügyűjteményét Kopenhága városának szándékozik ajándékozni az alatt a feltételt alatt, ha a múkiecskek számára célszerű épületet emelnek. A gyűjtemények értékét 5 millió koronára becsülik.

A francia képviselőházról.

Páris, január 17. A képviselőház folyosóin azt beszéltek, hogy a külügyminiszterhez a külügyi költségvetés tárgyalása folyamán különböző kérdéseket fognak intézni és hogy a miniszter ezt az alkalmat fel fogja használni arra, hogy felvilágosításokat adjon, nevezetesen a *Fasoda*-ügyről, a keleti katolikusok felett való protektorátusról és a spanyol-amerikai konfliktusról. — A ház ma megkezdte a költségvetési vitát.

Pelletan előadó erősen kritizálja a gyarmati célokra fordított kiadásokat és összehasonlítja Anglia hasonló kiadásával. Azt mondja, hogy a Franciaország által a gyarmatokra kiadott összeg eléri a 80 milliót és meghaladja azt az összeget, amelyet valamennyi más állam együttvéve kitesz. A parlamentnek a gyarmatok költségvetése felett gyakorolt ellenőrzés tisztán platonikus és senkinek ismeri a kormány gyarmatpolitikáját; a kormány csak arra gondol, hogy katonai tisztviselőket küldjön a gyarmatokra.

Az afrikai harotérről.

Róma, január 17. *Stefani*-ügynökségnek jelentik Masszauból: *Makonnen* rász és *Mangasa* rász csapatai között újabb ütközetek folytak, amelyek *Makonnen* néve balul végződtek. A január 11-én vívott ütközetben *Makonnen* rász érzékeny vereséget szenvedett. Ugy látszik, a soai törzsfők sürgetik a támadást, ellenben *Makonnen* rász előnyösebbnek tartja, hogy tartózkodjék az ütközettől. Hír szerint *Makonnen* rász újabb békealkudozásokat kezdett. Tegnap *Nevraid* Amharából *Akszumba* érkezett. Megérkezése javára válhatik *Makonnen* ügyének.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, január 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 25.70. Osztrák-magyar államvasut 154.70. Déli vasut 29.20. Magyar aranyáradek —. Magyar koronásáradek —. Osztrák aranyáradek —. Osztrák ezüstáradek —. Osztrák papíráradek —. Bécsi bankgyesület —. Alpesi bányarészvény —. Olasz áradek 53.30. Diskontó-bank 199.10. *Laura-kob* —. *Harpem* 180.20. *Csöndes*.

Berlin, január 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyesáradek magyar aranyáradek 100.50. Magyar koronásáradek 98.10. Osztrák hitelrészvény 225.75. Osztrák-magyar államvasut 154.60. Déli vasut 29.10. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.40. Buschtiehradi 321.50. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, január 17. *Liszt* helyben 2.75. *Buza* helyben januárra —. márciusra 78.—, májusra 74.5/8. *Tengeri* januárra 44.5/8.

Chicago, január 17. *Buza* januárra 70.5/8. *Tengeri* januárra 36.5/8.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. B. A vasúti pénztárak, mint általában mindenki, kötelesek bármely mennyiségben elfogadni a forintokat és koronákat. Addig, míg a korona inkább váltópénzként szerepelt a pénzülcpon, a vasúti pénztár 25 forint értéknel nem tartozott nagyobb mennyiséget átvenni, folyó évi január 1-je óta azonban mint törvényes pénzügyes ugyanugy kezelendő, mint azelőtt a forintos pénzdarabok.

L. S. Módos. Örvendünk az összhaugnak. Sok köszönet az őszinto rokonszenvért.

Grand Hotel. A klakk már régen divatját multa. A frakkhoz többnyire fehér mellényt viselnek, jobbra fényes gombokkal, de gyakran látni fekete selyem mellényeket is a báltermekben. A mellények kivágása közepes, úgy hogy az ing második gombja éppen hogy kilatszik még.

B. G. Budapest. A községi előjárásnál kell panaszt tenni. Legjobb, ha előszóval jelenti be az illetékes előjárásnál.

Barna kis lány. A mitesszerek (bórtak) lobos fakadások az arcon, háton, nyakon és homlokokon, melyek különösen a serdülő korban mutatkoznak. Az a fehér anyag, mely bennük van, nem fereg, hanem fagygyűrű, mely a lerakódó portól fekete. Ellen-szeret a káliszappannal való szorgalmas bekenés és mosás általában a test fölkoteles tisztántartása.

Sz. E. Új-Verbász. Kérdését nem értjük, mert az Államvasutat nem hívják be a végzett tanfolyam-hallgatókat szolgálattételeire, hanem kinevezik akkor, ha azért folyamodnak.

62962. számú előfizető. 1. Azt a napidíjat nem foglalhatják le. 2. Igénykoresetet kell indítani.

KÜLÖNFÉLEK.

Álmodtam rólad.

Álmodtam rólad. Dőre álmodás volt.
Azt álmodtam, hogy szeretlek megint.
És szóltam hozzád: multunkat ne gyászold,
Óróm mián hullhatnak könyeink.

Jer, jobb mezzel eserélem el darócod.
Dobd messze-messze koldusbotodat.
S mely egykor lágy selyembe takaróztott,
Szép gyöngye tested gondozd újfolag.

Jer, kóboroljunk újra szerzte-széljél
Fényes utcákon, erdőn, réteken ...
És ne törődjünk dúsak örömeivel,
Csak egy kis fészünk legyen, édesem ...

S elindultunk, nem tudom, hova, merre ...
Nehéz út volt, de célhoz vezetett.
Kis otthonunkban sírva és nevetve
Csókoltam ajkad, homlokod, kezéd.

De ah, — közel legszébb ölelkezéshöz —
Agyamba villant, hogy csak álmodom,
Míg te valahol fényben úszva dőzsölsz ...
S most is kacagom kell még álmodom.

Telekes Béla.

Mozgósítás — lefegyverzés.

— Fővárosi életkép dalokkal. —

Személyek:

Rudnay Napoleon fővezér	A rendőrök serege
Kecskényi alvezérek	Az újságírók küldöttsége
Pekáry)	Az alvezérek kara

ELSŐ FELVONÁS.

A mozgósítás.

(Történi a főkapitányságon.)

Rudnay Napoleon.

(nyugodtan ül hivatalos karosszékekben.)

Kecskényi alvezér (beront):

Veszélyben a haza!

Rudnay Napoleon (felugrik):

Hah! Talán kinyitotta valaki elől a villamos ajtaját?

Kecskényi alvezér:

Dehogy! Sokkal nagyobb a baj!...

Rudnay Napoleon (vérben forgó szemekkel):

Köpködni merészkedett volna ...

Kecskényi alvezér:

Ez mind semmi! Veszélyben a haza! Nép ...

Rudnay Napoleon (nyugodtabban):
Értem! Ingyen előadás lesz a Népszínházban!
Gyorsan, két szakasz lovas ...

Kecskényi alvezér:

Bocsánat, kegyelmes uram, a baj még ennél is
nagyobb! Népgyűlés készülődik!

Rudnay Napoleon (lelkésülten):

Népgyűlés!! — Gyorsan, rohanjon le, vágjon
fejbe egy letartóztatott egyént és kardját azon vére-
sen hordozza körül mindenütt! Hadd gyűljenek kö-
rém alattvalóim!

Kecskényi alvezér (kardot rántva):

Meglesz, kegyelmes uram! (Elrohan.)

Az alvezérek (a szín mögött. A Copf kuplé dal-
lamára:)

Hordozzák a véres kardot, hősi harcra fel!
Lóra ülünk, kardot rántsunk, s menjünk, hogyha kell!
Rúg a táltos, sujt a penge, mélyen behatol!
Népgyűlés vagy tüntetés lesz, biztos valahol.

(Betödulnak a terembe.)

Rudnay Napoleon:

Igen Uraim! Önök tudják, mi a kötelességük!
Lelkesítsék csapataikat! Halálmegvetéssel vezessék a
fiukat a csatába, és ne felejtsék el, hogy egy diadal-
mas ütközet nemcsak a fővezérnek szerez dicsősé-
get, de az utolsó közkatónának is!

Az alvezérek kara:

Éljen!!..

A rendőrök serege (az utcán):

Éljen!!..

Rudnay Napoleon:

És most, Isten Önökkel! Visszontlátásra a győ-
zelem után! —

(Az alvezérek lesietnek az utcára.)

A rendőrök serege (a szín mögött):

Előre bátran, hív a harc heve,

Brutalitás! Ez jelszavunk!

Ellenünk a levert ellenfél ...

(Az ének elhal a messzeségben.)

Rudnay Napoleon (kiszól egyik szerecsenének):

A kocsimat! A kaszinóba megyek!

— A függöny legördül. —

MÁSODIK FELVONÁS.

A lefegyverzés.

(Történi az Országos Kaszinóban.)

Rudnay Napoleon:

Nos, mi újság, kedves Pekáry?

Pekáry alvezér (katonásan tiszteleg):

Kegyelmes uramnak jelentem alásan: a Sipka-
szorosban minden csendes! — Az ellenségnek ötven-
négy súlyos és huszonnégy könnyebb természetű se-
besülés történt; — a mieink sértetlenek. Ezenfelül
mint hadizsákmányt elhódítottunk ...

Rudnay Napoleon:

Pompás! Nagyon meg vagyok önnel elégedve!

A rendőrök serege (az utcán):

Addig él a népgyűlő,
Mint a szélben a pöhely
Összetört a láb, a fej,
Akkor néked népgyűlő
Good bye!

Rudnay Napoleon:

Nagyon kedves! Összák ki a zsákmányt a lo-
génység között! Továbbá adjanak ki nekik három
hordót a lefoglalt Engel-féle borokból!

Pekáry alvezér:

Ugy lesz kegyelmes uram! Csak azt akartam
még jelenteni, hogy sikerült felfofoznunk egy ellen-
zéki újságíró!

Rudnay Napoleon:

Jöjjön a kebleme! Ez a nap örökké emlékezo-
tes lesz a rendőrség történetében! (Megöleli Pekáryt.)
Évfordulóját még unokáink is ünnepelni fogják! Isten
önnel kedves barátom!

Pekáry alvezér:

Kegyelmes uram! (tiszteleg és távozik.)

Az újságírók küldöttsége (megjelenik):

Elégtételt kérünk azért az inzultusért, mely ...

Rudnay Napoleon:

Kérem, mindent tudok és biztosíthatom az ura-
kat, hogy ez ügyben haladék nélkül a legszigorubb
vizsgálatot fogom megindítani. Ajánlom magam, uraim!
(Az újságírók küldöttsége távozik.)

A rendőrök serege (a szín mögött):

Ha volt egy népgyűlés,
S te bátran szétveréd;
S jutalmul Engel úr
Borát rakják eléd! ...
Rendőr vigadj, igyál!
A világ örökké nem áll, —
Eloszik mint a népgyűlés,
Mit szétver egynehány ütés,
Mit szétver egynehány ütés!

(Óriás világosság gyúl ki az utcán, a sereg fátklyázenét ad fővezérnek, a rendőri sajtóiroda komünikézik.)

— A függöny legördül. —

—kó.

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyranó de Bergerac kalandjai.)

(40) — LOVAGREGÉNY. —

— Majd megmutatom, nemzeti uram, —
válaszolt a koresmárosné és elindult a lépeső felé.

— Adjon, kérem, nekem is egy szobácskát,
hadd csinósítsam ki magam a vacsorára! szolt
közbe Marotte. És az írdeák és a kalandornő
mosolyogva váltak el egymással az emeleten.

Már a koresma konyhájában vígan pátto-
gott a tűz, és a vacsora illata kiszállt a nyitott
ablakokon át az országuatra, két gyanus külsejű
ember jelentkezett a ház előtt. Egyikük rögtön
észrevette a ház falán Marotte rajzát s félhangon
oda szolt pajtásának:

— Itt vannak! Ezuttal nem menekül ép
bőrrel! Még egyszer nem szalasztjuk el a ke-
zeink közül.

És megkerülve a koresmát elrejtöztek egy
félíg beomlott fal mögé, alig száz lépésnyire a
fogadótól. Néhány percel később, mikor az est-
homály áthatlan fátyolt borított az egész vidékre,
és az egyik gyanus egyén, hirtelen felemelkedett
leshelyén, és egy hosszú éles füttyöt hallatott.

A jelre megnyitott a koresma egy emeleti
ablaka, és kihajolva a párkányra Marotte ken-
dőjét lobogtatta a két titokzatos barát felé. Az-
után ismét visszavonult a szobába, és alig fejezte
be csinósítását, már is megjelent a koresmárosné
és jelentette, hogy a nemzeti ur és a párolgó-
levés már várják a kisasszonyt vacsorára.

— Jöve! — szolt Marotte, és miután egy

utolsó pillantást vetett a tükörbe, átsietett Cas-
tillan szobájába.

— Asztalhoz, asztalhoz! — kiáltott a deák,
elébe rohann a bájos vendégének és forró eső-
kokkal borítva kezeikéjét odavezette az egyik
székhez. Szemközt itt vele és a vacsora megkez-
dődt. Éhesek voltak a hosszú lovaglástól és jó
étvágygyal fogyasztották a romorantini koresma
konyhai műremekeit.

Egyszerre, a lakoma vége felé, mikor a po-
hárnak is alaposan fenekére néztek, Castillan,
akinek megoldódott a nyelve, így szolt:

— Nem gondolja bájos Marotte, hogy egy
kiesit nagyon távol ülünk egymástól? —

— Világért sem, — kacagott a komédiáns,
— hiszen érzem amint az asztal alatt oda szo-
ritja térdét az enyimbhez!

— Igen ám, de itt van köztünk az asztal, és
bár milyen keskeny is, én távol érzem magam
magától a mig köztünk marad. Engedje meg
tehát, hogy maga mellé üljek!

És ezzel a deák áttette a székét Marotte
mellé, s letelepedett az oldalán.

Marotte úgy tett, mintha hátrálni akarna, de
Castillan gyorsan körülfogta a derekát s igyeke-
zett megcsókolni a kezeikét, mely pajkosan
csapkodott a szájára.

— Bolond! — kiáltotta kacagva — egyre a
kezem akarja csókolni, mikor pedig ...

És itt megállt, egy hosszú, ragyogó tekinte-
tet vetve Castillanra.

— Mikor pedig? Mikor pedig? Fejezze be
kérem! — könyörgött a diák.

— Mikor pedig a számát is szívesen
nyujtom!

És ezzel két kézre fogta Castillan ur felhe-
vült fejét és hatalmas csókot cuppantott a
szájára.

— Oh Marotte? Hát szeretsz? — ujjongott
az írdeák és térdre borult a táncosnő előtt.

— Hát csak most veszi észre, szegény ba-
rátom? Hát azt hitte, hogy minden jött-menttel
ellovagoltam volna úgy, mint magával és akár-

kinek a meghívását elfogadtam volna? Istenem,
milyen vakok a férfiak!

— Istennem! Istenem gyönyörűek a nők!
Milyen gyönyörű vagy te, aranyos Marotteom!

De a komédiáns csakhamar félbeszakította
Castillan ur szerelmes ömlengéseit, és a teli
boros palackokra mutatva így szolt:

— Kedves barátom! Most miután meg-
vallottam önnek szerelmemet, azt hiszem, már
nincs mit tartania attól, hogy megszököm. Fe-
jezzük be tehát vacsoránkat és ürítsünk poharat
a szerelmünkre!

— Helyes, igyunk — felelte Castillan lelke-
sülten — bánom is én, ha mindjárt becsipek is
egy kiesit! Hiszen már ugy is megrészegítettél
tekintetteddel, mosolyoddal, a hangod búbajos
csengésével! Démon vagy, de olyan démon, aki
kezeiben tartja a paradicsom kulcsát!

— Nos, ha már ennyire elragadtam, ked-
vem volna még jobban magamba bolondítani —
szolt kacéran a táncosnő.

— Tegye meg, tegye meg kedvesem! De
hiszen, majd kigyullok már, mit akar még
velem?

— Ne táncoljak egyet?

— Boldogga tenne!

— Nos hát, szabadon át a szobámba tam-
burinomért, én majd addig megtöltöm a pohar-
akat.

És mig Castillan sietett teljesíteni a kapott
parancsot, a kalandornő töltött és egy üveg-
eséből, melyet sietve vett elő kebeléből, néhány
cseppet csepegtetett az írdeák poharába. Aztán
kikapta a besiető férfi kezéből tamburinját és
koccintásra készen tartotta elébe poharát:

— Igyék, uram és parancsolóm, a szerel-
münk tartosságára!

— A szerelmünk tartosságára — ujjongott
az, majd hirtelen egy udvarias ötlete támadt:

— Bocsásson meg, kedvesem, ha nincs ki-
fogása ellene, barátságunk jeléül, cseréljünk po-
harat, hadd érje ajkam azt a helyet, melyet az
ön ajka érintett.

† **Odilon Helén Vilmos császárról.** Odilon Helén, aki tulajdonképpen a berlini királyi színháznak is tagja volt, újabban nagyon szívesen veszi kezébe a tollat, hogy megfigyeléseiről, tapasztalatairól írjon, amelyeket a világban jártában-keltében szerzett. Különösen szeret koronás főkről megemlékezni. Legújabban Vilmos császárról emlékezik meg, akiről többek között ezeket írja:

II. Vilmos császár mint néző rögtön elárulja, hogy beavatott színházi ember, aki pillantást vetett a kulisszák mögé is és a színpad titkait tanulmányozta is. Néhány esztendővel ezelőtt nagyon szeretett próbákra járni, sok darabot olvasott s mint jól értesült forrásból tudom, még azokat a darabokat is maga elé adatta, amelyeket a kormányelnökségek eltiltottak, s el is olvasta őket. Így például egy Hauptmann Gerhart-féle darab, a mely szintén be volt tiltva, soha sem kerülhetett volna előadásra, ha II. Vilmos, hogy úgy mondjam, utólagosan nem cenzurázta. Egy ur a császár legszűkebb környezetéből elmondta nekem, hogy mit szolt a császár, amikor a darabot elolvasta:

— A darab — mondotta — nagyon megindító; semmi ellenvetést nem lehet az ellen tenni, hogy a színpadra vigyük a nyomort, amely különböző vidékeken bizonyos körülmények miatt, amelyeket tekintetbe kell venni, kétségtelenül uralkodik; de haszontalanul nem kell vele a népet ingerelni, hanem a nyomor képének bemutatásával egyidejűleg azokat az okos eszközöket is be kell mutatni, amelyekkel a nyomort enyhíteni lehet, a nélkül, hogy a törvényes rendet és másoknak a jogát megbolygatnák.

Vilmos császárnak a történelmi, különösen a Hohenzollernek történelméből vett tárgyú darabok iránt való előszeretete ismeretes. Vilmos császár a színházban nagyon éles elméjű kritikus, ő nemcsak mint néző, hanem tájékozott szakember figyelt az előadásra. Beavatkozásai, megjegyzései mindig alapos képzettségre vallanak s gyakran fején találják a szegyet. A császár olyan szakértelemmel ítél, amely sokszor valóságos meglepő.

† **A gyilkos szék.** Amikor az ember maga vállalkozik a kaszás szerepére és önként elmegy a világból: sokféle ok készteti arra. A családott szerelem, a legmegrögzöttebb gyilkos, ez okok között és az életuntagságnak is nem egy emberrel nyomja a lelkét. Hanem, hogy ki, miért unja meg az életét: az még többféle okot ad elénk. Mint teszem, a *campobassoi* asszony esete. Százhárom évet élt meg ez az asszony és csak a lábai romlottak meg. Elannyira, hogy már vagy egy évtized óta székből ül mozdulatlanul. Az a szék ölte meg, a maga börtön-szerűen lenyűgöző, a mozdulatlanúság kárhozatába döntő zsarnokságával. Megunta ezt a zsarnokságot és mivelhogy föllázadnia ellene, siker nélkül való volt

Marotte elsápadt, dadogni kezdett, de csakhamar visszanyerte önmagát.

— A gondolat nagyon kedves, de fájdalom . . .

— Fájdalom? . . .

— Elkésett velem!

— Elkéstem?

— Igen! Mert bennem már elébb megszületett és már a magam poharát adtam a kezébe.

— Oh Marotte! Ha így folytatod, felrobbanok, mint egy puskaporos hordó!

— Ne robbanjon fel, hanem igyék!

— Igazad van! A szerelmünkre!

— A szerelmünkre!

Kocintottak, Castillan fenéig üritette poharát, azután a poharak csengését egy csók csatánása követte.

A szegény írődek teljesen belegabalyodott a komédiáns hálójába.

Marotte megcsörgette tamburinját és így szolt:

— Most kedves barátom, üljön le és nézzen!

Castillan leült a karosszékre, Marotte pedig egy hirtelen mozdulattal feloldotta vállán a felső ruhát, melyet táncosnő-jelmeze fölött viselt és ott állott az elkabult írődek előtt egész ragyogó, szédítő szépségében. Ilyennek képzelte magának a táncosnő gondolatban: elevennek és bohónak, mint a madár, könnyűnek, mint a pelyhely, és kívánatosnak mintegy bakkánszó.

És most ott állott előtte, úgy amint álmodott róla! Marotte élvezettel látta az írődek arcán az elragadtatást és feje fölött nagyot ütve tamburinján megkezdte az észbontó táncát. Térdére rogyott Castillan előtt és lábaira hajította fejcsékéjét, hogy egy perccel később felugorjék, mint a felzavart vad s villámgyors, apró léptekkel meneküljön a szoba egy sötétletébe. Azután lassu léptekkel, kecses hajlongások közt újra előjött a letekkől és gyors ugrásokkal, szédítő sebességgel lejtett a diák széke körül. Apró lábcsékái alig érintették a padlót és sokszor olyan közel hajolt Castillanhoz, hogy ajka szinte érintette az

volna: elszőkött előle. Abba a világba, ahol nem kell székből ülni, hanem feküdni kell szépen, csendesen. A sir is börtönyszerűen lenyűgöző s a mozdulatlanúság ott teljes csak igazán. És ugyanezért teljességgel nem nyert a campobassoi asszony a cserén.

† **Amerikai szöveg.** A *Nyiregyházi* postahivataltára a napokban egy kis levelek érkezett messze tengerentúl. A címzése nem volt a legszabatosabb, de mégis kézbesítették, mert hát kegyetlenség egy levelet kétszer is megutaztatni, — át az új világból a vénebbé és vissza. Sokan olvasták az irást, de az újvilági szöveg értelménél senki sem tudta kibámozni belőle. Pedig messiási eszmék lehetnek benne eltemetve. Szól ugyanis a következőképpen:

Üzveggy ő felsége Ferenc József magyar Királyi Postamester urnak Nyiregyházáan.

Hungary, Europe Nyiregyháza, Szabolcsmegyében. 5659. évi.

Éljen a szabadság, szabad ország Amerika! Negyven évi világi tapasztalásból komolyan kijelentem, hogy az öreg ur Isten él még — és tudniillik az élő ur Isten amely a régi Ábrahám és a fia Izsák ugyanint a nagy fia — Jakob mind élő és igazi Istent megismerték és egyuttal — megjegyzendő, hogy apám régi Budapesti lakosa Budapesten meghalt.

Isten legyen Önnel.

Hell Marcus.

† **Sarah Bernhardt Medea-kosztümje.** Csökönyös Sarah Bernhardt imádók, akik szorgalmasan eljárának a Renaissance-színházba, elragadtatással beszélnek ismét a nagy tragikáról. Azt mondják, hogy Medea szerepében látni őt, ez egyike a legnagyobb művelzeteknek. És pedig két okból. Ő, aki mint mondják, bizonyosan feltalálta az életelixirt, mert esztendőről-esztendőre fiatalabb lesz, nemcsak csuda-szép játékaival ragadja el az embereket *Catulle Mendès* új darabjában, hanem elbájolja őket megjelenésével, alakjával, amely a görög *kosztümökben* rendkívül előnyösen érvényesül. A sajátosságosan fantasztikus *Medea-kosztümök*, amelyekben újabban a lámpák elő lépett, az ő pontos utasítási szerint készültek. A leghatásosabb egy nagyon világoskék, uszályos selymekrepp *kosztüm*, amely a művésznő karcsu, hajlékony természetét körülövezi. Vörösen, zöldben és aranyban görög minta szerint kidolgozott művészi hímzések borítják a *kosztümöt* előrészében és oldalát, míg az uszályon kekes-zölden csillámló kigyók gyűrűződnek. Türkizsokkal és gyémántokkal kirakott félhold alakú arany ornamentok díszítik a dekolletált derék elejét. A *kosztümnek* megfelelnek a széles karabroncsok és a korona, amely fél naprafogóhoz hasonlóan van formálva, s aureolához hasonlóan hátul a fejhez van illesztve s egy arannyal átdolgozott hullámos fekete túlfátyolt erősít oda a szőke parókához. El-

arcát és az írődek megremegett a lehelletétől. Hirtelen az ölébe ült és megcsókolta. Azután felugrott:

— Fogj meg, akkor visszaadhatod a csókot!

És Castillan üldözni kezdte körül a szobában, de csakhamar úgy tűnt neki, mintha rózsaszínű felhők borulnának a táncosnőre, mintha forogni kezdene véle a szoba minden butorárbaja és néhány perc múlva horkolva terült végig az ágyon.

Marotte oda ült az ágy fejéhez s közel két óra hosszat virrasztotta az álmát. Gondolatokba merülten nézte az írődek rokonszenves arcát, és olykor gyengéden simított végig homlokán.

Végre, éjféltájban, odaállította a gyertyát az ablakpárkányra. Néhány perccel később egy kavics hullott koppanva az ablak üvegére.

Marotte kioltotta a gyertyát, kinyitotta az ablakot, és csakhamar két férfi vetette át magát a párkányon: Ben Joel és Rinaldo.

Az utóbbi egy tolvajlámpát tartott kezében, melynek sugarait oda vetítette az ágyra.

— Alszik? — kérdezte egyidejűleg Ben Joel.

— Már közel két órája, felelt Marotte.

— Nagy szolgálatot tettél nekünk, kiesike!

De most eredj!

És Ben Joel kihuzta öve mellől a kését.

— Meg akarod ölni? kérdezte összerézzenve Marotte.

— Bolond kérdés! Hát mit hittél! — Meg aztán, különben is mi közöd hozzá?

— Az, hogy nem akarom! felelte határozottan Marotte.

— Megfűrtél? Sajnálom, meg kell halnia, akármilyen szép fia is. Nekünk terhünk van! Na hát eredj, hadd végezzünk vele!

— Nem!

— Önféj! mormogta Ben Joel.

Rinaldo szónélkül kézen ragadta, de a táncosnő kirántotta magát kezei közül; oda szaladt az ágyhoz, és kebléből villámsebességgel rántva elő egy tört így kiáltott:

— Jöjjetek most, ha van bátorságotok!

ragadó azonkívül még a nagy Sarah egy fehér crèpe de Chine kosztümében, amely tele van himezves százsorszépekkel és pedig aranyfonállal, fehér és sárga selyemmel.

† **Az eoulevillel osuda.** Olyasmiről ír a párisi *Figaro*, ami méltó irigységet kelt majd bizonyára a magyar anyakönyvvezetők körében. Mert nálunk még sehol sem esett meg olyan csuda, amin *Eouleville* községben történt az Urnak 1898-ik esztendejében. Ebben a nevezetes városkában ugyanis — mert az szent, hogy most már világhírré vergődik — egy egész esztendő alatt senki meg nem halt, egy lélek sem született és senki sem kötött házasságot. A község anyakönyvvezetője tehát egyszer sem mártotta hivatalosan tintába a pennáját. Vajjon melyik magyar anyakönyvvezetőnek volt ilyen esztendeje?

† **Szörnyű fenyegetés.** A mama (a kis Paulához, akinek épp az ímént húzták ki a fogát): Paulácska, ha nem hallgatsz, sohasem viszlek el a fogorvos bácsihoz!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A kamatlábkérdés. Az Osztrák Magyar Bank főtanácsának esztörtökre hirdetett ülését péntekre halasztották. Ebből látható, hogy a bank vezetősége a kamatláb leszállítását akarja ajánlani a főtanácsnak, tekintve azt, hogy addig a német birodalmi bank, vagy az angol bank a kamatlábat le fogja szállítani.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása január 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 687,056,000 forint (— 23,083,000 forint), ércértékkészlet: 490,616,000 forint (— 4,209,000 forint), váltótárca: 217,157,000 forint (— 19,941,000 forint), lombardüzlet: 28,976,000 forint (— 2,886,000 forint), a bankjegyforgalomból adómentes: 6,381 forint).

Az osztályországi részvénytársaság Lónyay Albert igazgatósági elnök elnöklése alatt, 19 részvényes jelenlétben, akik 3987 szavazatot képviseltek, ma tartotta első rendes közgyűlését. Az 1897/98. üzletéről szóló, több mint 20 hónapi üzleti időszakra vonatkozó mérleg 362,781 forint 80 krajcár tisztán nyereséggel zárul. A közgyűlés az előterjesztett mérleget jóváhagyta és elhatározta, hogy részvényenkint 60 forintnyi osztalék kerüljön kiosztásra és ez évi január 18-ától kezdve, kifizetésre. Miután az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadták és a felügyelő bizottság eddigi tagjait az 1899. üzletévre ismét megválasztották, a közgyűlés véget ért.

A németországi kamatláb leszállítása. A német birodalmi bank, amint Berlinből jelentik, a váltódiskontó 6%-ról 5 százalékra és a lombard-kamatláb 6 százalékra szállította le.

— Eh, nincs vesztegetni való időnk — dörögte Rinaldo.

— Ne gyere a közelembre — fenyegetőzött Marotte, látva, hogy Rinaldo néhány lépést tesz az ágy felé — figyelmeztettek, hogy törönnék a legesekélyebb kareolása is feltétlenül halálos.

— Bolondos teremtés — szitkozódott Rinaldo, de azért óvatosan meghátrált a komédiáns lángoló tekintete elől.

— Ugyan, Marotte! Térj eszedre! Csak nem szeretnél bele ebbe a párisi kamaszba? — szolt közbe Ben Joel.

— Ki tudja? — felelte a ballerina. — Takarodjatok, vagy pedig érijétek be annyival, amennyit megígértem!

— Hát okvetlenül meg akarod menteni az életet?

— Okvetlenül!

— Ez nem enged! sóhajtott Ben Joel.

Gyere Rinaldo, szerezzük meg hát legalább a levelet!

— A nap már magasán állott az égen, mikor Castillan fölébredt ólmos álmából. Első tekintetével Marotteot kereste, de csak egy darabka színes szalag, mely ott maradt a padlón, mutatta, hogy nem álmodta az egész vacsorát. Kiugrott az ágyból és rendbe akarta hozni öltözetét, mikor kezei önkéntelen megtapogatták a helyet, hova Suzanne bevarrta Cyrano levelét.

A belést feljöttette valaki és a drága levél eltűnt helyéről!

XXIII.

Mikor Castillan magához tért első ámulatából, a harag és kétségbeesés egy kiáltása hangzott el ajkáról.

Majd arra gondolt, hogy fejbe lövi magát! Megtöltötte egyik pisztolyát, lassan oda emelte halántékához. Szerencsére keze még utközben megállott, és visszadobta a fegyvert az asztalra.

(Folytatása következik.)

Fizetésképtelenségek. Braun Karolin Bécs, Lindner József óras Bécs, Hick Ferenc vendéglős Bécs-Ujhely, Schrötter Adolf kereskedő Olmütz, Spellich Károly rövidárkereskedő Triest, Szabó József kereskedő Zsámbék, Braun R. (Róza) szabó Keszthely, Schmidt B. kereskedő Krakkó, Wuidisch Izák divatárus Krakkó, Rónai Pál kereskedő Szabadka, Róth és Hugyecz szabók Budapest, Mandel Géza kereskedő Nagyvárad, Lazanszky Adolf kereskedő Bécs, Kulfan György bórkereskedő Besztercebánya Salzer D. Szluin.

Szészárak. A kontinens nyersszesz ára Budapestben 17.25 forint pénzben, 17.50 forint áruban. Bécsben a kontingentált készáru 17.60 forint pénzben, 17.80 forint áruban.

Budapesti takarmányvásár. Felhozott a szokott közlegyekből 96 szekér réti széna, 15 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 7 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 5 szekér tengeriszár, 14 szekér egyéb takarmány, (zabos búkköny és sarju stb.) 700 zsák szénsa. A forgalom lanyha. — Árak q.-ként a következők: réti széna 240—320, muhar 290—340, zsupszalma 150—170, alomszalma 120—140, takarmányszalma —, 100 kőve tengeri szár 800—1000, egyéb takarmány —, zabos búkköny 280—300, lóhere —, lucerna —, köles —, sarju 230—250, szalmaszezka 170—180. *Összes kociszám 174. Összes súly 156.600 kilogramm.*

Hideghusvásár. (Hivatalos jelentés.) A Garavtéri élelmi piacon: Felhozott Budapestről 55 árus 60 drb sertés, — árus 15 drb süldöt, 3000 kg. friss bust 1500 kg. füstölt bust, 1000 kg. szalonnát, 600 kg. hajat. Vidékről összesen 25 árus 332 darab sertés. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésus 1 kg. 52—64, 1 q. 4200—4500. Süldőhus 1 kg. 60—70, 1 q. 5000—5200. Füstölt sertésus 1 kg. 48—52, 1 q. 4600—4700. Füstölt szalonna 1 kg. 64—70, 1 q. 6000—6200. Haj 1 kg. 50—66, 1 q. —. Disznózsír 1 kg. 62—64, 1 q. 5600—6000. Kocsonyahus 1 kg. 30—44, 1 q. 2600—3600. Füstölt sonka 1 kg. 76—80, 1 q. —. krig.

Az Orczy-utí élelmi piacon: Felhozott Budapestről 62 árus 52 drb. sertés, — árus — drb. süldöt, 2170 kg. friss bust, 560 kg. füstölt bust, 1150 kg. szalonnát, 500 kg. hajat. Vidékről 5 árus 29 drb. sertés, kilónként 43—46 krajcár. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésus 1 kg. 48—64, 1 q. 4600—4700. Süldőhus 1 kg. —, 1 q. —. Füstölt sertésus 1 kg. 60—72, 1 q. —. Szalonna zsírak 1 kg. 62—64, 1 q. 5000—5270. Füstölt szalonna 1 kg. 56—60, 1 q. —. Haj 1 kg. 56—80, 1 q. 5400. Disznózsír 1 kg. —60, 1 q. —. Kocsonyahus 1 kg. 28—30, 1 q. 2400. Füstölt sonka 1 kg. 72—80, 1 q. —. krig.

Borjuvásár. Január 17-én. Felhajtott 268 darab szopós élő borju, 41 darab belföldi, 15 darab galíciai, 45 darab bécsi élő borju, 20 darab élő bárány, 100 darab öltött bárány.

Árak. Belföldi borju: élő 35—41 krajcár, első-minőségű 42—45 krajcár, szurott 39—45 krajcár kilogrammonként. — **Bárány:** élő 6 forinttól 9 forintig, szurott 5.50—8.50 forintig páronként. A hangulat eléggé élénk volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár arjegyése 1899. január 16-án. Készlet 538 darab. Erkezett 317 darab. Összesen: 855 darab. Eladott 510 darab. Maradt 345 darab. — **Napi árak:** 120—180 kgr. súlyban 43—44 krajcár, 220—280 kgr. súlyban 43½—45 krajcár, 320—350 kgr. súlyban 44—45 krajcár. Öreg nehez páronként 400—500 kilós 43—45 krajcár, Malacok 30—40 krajcár kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 8540 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3298 darab fiatal sertés, 4921 darab magyar hizott sertés, összesen 8214 darabot. Élénk iryázat.

Jegyzetek: kgként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 43—44½ kr, kivételesen —45 kraicearon, közepminőségű sertés 41—42½ krajcár, könnyű sertés 38—40 krajcár, fiatal sertés 36—45 krajcár.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, január 17.

Buzafüzletben ma a kínálat valamint a kereslet gyöngye volt. Malmaiak a vasárlástól tartózkodtak. Eladott nyomott hangulat mellett 8000 métermázs, melyekért változatlan árakat fizettek.

Egyéb gabonaszeműkben csöndes volt a hangulat változatlan áron.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 10 frt 37½ kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 20 kr. 200 mm. 81 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 80 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 80 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 76 k. 10 frt 10 kr, 400 mm. 77 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 22½ kr, 300 mm. 79 k. 10 frt 25 kr, 200 mm. 78 k. 10 frt 25 krajcár.

Pestvidéki: 100 mm. 76½ k. 9 frt 90 krajcár.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 79 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt — kr, 100 mm. 76½ k. 10 frt 10 kr, 300 mm. 79 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 90 krajcár.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 10 frt 12½ kr, 100 mm. 74½ k. 10 frt — krajcár.

Szerémi: 100 mm. 74 k. 9 frt 50 krajcár.

Raktár áru: 1700 mm. 77 k. 10 frt 10 kr, 900 mm. 76½ k. 10 frt — krajcár.

Mind 3 hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (uj)	75 k. 9,75—9,80	76 k. 9,85—9,95	77 k. 10,00—10,05	
bánsági	78 k. 10,10—10,20	79 k. 10,25—10,30	80 k. 10,35—10,40	
tiszavidéki	76 k. 9,25—10,00	76 k. 10,05—10,10	77 k. 10,20—10,25	
pestvidéki	78 k. 10,30—10,40	79 k. 10,45—10,50	80 k. 10,55—10,60	
78 k. 9,80—10,35	79 k. 10,00—10,10	77 k. 10,15—10,20		
78 k. 10,25—10,35	79 k. 10,40—10,45	80 k. 10,50—10,55		
78 k. 9,85—10,00	79 k. 10,05—10,15	77 k. 10,20—10,25		
78 k. 10,30—10,40	79 k. 10,45—10,50	80 k. 10,55—10,60		
bácskai	78 k. 10,10—10,15	79 k. 10,15—10,20	77 k. 10,20—10,30	
78 k. 10,35—10,40	79 k. —	80 k. —		
román	78 k. —	79 k. —	80 k. —	
78 k. —	77 k. —	78 k. —		
78 k. —	77 k. —	80 k. —		
bolgár	79 k. —	81 k. —		
Rozs (uj) l. r.	70—72 k. 8,10—5,15	l. r. k. 6,70—8,05		
Árpa (uj) tak.	60—62 k. 6,10—8,40	éregtel. k. 6,20—7,50		
Zab (uj) söröz.	60—66 k. 7,20—8,50	való k. —		
Zab (uj) (uj)	30—41 k. 5,70—6,05	(6) k. —		
Tengeri (uj) búza	— k. 5,55—5,50 (6)	—	5,50—5,55	
Repece (uj) káposzta	—	—	másn. — k. —	
Köles (uj) (6)	—	—	(uj) búza	4,25—4,50

Határközlés. Csöndes hangulatban indult meg és igen csekély forgalom mellett az árak kissé lemorzsolódtak.

Forgalomba került:

Buza márc.-ra	9,48—9,46—9,50
Buza április-ra	9,35—9,32—9,35
Rozs március-ra	7,96—7,91—7,95
Tengeri május-ra 99.	4,88—4,84—4,86
Zab március-ra	5,76—5,78
Káposztarepe	—

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra 99	9,49	pénz 9,50	áru
Buza áprilisra	9,35	9,36	
Rozs márciusra	7,95	7,96	
Rozs októberre	0, —	0, —	
Tengeri októberre	0, —	0, —	
Tengeri májusra 99	4,86	4,87	
Zab márciusra	5,77	5,79	
Zab októberre	0, —	0, —	
Repece augusztusra	12,10	12,90	

Este ½ óraok zárul:

Buza márciusra 99	9,48	9,49
Buza áprilisra	9,34	9,35
Rozs októberre	0, —	0, —
Rozs márciusra 99	7,96	7,97
Tengeri októberre	0, —	0, —
Tengeri májusra 99	4,87	4,88
Zab októberre	0, —	0, —
Zab márciusra 99.	5,76	5,77
Repece augusztusra	—	—

A budapesti értéktőzsde.

Az előzőszen a belpolitikai helyzet kedvezőbb megítélésére a nemzetközi értékek árfolyamai mérsékelten emelkedtek. A forgalom csekély maradt. A helyiértékek piacán Adria tengerhajózási részvények szintén emelkedtek.

A déli tőzsdén külföldre és a berlini kamatláb lezsaláltására mérsékelt forgalom mellett a hangulat tartott maradt. A valuta- és ércárak változatlanok.

Az előzősde javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391,30—392, —. Osztrák hitelrészvény 360,10—360,60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362,60—363,40. Jelzálogbank részvénytársaság 248,60—349. Leszámítolábóbank részvény 261,50—261,75. Rimamurányi vasmű 396,75—398. Déli vasut részvény 63,40—64,80. Közüti vasut részvénytársaság 378,25—379 forinton.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391,40—392, —. Osztrák hitelrészvény 360,15—360,95. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362,75—363,40. Jelzálogbank részvénytársaság 248,60—349. Leszámítolábóbank részvény 261,50—261,75. Rimamurányi vasmű 396,75—398. Déli vasut részvény 63,40—64,80. Közüti vasut részvénytársaság 378,25—379 forinton.

Az utózsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 360,40—360,80. Magyar hitelrészvény 391,75—392. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362,75—363. Rimamurányi vasmű 396,75—397 forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 360,15 forinton.
Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 1,50—2, —; nyolc napra 5, ——5,50; utolsó januárra 6, ——6,50 forinton.

Leszámítolábó árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	391, —
Osztrák hitelintézet	361, —
Magyar aranyáradek	120, —
Magyar koronajáradék	98, —
Magyar ipar-és keresk.-bank	101, —
Magyar jelzálog hitelbank	249, —
Magyar leszámítolábó bank	262, —
Rimamurányi vasmű	298, —
Budapesti közúti vaspálya id. részj.	380, —
Déli vasut	60, —
Osztr.-magy. államvasut	362, —
Budapesti bankgyűlésület	102, —
Pesti m. kereskedelmi bank	1442, —
Belvárosi takarékpénztár r.-t.	104, —
Egy. Budap. f.év. takarékpénztár	1180, —
Magyar ált. takarékpénztár	328, —
Lujza gőzmalom részv.-t.	175, —
Magy. ált. köszénb. r. t. 1898.	116, —
Magyar aszfalt részvénytársaság	223, —

Magyar keramiai gyár r.-t.	162, —
Salgótarjáni köszénbánya r. társaság	619, —
Magyar cukoripar A.-sor	128, —
Magyar cukoripar r. t. B.-sor.	154, —
Magyar vasuti forg. r. t.	255, —
Adria m. kir. tengerhajózási r.-t.	228, —
Budapesti városi villamosvasút	226, —
Budapesti közúti vasp. id. részj.	369, —

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.	
a) Magyar Államadósság.	
Aranyáradek 4%.	119,75 120,25
Közüti vasut köl.	97,90 98,40
Közüti vasut köl.	120,25 120,75
Államvasuti arany.	119,75 120,75
Államvasut. ezüst.	106, — 101, —
Köszénb. 4% r.	87,50 88,50
Vasakapartársaság 3%	160,80 161,80
Magyar nyeregvány.	100,50 101,50
Köszénb. (100 frt)	100,70 101,00
Magyar földtelek.	100,50 101,25
Ment. 4% r.	96, — 97, —
Horr.-szlav. földtelek.	94,75 97,75
Herment. 4% r.	138,50 139,50
Tiszai vasut 3% r.	—
1894-es sorozatj 4%	—
b) Osztrák Államadósság.	
Koronajáradék 4%	101,75 102,25
1894-es sorozatj 4%	173, — 175, —
1880-as sorozatj (100 frt) 5% r.	142,50 143,50
1894-es sorozatj	194,50 195,25
c) Idegen Államadósság.	
Szab. 100 frankos sorozatj 2% r.	32,50 33,50

Más kölcsönök.

Budapesti fővárosi kölcön 4% r.	97, — 98, —
Temes - bányavölgyi kölcön 5% r.	97,25 98,25

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.	
Belvárosi takarékp. zálogl. 4% r.	100, — 101, —
Egyes. f.év. takar. p. zálogl. 4% r.	100,25 101,25
Egyes. f.év. takar. p. zálogl. 4% r.	97,50 98,50
Kiebrítoközi zálogl. 5% r.	101,75 102,75
Kiebrítoközi zálogl. 4% r.	102,50 103, —
Földhitelintézet zálogl. 4% r.	100, — 101, —
Földhitelintézet (60 éves) 4% r.	97,25 98,25
Földhitelintézet (38 éves) 3% r.	89, — 90, —
Helyi érdekl. vasut kölcsön 4% r.	98,75 99,75
Helyi érdekl. vasut kölcsön 4% r.	98, — 94, —
Helyi érdekl. vasut (v. 100%) 4% r.	97,75 98,75
Jelzálogbank zálogl. 4% r.	100, — 102, —
Jelzálogbank zálogl. 4% r.	100,05 100, —
Jelzálogbank zálogl. 4% r.	98,50 99,50
Jelzálogb. közs. kölcs. (v. 110%) 4% r.	100, — 100,50
Jelzálogbank közs. kölcs. 4% r.	98,25 99,25
Jelzálogbank közs. kölcsön 4% r.	100, — 100,90
Elsőbbégi kötvények.	
Adria elsőbbségi kötvény 4% r.	100,50 101,50
Közüti vasut 4% r.	98,75 99,75
Budapest-pesti vasut 4% r.	98, — 97, —
Kassa - oederbergi 1880. ezüst 4% r.	98, — 99, —
Kassa - oederbergi 1881. ezüst 4% r.	98, — 99, —
Bankok részvényei.	
Bankgyűlésület	102, — 104, —
Első m. igazgatósági	175, — 176,50
Flank. hitelbank	97, — 98, —
Fővárosi bank r. t.	82, — 85, —
Hazai bank	110, — 111, —
Horr.-szlavon. jelzálogbank	115, — 117, —
Biztosító társaságok részvényei.	
Bécsi biztosító társ.	200, — 210, —
Bécsi élet- és kár. bizt.	87, — 89, —
Ég-biztosítási-társ.	270, — 280, —
Égő magy. állat.	200, — 205, —
Gőzmalomok.	
Concordia	200, — 205, —
Első m. igazgatósági	68, — 70, —
Erzsébet	280, — 288, —
Köszénb.	100, — 102, —
Takarékpénztárak részvényei.	
Belvárosi	104, — 105, —
III. kerületi	121, — 123, —
Irsegyházi	85, — 87, —
Budapesti r. társ. és zálogl.	200, — 204, —
Könyvnyomdák részvényei.	
Athenaeum	305, — 375, —
Franklin	285, — 270, —
Köszénb.	75, — 78, —
Vasművek és gépgyárak részvényei.	
Gazdasági gépgy.	100, — 105, —
Danubius	95, — 99, —
Ganz	220, — 225, —
Bányák és téglagyárak részvényei.	
Brassói bánya	—
Budapesti téglagy.	100, — 112, —
Egyesült téglagy. és cement.	85,50 87, —
Egyszerű köszénb.	140, — 142, —
Földm. bány. irsegyházi	101, — 105, —
Irsegyházi téglagy.	70, — 80, —
Kassa-somodi	25, — 34, —
Külföldi vállalatok részvényei.	
Alt. wagg.-kölcs.	55,50 60,50
Bpesti villamos.	116,50 119,50
Kis- magyar serföld.	130, — 131, —
Első magyar serföld. részv.	270, — 280, —
Első magy. száll.	250, — 245, —
Első magy. száll.	134, — 138, —
Gschwindt szeszgy.	405, — 473, —
Kassa-somodi	25, — 34, —
Közlekedési	

Pénzmenek.				
Vért arany	5.72	5.77	Németbankjegy 68.95 69.15	
20 frkos arany	9.83	9.87	Olasz líra	44.50 44.40
20 márkás	11.79	11.83		

Külföldi váltók (látra).				
Amsterdam	99.45	99.05	Olasz pia	44.40 44.00
Német	120.45	120.85	Páris	47.87 48.07
Londen	62.95	63.05		

Kattaridőre köztér értékpapírok.				
Aranyjárdék	119.75	120.25	Leszámit. bank	261.75 262.95
Koronajárdék	97.56	98.05	Rimamurányi	397. 397.25
Magy. hitelbank	302.	302.25	Osztr. hitelrészvény	306.0 301.25
M. ip. és ker. bank	101.60	102.	Déli vasut	63.80 64.
Magy. jelzálogbank	249.50	249.75	Osztr.-m. államv.	503.75 508.

A budapesti terménytőzsde.

Szilvában nem volt forgalom. Az irányzat változatlan. Zsírdekokban nyugodt a hangulat, a forgalom jelentéktelen.

Jegyzések: Heremag: lucerna 46.—56.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki ——— forint. Vörös erdélyi ——— Vörös bányászi 41.—44.— forint. Középszemű 45.—49.— Nagyszemű 50.—52.—. Disznósír: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki ——— frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki ——— városi 4 darabos 45.50—46.— forint, 3 darabos 47.50—48.— forint, füstölt 53.—53.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség ——— forint, 120 darabos 8.45—8.55 forint, 100 darabos 9.80—9.90 forint, 85 darabos 13.50—13.70 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.15—7.25 forint, 100 darabos 9.—9.10 forint, 85 darabos 13.40—13.50 forint. Szilvaiz: szlávóniai 13.50—14.— forint, szerbiai 11.50—12.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Tavaszai buza 9.45. Tavaszai rozs 8.14. Tavaszai zab 6.20. Tengeri május—juniusra 5.19 —5.17. Augusztus—szeptemberre repce 12.30—12.40 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde szilárdan indult meg, mert a német birodalmi bank ma leszállította 1 százalékkal a kamatlábat vagyis 6 százalékról 5 százalékra és mert a németországi vasártekek újabb emelést értek el.

A déli tőzsdén az irányzat valamivel gyengébb, de egyes papírok emelkedtek. A forgalom csekély, mert a spekuláció hangulata kedvezőtlen.

Záratok csöndes volt az üzlet.

Bécs, január 17. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.70. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstbón 100.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 121.—. Magyar leszámitó 04 pénzváltóbank 261.50. Rimamurányi vasútirészvény 306.25. Magyar koronajárdék 97.95. 4%-os Magyar földterh. kötvény 95.60. Magyar hitelbank részvény 331.50. Magyar nyaroményi kölcsön sorsjegy 181.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 189.43. Magyar kereskedelmi bank 144.0.

Bécs, január 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 101.40. 4%-os osztrák aranyjárdék 120.—. 1860-iki sorsjegy 142.50. Osztrák hitelsorsjegy 198.25. Osztrák-magyar bank 942.50. Déli vasut 63.50. Dunagőzhajózási részvény 452.—. Dohányrészvény 124.—. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.95. 4% ezüst járdék 101.30. Osztrák koronajárdék 101.95. 1864-iki sorsjegy 194.50. Osztrák hitelintézeti részvény 360.37. Unionbank 296.—. Osztrák Länderbank 239.50. Osztrák-magyar államvasut 262.87. Elbavölgyi vasut 258.50. Alpesi bányarészvény 202.50. 20 frankos arany 9.55.— Londoni váltóár 120.50. Bécsi tramway 365.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, január 17. (Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a hitelrészvények voltak Osztrák hitelrészvény 360.50 Magyar hitelrészvény 391.50. Angol-Osztrák bank 154.— Union bank 295.50. Länderbank 239.75, bankgyesület 265.50, osztrák-magyar államvasut részvény 362.75 eszakyunghajó vasuti részv. 246.50, elbavölgyi vasut 259.50, dunagőzhajó részv. —, alpesi bányarészvény 202.60 májusi járdék 101.40, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék 97.90 német birodalmi márká januárja 58.96, februárja 58.93, török sorsjegyek 57.40, rimamurányi vasúti 307.25, déli vasut —, dohányrészvény 124.—, Napoleon d'or 9.55.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, január 17. (Tőzsdéi tudósítás.) A bankkamatláb 5 százaléka való leszállítása folytán jó szilárd irányzat. Spanyol járdék teljesen magasabb Valuták többnyire tartottak. Magánkamatláb 4 1/2%.

Berlin, január 17. (Zárlat.) 4% papírjárdék 100.90. 4% osztrák aranyjárdék 101.40. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 97.80. Osztrák-magyar államvasut 154.60. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.50. Alpesi bányarészvény 101.25. Disconto-Commandit 199.10. Általános villamosági Edison 288.50. Gelsenkirchen 184.50. Laurakohé 216.75. 4% ezüstjárdék 101.—. 4% magyar aranyjárdék 100.40. Osztrák hitelrészvény 225.75. Déli vasut 201.10. Károly Lajos vasut 100.—. Orosz bankjegy 216.40. 4% új orosz kölcsön 101.—. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 93.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 179.40. Harpeni 180.25. Az irányzat gyengült.

Frankfurt, január 17. (Zárlat.) 4% papírjárdék 101.05. 4% osztrák aranyjárdék 102.70. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák-magyar bank 157.10. Déli vasut 29.20. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.22.—. Bécsi bankgyesület 133.50. Villamos részvény 160.50. 3% os magyar aranykölcsön 87.29. 4% ezüstjárdék 100.15. 4% magyar aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 225.60. Osztrák-magyar államvasut 154.50. Eszakyunghajó vasut 120.—. Bécsi váltóár 169.37. Párisi váltóár 809.75. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 201.25. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 17. (Zárlat.) 4% ezüstjárdék 101.25. 1890. sorsjegy 149.—. Déli vasut 29.40. 4% osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 225.86. Osztrák-magyar államvasut 154.25. Olasz járdék 93.10. 4% magyar aranyjárdék 100.70. Az irányzat csendes.

Páris, jan. 17. (Zárlat.) 3% francia járdék 101.50. Olasz járdék 92.60. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törészth. járdék 100.45. 4% magyar aranyjárdék 100.65. Török dohányrészvény —. Osztrák Länderbank —. 3% francia járdék 104.12. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék 101.70. Ottomanbank 546.—. Párisi bankrészvény 937.—. Alpesi banya részvény 438.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 17. A bizott sertes üzletirányzata csöndes.

A) Hízott sertesek ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 45 1/2—46 — krajcár. Közép (párónkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 45—46 krajcár. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 43—48 1/2 krajcár. Fialat közép (párónkint 251—320 kilogramm felüli súlyban) 47 1/2—48 krajcár. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 47—48 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónkint 240—260 kilogramm súlyban — krajcár. — Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Fialat (párónkint 240—260 kilogramm felüli súlyban) 46 1/2—47 — krajcár. — Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 46—46 1/2 krajcár. — Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 krajcár.

Serteselés szám 1899. január 15. napján volt készlet 31.398 darab, 1899. évi január 16. napján felhajtott 274 darab, 1899. évi január 16. napján elszállított 514 darab, 1899. január 17. napjára maradt készletben 31.158 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 17. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Ilnatovich Aladár kaposvári törvényszéki aljegyzőt a beregszászi királyi törvényszékhez és Boros Dávid moéri királyi járásbírói inokot a pestvidéki törvényszékhez helyezte át; dr. Muntján István fehértemplomi törvényszéki albíró a fehértemplomi járásbírószékhöz mint végleges székhelyére rendelte ki. — A belügyminiszter Moson vármegyében a boldogasszonyi anyakönyvi kerületbe Mihály Adolfot anyakönyvezetővé, az újfaluba pedig Böck Tivadart anyakönyvezető helyettesé nevezte ki és az előbbi a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötés- és a válóközműködéssel is megbízta; Esztergom vármegyében a nagy-sápi anyakönyvi kerületbe Szoláry Jánost a születések és halálosok anyakönyvezésére szorítottó hatáskörrel anyakönyvezető helyettesé nevezte ki. — A földmiveltésügyi miniszter Limbacher Károlyt, a békésvármegyéi földmiveltésügyi ideiglenes minőségben kinevezett kertész-tanított, ezen állásban végleg megerősítette. — A kereskedelmi miniszter dr. Návay Aladár miniszteri segédített-kamuzsi titkárrá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Szabó Feri budapesti állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt állomásában véglegesen megerősítette; Heller Sarolta oklevéles tanított a kisoroszi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte. — Az igazságügyminiszter Pácsu Jánost és Vadász Ármint a nagy-kiskindai királyi törvényszékhez aljegyzők, Szerszky Antal a berettyóújfalui járásbírószékhöz segédelekkönyvezetővé és végül Veyss Lajost a nagykiskindai királyi törvényszékhez irodatitelt nevezte ki.

Pályázatok. A kisoroszi járásbírószékhöz telekkönyvezetői állásra 2 hét alatt; a losonci főgymnáziumnál tanári állásra február 3-ikáig; a tiszteleti járásbírószékhöz irnoki áll. sra 2 hét alatt; az aradi járásbírószékhöz irnoki állásra 2 hét alatt; a budapesti sz. királyi szabadalmi hivatalnál műszaki albírói állásra február 28-ig; a lugosi pénzügyigazgatóságnál segédülési állásra 2 hét alatt.

2 hét alatt; a gyergyó-szentmiklósi járásbírószékhöz irnoki állásra 2 hét alatt; a budapesti sz. királyi szabadalmi hivatalnál műszaki albírói állásra február 28-ig; a lugosi pénzügyigazgatóságnál segédülési állásra 2 hét alatt.

TÁJÉKOZTATÓ.

Fényképészeti akt-modelltanulmányok. Természeti felv., női, férfi- és gyermekmodellak f-ak, szobroszk számára. Legújabb sztereoszkópokban. Dalcserokkóképek, elegáns és sikkes mintákul. 3, 5 és 10 frt. közd. ell. Nem tessz. pózt visszadjuk.

Katalogus 20 kr. ellenében bérmentve. **BLOCH S.** műintézte, Bécs, I. Kohlmarkt 20.

Napirend.

Naptár. Szerda, január 18. — Római katolikus: Piroksa vt. — Protestáns: Piroksa. — Görög-orosz: (Január 6.) Epiphania. — Zsidó: Sebath 7. — A nap két reggel 7 óra 26 perccor. — Nyugszik délután 4 óra 23 perccor. — A hold két délelőtt 10 óra 14 perccor. — Nyugszik éjjel 12 óra 5 perccor. Első negyed délután 5 óra 36 perccor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. A főrendiház ülése délelőtt 11 órakor. A förendiház igazoló bizottságának ülése délelőtt fél 11 órakor.

Az Aurora irodalmi és szimpároló kör elnöke a Royal-szálló felszólít kisteremben.

szabad Lyceum. Szigetváry Iván: A francia költárság állami és társadalmi élete, délután 5—6-ig, Wartha Vincsén, Hunonny Vilma grófné: Gyermeknevelés és szeszter nevelése: délután 6—7-ig a műgyetem pótépületében (VIII, Esterházy-utca 1. szám.)

A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferenciek-tere 9. szám) nyitva délelőtt 9-ét este 9-ig. Belépő-díj 20 krajcár.

Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépő díj nincs.

Nemzeti muzeum. Képtára. Nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. A muzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

Ténelógiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig és este 7—9-ig.

A néprajzi muzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Az Iparművészeti Muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—9-ig. Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-ét délután 2 óráig. Magyar házipár központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-ét déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A Hódolói díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körök, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Vizállás.

	Jan. Jan.	Jan. Jan.
	17. 18.	17. 18.
Jan Duna	Schrding 1.15 0.45	Tisza M.-Sziget 0.80 0.46
"	Passau 3.50 1.90	" Tekchaza 0.82 1.—
"	Linz 6.28 6.32	" V.-Nadány 0.78 0.10
"	Breg 5.98 1.34	" Tokaj 1.72 2.26
"	Pozsony 2.12 1.01	" Tisza-Püred 1.68 1.30
"	Komárom 2.10 1.49	" Szolnok 1.02 1.84
"	Budapest 1.86 1.12	" Csongrád 6.75 1.96
"	Paks 0.85 0.28	" Szeged 0.23 1.15
"	Mohács 1.10 1.12	" Török-Bécs 0.38 0.14
"	Gombos 1.58 1.53	" Tittel 1.40 1.57
"	Ujvidék 1.65 0.94	" Ondova Bártfa 0.42 0.35
"	Panovcs 1.14 0.75	" Topolya Hodr 0.70 0.70
"	Orsova 1.74 1.65	" Bodrog Zemplán 2.92 2.87
Morva	Magyarfalva 0.— 0.—	" Sajó Zsolca 1.87 1.92
Vag	Zsolna 0.58 0.78	" Hernád H.-Németi 0.19 0.06
"	Trencsen 0.54 0.71	" Berettyó Margitfa 6.— 0.—
"	Szerep 0.56 0.39	" D.-Ujfalva 0.— 0.06
Rába	Sz.-Göthárd 0.20 0.29	" Körös Csucsa 0.— 0.—
"	Sárvár 0.33 0.23	" N.-Várad 0.67 0.99
"	Győr 2.— 1.50	" Belényes 6.28 0.26
Dráva	Pottau 0.— 0.—	" Tenke 0.15 0.06
"	Zakany 0.14 0.15	" Csurgó 0.26 0.14
"	Bárc 0.07 0.02	" Bozsóné 0.42 0.14
"	Eszék 0.25 0.77	" Békés 1.14 1.16
Mura	M.-Szerdah. 0.— 0.50	" Gyoma 1.18 3.60
Száva	Zágráb 0.91 0.82	" Gy.-Fehérvár 0.03 0.08
"	Szicsák 1.04 1.80	" Branyicska 0.32 0.05
"	Mitrovics 3.— 2.41	" Soborné 0.— 0.—
"	Dees 0.19 0.19	" Ad 1.42 1.48
"	Szarmák 0.69 0.64	" Makó 0.20 0.20
Kraszna	M.-Mátész 0.28 0.—	" E.-Köszty 0.22 0.40
Latorca	Munkács 0.24 0.58	" Béga Kiszótó 0.70 0.78
Laborca	Hononna 0.25 0.29	" Temesvár 6.21 0.28
Vag	Ungvár 0.— 0.—	" Heeserok 0.12 0.22

Börgyógyász, bőrápolás, nemlé- és húgy-szervi betegségek szakorvosa.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon mindennemű: h.gyosfolyást, nők fehérfolyását, vizeleli betegségeket, valamint neml. tehetetleneket és gyengeséget, titkos betegségeket és következményeit, továbbá mindennemű bőrbetegségeket, pattogást, sömört, bőrfekélyeket és kúteket seb. oltávitól anyaggyet, májfoltot, szepőt, szemölcsöt s mindennemű bőrtörzslást.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.

Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.

Külön várotermek költségek és utak részére. Levelekre azonnali válasz.

Minden házi-asszony

vegye meg Zilahy Agnesnek valódi magyar szakácskönyvet, mely teljes háziukrasztató is tartalmaz. Az aranyban szép beütött 1 frt 80 kr.

Megrendelhet: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában

OFFICINOS MALATAKIVONATA

legjobb ajánlható **tüdőbetegeknek, torokkatarrusnál, gyomri régi köhögésnél.** Főképp kitűnő hatást gyakorol a gyermekek légzőszerveinek bajainál. Kellemes ízű fogva szivesen szedik a gyermekek.

Egy üveg ára 1 forint; 5 üveg ára bérmentve 5 frt.

Kapható az összes gyógyszerárakban, drogua, csemege- és fűszerkereskedésekben

Magyarországi kizárólagos főaktár: **Török József** gyógyszerüzem Budapest, Király-utca 12.

Színházak, szórakozó helyek.

NE MZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Írta John Poole. Fordította Csiky G.

Személyek:

Hardy békebíró	Ujházi	Grasp	Egressy
Hardy Frank	Pálfi	Doubledot	Latabár
Witherton	Gabányi	Simon	Náday B.
Willis	Ivánfi	Eliz	Ligeti J.
Stanley	Mészáros	Marianna	Meszlény
Harry fia	Horváth	Subtléné	Lendvaynéi
Prigál	Vizvári	Phehé szobaleány	Nagy I.

Kezdete 7 óraker.

Csütörtökön Nóra.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

She.

Fantasztikus ballet két részben, 11 képben. Kéméndi Jenőtől és Beer Józseftől. Zenéjét szerzette Mader Raoul.

Kezdete 7 óraker.

Csütörtökön A bolygó hollandi.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

A hálókocsik ellenőre.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta Alexandre Bisson. Fordította Zempléni P. Gyula.

Kezdete 7 1/2 óraker.

Csütörtökön A tekenősbéka.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

Diákkisasszonyok.

Operette 2 felvonásban, 4 képben. Írták Gavoult és Cottens. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney.

Személyek:

Eleonóra	Csatai	Lucien	Szirmai
Marguerite	Blaha S.	Georges	Vidor
Daisy	Küry K.	Calicot	Kiss M.
Marcelle	Szegő	Fifine	Barna
Geneviève	Mátrai	Pelopidas	Németh
Hortense	Makkos	Griffard	Ujvári
Hélène	Harmath	Antoinette	Bárdy
Blanche	Bernát	Bárod Cossu	Solymosi
Germaine	Baán	Ponpon	Gazsi
		Houten költő	Tollagi

Kezdete 7 óraker.

Csütörtökön Bibliás asszony.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

Másodszor:

A Gyurkovics lányok.

Életpép 4 szakaszban. Írta: Herzeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Galambos
Katinka	Ráskai	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Somló	Horkay	Ráthonyi
Terka	Haller	Sándorffy	Füredi

Kezdte 7 1/2 óraker.

Csütörtökön A Gyurkovics lányok. (3-szor).

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi január hó 18-án.

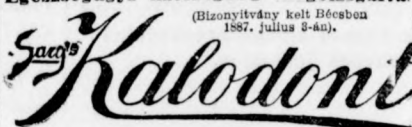
Rang és mód.

Kezdete 7 1/2 óraker.

Utazáson nagyon praktikus. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva.

(Bizonyítványt kelt Bécsben 1887. július 8-án).

Elismert legjobb

Fogtisztító szer.

A száj kiöblítése, csupán száj- vagy fogvízzel magában nem elegendő a fogak tökéletes megtisztítására. Ehhez egy fogtisztítószerek használata okvetlenül szükséges.

Mindenütt kapható.

M-alakú acél patkó-sarok.

Tetemesen olcsóbb árak.

Folyton éles; csúlléklés lehetetlen.

Biztos lépés által a lovat kíméli.

Kaszab és Breuer

Budapest, Külső Váci-út 91.

Patkó anyagok és csavar-árak gyára.

Magyar

Könyvtár.

Ejen és jégenát.

Írta:

Nansen Fridtjof.

Rövidtve fordította:

dr. Brózik Károly.

I. rész.

A „Fram” útja.

77. füzet.

II. rész.

A szánút.

78. füzet.

Egy-egy füzet ára

15 kr.

Megrendelhetők: a

Budapesti Napló

kiadóhivatalában,

Budapest, József-körút 18.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

szám.

Somossy Muiató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kezdete 8 óraker, vége 12 óraker.

Ma

RECLAM ASSZONY

nagy modern szenzációs balet, énekkel, 3 képben.

Mától kezdve mindennap hölgybir-

kózási akadémia.

Les 5 Lutteurs

első párisi bírózónók, a FOLIES BERGÉRE-ből.

Mils Hadeln Durand

francia excentrikus énekesnő.

Valamint a nagy szenzációs művész-

programm.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

os. és magy. kir. udvari fűszer- és csemege-szállítónál:

vér- narancs vér- piros

Helyben szás a 2/3, 3, 4 és 5 frt. Vidékre vasuton szállítva egy

eredeti 14/2 = 5 frt 50 kr. Postán 5 kilós kosár 1 frt 75 kr.

Mandarin narancs 50 drb 2.20 Santos cselédkávé ... 1.25

Mandarin narancs ... 1.40 Datolya, franc. muscat, ko 1.40

Citrom, 50 drb legszob 1.40 Malaga, fűrtök, kija ... 1.40

Maroni görce, legszob 1.45 Cukros gyümölcs, franc., ko 1.80

Karfiol, olasz, 5-6 réteg 1.40 Megyere, feltölt. árkis, kija 1.10

Groszka, 1 bordó 60 drb 1.40 Szardina, 15, 25, 35, 65 db ... 30

Aszalt szilva, legszob 1.75 Kaviár, 1/2 üveg-doboz ... 2.50

Rom, fin. családi, 1/2 üveg 1.00 Debrec. kolbász, valódi, ko 1.20

Jamaika-rum, 3 csillagos 1.50 Bécsi virsli, párja ... 8 és -12

Ananász-rum, legfin. angol 2.00 Imperial sajt, legfin., 6 db 1.20

Főzdelem-rum, angol ... 2.40 Csiga, sz-p, bajor, 100 db 1.20

Orosz családi tea ... 1.50 Gorgonzola, valódi, kija ... 1.50

Császár keverék-tea ... 2.00 Camembert, valódi, 1 db ... 65

Imperial keverék-tea ... 2.50 Chocoi, erembenben 1/2 ko ... 80

Údvar kávé 2-6-ka-tea ... 3.00 Szalon erembenben, 1/2 ko ... 80

Törmenék-tea, igen fin. 1.00 Az árak vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen, ingyen csomagolva küld a pénz ellátás beküldésére, esetleg utánvéttel.

PINTER GYULA

Budapest, Kezdeti-utca 15.

Részletes árlap ingyen.

Uj! Sensatió! Uj!

Galván-Ércpapir-levelezőlapok.

Budapest összes látványosságainak

felvételeivel változatos színekben és

művészi kivitelben.

!! Gyűjteményben igen érdekes !!

Mint ritkaság, évek múlva nagybecsű.

Kapható az összes papirkereskedésekben.

Csakis nagyban eladás

WEISS ARNOLD, Fischer F. és Társa

galván ércpapir plakátok raktáránál,

Budapest, Hunyadi-tér 9-ik szám.

A
történelem az
élet
mestere.

896-1896.

A magyar
történet könyve
a magyar
nemzet szent
könyve.

Egy ezredév határköve a két év és közöttük játszódik le nemzetünk dicsőségében és gyászos voltában egyaránt fölemelő és tanulságos története. Ennek az ezredévnek a képét örökíti meg ragyogó színekkel a

SZALAY-BARÓTI Magyar Nemzet Története

Ára: a szent koronát ábrázoló vászondíszítésben 30 frt, a Corvinák bekötési tábláját utánzó félbőr-kötésben 32 frt.

A hatalmas kötetben, a történeti kutatások összes eredményeinek feldolgozásával tudományos színvonalon, de a *mivelt nagy közönség* sajátos érdekeinek szemeltartásával tárja föl nemzetünk múltját. Szalay József alapvető munkáját annak idején a Magyar Tud. Akadémia nagy jutalmával tüntette ki, éppen azon irányért, hogy az első magyar történet, melyből minden rangúak és rendűek igazán és fölemelően ismerhetik meg a magyar nép ezeréves küzdelmeit. Ezt a kiténő munkát részben átdolgozta, részben egészen új fejezeteikkel meg bővítette a hazai történetírás egyik jelese: *Dr. Baróti Lajos.*

A teljesen kész munka a magyar tudományos irodalom ragyogó disze. Amint a történeti hagyomány szívünkben emléket emelt nagyjainknak, szóval a köztudatban élő százados fölfogása történeti multunknak; ez nyilvánul e könyvben és ezért lesz csakhamar népszerűvé. Minden magyar család szentélyében ott legyen tanulságul és gyönyörködtetésül és járjanak hozzá áldozni a késő nemzedékek is.

Ó Felsége az ezredévi kiállításon így nyilatkozott e műről: „Igazán szép munka és a millenniumra alkalomszerű.”

Koronás uralkodónk e legmagasabb bírálatát az akkor még csak részben elkészült munkáról teljesebben kiérdemelni iparkodtunk és a *Szalay-Baróti Magyar Nemzet Történetét* a szövegképeknek és önálló mellékleteknek olyan nagy számával bocsátottuk közre, amilyennel egyetlen magyar könyv sem dicsékedhetik eddigelő.

1191 kép ékesíti a négy kötetes munkát.

Arcképek történelmünk nagyjairól és névtelen hősekről és azon idegen nemzetbeli alakokról, akik a magyar történelemre bármily néven nevezendő befolyással voltak, számszerint 531.

Emlékek és ereklyék, melyekben a mult időknek és nagyjainknak emléke él, összesen 261. *Események és jelenet-képek.* Régi képek és metszetek történelmünk nem egy nevezetesebb eseményét örökítik meg. A műemlékeken domborművek, később egykor munkák tartották ezeket fenn. A Szalay-Baróti-féle történet kiváló gondot fordít, hogy ezeket a magyar közönségnek hű másolatban bemutassa. *Itymű képeinek száma 220.*

Nevezetesebb helyekhez fontos történeti események és kulturális érdekek fűződnek. Ezért közli 105 helynek képét e munka. *Írasmaradványok.* Nevezetes iratokban a történelem lelke tükröződik. A nemzet sorsát irányító rendeletek, bullák, manifestumok eredeti szövegmásolatban; uralkodók, államférfiak és költők kézírását hű utánzatban közli *Baróti munkája*, összesen 74-et.

Műemléktelei történelmünk nagy, dicsőséges eseményeit magyar művészek nevezetes alkotásaiban mutatják be. A magyar történeti festészet legszebb alkotásait: Székely Bertalan, Than Mór, Benczur Gyula, Lietzen-Mayer Sándor, Piloty, Wagner Sándor, Madarász Viktor, Lotz Károly műveit részben színes reprodukciókban, részben fénymatru másolatokban közli.

Szóval e könyvre valóban ráillenek Ó Felsége szavai: „Igazán szép munka!” — Teljes tartalmáról és beosztásáról tájékoztató, kimertő prospektust készséggel bárkinek küldünk. — Ugyszintén figyelembe ajánljuk a Szalay-Baróti munkáját kiegészítő kiadványt:

GRAGZA GYÖRGY Az 1848-49-iki Magyar Szabadságharc Története

című munkát, mely az első teljes története a magyar dicsőség annyi fényes emléket őrző korszaknak.

5 nagy kötetben, ezernél több illusztrációval jelent meg.

Ára diszkötésben 35 forint.

E két munka együtt legszebb emléke egy ezeréves történeti multnak. Hogy mindenki könnyen megszerezhesse, oly módokat ajánlunk, melyekkel Hazafias üdvözléttel

A „Budapesti Napló” kiadóhivatala,
Budapest, József-körút 19. szám.

A Szalay-Baróti „Magyar Nemzet Története” kétféle kiadásban jelent meg. A magyar koronát ábrázoló díszes bekötési táblában a 4 kötet ára 30 forint. A Corvinák stílusában utánzó félbőr diszkötésben (Corvin-kötés) a négy kötet ára 32 forint.

Gracza György „Magyar Szabadságharc Története” 5 kötetben teljes. Díszes bekötési táblája Zala György budai henvédszobrának bronznyomatu másolata. Az 5 kötet együtt 35 forint.

Kíválgató és beküldendő!

Megrendelő-bárca.

Alulírott megrendelem a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 19. sz.

Szalay-Baróti: „Magyar Nemzet Története”

című munkát 4 kötetben, korona-kötésben 30 frt, vagy félbőr-kötésben 32 frtért. Az összeget a teljes munka megküldésekor küldöm egészben, vagy kötelezem magam havi.....frtos részletet minden hó elsején mindaddig küldeni a nevezett cégnek, míg a teljes vételár törlesztve nincs. (A nem kívánt mód törlendő.)

A részletfizetés be nem tartása esetén a cégnek jogában van az esedékes összeget postai megbízás útján, a portoköltséggel hozzászámításával beszélni. A postai megbízás be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes hátralékos számlaösszeg esedékessé válik. A teljes kiegyenlítésig a könyv a fenti cég tulajdona.

Név és állás: Lakhely és kelet:

1	forintos részletnél egy kötet szállítatik,
2	” ” két ” ”
3	” ” három ” ”
4	” ” a teljes mű ” ” egyszerre.

Kíválgató és beküldendő!

Megrendelő-jegy részletfizetésre.

Alulírott a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körút 19. sz. ezennel megrendelem

Gracza-Kreith: „Szabadságharc Története”

című munkát. Teljes mű 5 kötetben. — Kötetenként 7 frt, összesen 35 frt. Kötelezem magamat a munka átvételétől, illetőleg.....hótól kezdve mindaddig havonként.....frtot a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapesten, József-körút 19. sz. befizetni, míg a teljes mű törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik s a teljes hátralék azonnal esedékessé válik. Tudomásul veszem, hogy az első részlet utánvétetik, a többi részlet pedig a cég által beküldendő postatakarékpénztári befizetési lapokon díjmentesen küldhető.

Kelet..... Név.....

Lakhely..... Állás.....

(Kérjük olvashatóan kitölteni.)

Szállítási feltételek:

1 frt havi részletfiz. mellett 1 kötet, 3 frt havi részletfiz. mellett 3 kötet, 2 ” ” ” ” 2 ” ” 4 ” ” ” ” 5 ”

Minden szó egy szori beiktatása... betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kinevezési bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza után kérem bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknak a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig körülni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések

BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-körút 18. valamint a következő okmányirodáknál:

- Breuer nyérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.
- Adler Leona, Lipót-körút.
- Posch József, Váci-körút 80. sz.
- Üzv. Wéber Vilmosné, Váci-körút 15.
- Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.
- Mesch utóda, Dorottya-utca 2. Magyar királyi szálló.
- Kürthy Kálmáné, Harmad-utca 1.
- Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
- Redlich Szidónia, Király-utca 59.
- Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.
- Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.
- Sohnleier Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarkán.
- Sopronyi V. Dohány-nagyterésze, Kerepesi-utca 1.
- Üzv. Hallada Anna, Muzzeum-körút 10.
- Szántó Mór, Keoskeméti-utca és Kálmán-tér sarkán.
- Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkán.

Ügyes gépvarrók

nők fehérvarráshoz állandó foglalkozást nyerneik. 2096

Jó forgalmu

cukorka, csemege és tej üzlet egy fővárosi iskola mellett nagyon élénk helyen 1899. január, esetleg február hó 1-ére olesón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2008

Lakást keresek

májusra 4-5 szobás állandó földszinten vagy 1-2 emeletre. Lehetőleg minden szoba különbejárattal legyen fürdőszobával s hozzátartozókkal és a mennyező lehet, a VIII. kerületben. Mérsékelt bér megkívánatik. Bérlet esetleg hosszabb időre szerződést kell. Ajánlatok „Bérlet” jelleggel e laphoz kéretnek. 9206

Február hó

1-ére vagy 15-ére kiadó egy szép tágas két ablakos utcai szoba a IV. kerületben, egy vagy két úri ember részére, esetleg teljes ellátással, szives tudakozás e lap kiadóhivatalban. 2092

Egy modern,

majdnem új, 300-400 m²/a heti munkafeltétel malomberendezés jutóvason, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2081

Gyorsírástban,

magyarban és németben, úgy tanfolyamban, mint magánóránban kiképezés vizsgára előkészítéskor, gyorsírás-tan. Cim a kiadóhivatalban meg tudható. 2090

Jó és szépírásu

fiatal ember bármint megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban. 2048

Ügyes szabóné

méréséket díjazásért ajánlkozik házakhoz és házon kívül is a legújabb divat ruhák elkészítésére. Cim a kiadóhivatalban. 2087

Kétfajratu malom

36 colos és egy 17 soros Nicholson-féle vetőgéppel használható jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2039

Titkos betegségek ellen

25 évi. részben katon-orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSÝ,

v. es. és k. ezredorvos.

Electrotherapiail rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokot, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utójáit

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

által, magúmiéseket, nőknél fehérfolyású befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utkövetkezményeikké létrejött hátréncabokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknök egy mint 9 óráig külön be és kijárat. Külön váróterem.

Makulatura papír

eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy csinos

szolid leány üzletbe vagy mézsárszékbe felbörögő vagy pénztárosnőnek ajánlkozik. Cime a kiadóhivatalban. 2062

A

Budapesti Napló előkelő olvasóközönsége között bizonyára van olyan család, amely a kellő fizetésért hajlandó egy intelligens fiatal embernek

EBÉDET

adni. Sulyt fektetnek arra, hogy lehetőleg ne csupán haszon indítsa a házasszonyt ajánlatának megtételére, ámbrátor—ismélem—hajlandó vagyok a szokásos bérletösszeget megadni. Am valamiolyas-félet is szeretnék, ami pénzzel nem fizethető meg; szives vendéglátást, figyelmet, szóval olyan családnál szeretnék élni, ahol otthonosan érezhetőem magam. Így szavakban ez valami óriási igény látszatát kelti, pedig tényleg maga a moré igénytelenség. Szives ajánlatokat, lehetőleg az Erzsébet-körút környékéről „D.” jelleg alatt kérek a kiadóhivatalba. 2091

Correpetitornak

ajánlkozik egy bölcsészethallgató. Cim a kiadóhivatalban. 2094

Egy bolthelyiség

a Német-utczában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyvédjelölt

kiünő referentiákkal szerezni feltételek mellett iradást keres. Ajánlatok „Dr. juris” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2097

Droguista

segéd képzett jó modoru ügyes detailista nagy vidéki városban alkalmazást nyer. Lehetőleg arcképpel ellátott ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők. „Droguista” jelleg alatt. 2081

Három reált

végezo, gimnáziumi érettségét öhajtanék szerezni. Megkeresések „B” alatt a kiadóba kéretnek. 2061

Két csinosan

butorozott szoba egy gyermektelen családnál a Lipót-körút és Andrásy-ut közleében azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2070

Kitünő fűszer-

üzlet, közel a fővároshoz, gyárak közelében 40000 frt évi forgalommal más vállalat miatt szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2089

Kiss József összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és mose a varrópérről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő aerkpével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ocsajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre kitélik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

„Az Értékpapír-üzlet”

Nélfüzlözhetlen kézikönyve minden sorsjegy vagy értékpapírtalajdonosnak. Bankok és takarékpénztárak értékpapír- vagy pénzkezelőinek hasznos utmutatója.

Szerkesztette: **Berger Mór** és **Márkus Sándor**
Ara 1 frt 50 kr.
Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Dr. MÜLLER fotórszorvos-féle injekció és labdaesok

a legjobb és leghatásosabb szer a ki és régi húgyveszfolyásoknál — húgyveszfolyások és foylósági Gyógyulási gyakorlat már a hany nap alatt, kellemtelen utóbbok nélkül — Pontos használati utasítás minden megrendéléshez mellékeltek. Egy a ag ára, friss bajoknál 1 frt 60 kr., idült régi bajoknál 2 frt 50 kr., postán küldve esomagolásért 25 krajcár többlet nélkül.

A valódi készítmények egységes megrendelési helye: **Szt.-jörgy gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33.**

Raktár: **Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.** Sziveskedjék ezen hirdetések vágni és megőrizni.

Csak 14 frt 75 kr.

4 köbméter (1 öl) selejtes kemény

tüzi-fa

felaprítva, házhoz szállítva, nincse hordva.

Lustig és Tsa Tüzi-fa-raktár Felső-rakpart 23. Városi iroda: Erzsébet-tér 15. Telefon 29-69. sz.

LOLEGET

sorsjegyekre és értékpapírokra bármily bszszegyet legolcsóbban ad **Kormos Gyula és Tsa bank- és váltóüzlete V., Dorottya-utca 5.**

Könyvelő

perfekt magyar és német levelező, volt önálló kereskedő, nős, bármely vállalat vagy iroda önálló vezetésére képes, állandó állást keres. Illetőnek több évi praxisa s imponáló külseje van.

Kimerítő ajánlatokat sziveségből elfogad: **ATLASZ IZSÁK ur. Kis-Seben. (Sáros megye.) 2100**

Olesó arany és ezüsteladás,

valamint a legszebb ékszeranyagok, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiorák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszok, 6 frt 50 krajcártól kezdve.

12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 krajcár, étkezőszervek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttől kezdve.

Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágók cikkek grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémetjelzéssel van ellátva. **Veszünk zalogházi cédulákat.**

Grünberger A. Béla örökös
Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

szárazklozetjeink töltésbeállítva.

Legnagyobb tisztaság mindenütt vízellátás nélkül. Teljes szerelés. Hátról azonnal állásbeüzelti bármely árnyékszék. Legszebbid szerkesztésű állványból, zománczozva, ölték és fedi! Inman megőrzésére. **Ára 15 forint.**

M. FEITH Bécs, II. Taborstr. II/B.

Resztáll rum . . . 4.-
Cuba-rum . . . 4.50
Jamaika-rum, finom . . . 5.00
Jamaikai-rum, igen fin. . . 5.50
Jamaika-rum, legfin. . . 7.25
Ananas-rum, angol . . . 7.50
Fujetelmi rum 3 kor. . . 15.-
Cognac 8 csillagos . . . 6.25

1 postaldobozban 2 nagy üveg finom Jamaika-rum és egy 1 kilós doboz eszszár-lev. 100 csillagos 4 frt. Ugyanilyen áda legolcsódnomabb minőségben frt 6.50. 1/2 kiló deszort teakonyfával együtt minden lélek 1 frtál drágább. Vidékre mindenütt fagymentesen, ingyen esomagolva küld utavált melletti is.

PINTÉR GYULA
Cs. és kir. udvari fűszer- és csomagolóüzlet
Budapest, Eszterházi-utca 10.

Angolt alaposan lehet megtanulni egy több év gyakorlati bíró nyelvmester-nél, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóba kéretnek, ahol a cim is meg tudható.

VALÓ-
di francia különlegességek (gummi és halhalyog, ugyszintén összes nőúvszerek) F. Bergerand fils legfinerebb párisi gyárosstól legelőnyösebben beszerezhetők:

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beklüldése esetén 1000 engedmény. Kivételt: a „Budapesti Napló”-nál.

Diskret betegségek ellen.

Leg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejli különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotencia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásait folytán legmelegebben ajánljuk

DR. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZETET

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kgyiecs s orvosi technika előrendű vívmányai szerint a korszakalkotó „Kataphore” gyugymód alapján nagyszabásu gyógytermékekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosít.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitv. d. e. 8-1-g. d. u. 2-8-g. Levelekre díjmentesen válaszolunk. Külön váró- és gyógyterem, külön be- és kimenet.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP lan PAP lan PAP lan

1 szeszaljalt vasagy 2
1 matraccal 10.-
1 drb rouge paplan 1.20
1 caccimír paplan 2.20
1 = satin caccimír paplan 3.50
1 = atlasz caccimír paplan 4.80
1 = atlasz seilyem paplan 7.50
1 = fotros áll. szor. paplan 13.-
1 = 6 száson ágylepedő
1 = varas 1 kól 1.20
1 drb óváson chifon paplan 1.80
1 drb óvási takaró pokróc 1.80
1 drb 16 lópnokróc 1.80

1 acél sodrony ágybete 5.-
1 tenzerifü fejvácska 2.50
1 lenvortó szalmaszék 2.80
1 = nat. ac 4.00
1 Crinde Afrigue matrác 4.00
1 páncsör 12.-
1 páncsört ruganyos mat. 15.-
1 = fotros áll. szor. paplan 13.-
1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 ablak tunis függöny 1.50
1 bouret ágyterít 2.50

Futószőnyeg metenknál 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrác és lámpatáru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágyszőnyegek stb. nagy válszékben.
Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 20. szám.
Aranykoronázott kiválóan ingyen és bérmentve küldünk. Nem totató árakat kiserelünk, vagy a pénzt visszadjuk.